Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP • *www.evangelikuselet.hu* *78. évfolyam, 27. szám* ■ *2013. július 7.* ■ *Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap* Ára: 275 Ft

„Humorba ágyazott, mégis mély, figyelmeztető kritikával kezdte a 25. ökumenikus lelkészkonferencia záró igehirdetését Pintér Imre pünkösdi alelnök: »Olyan jó átélni, hogy a történelmi egyházakban is vannak megtért, hívő papok.«”

Igehallgató igehirdetők ▶ *5. oldal*

„Sohasem Istent, Jézus Krisztust, az egyes emberek hitét karikírozom. A Bibliát, a kereszténységet én mérceként használom…”

Beszélgetés Kövesdi Miklós Gábor műfordító-humoristával ▶ *6. oldal*

„Egy lelki ébredési hullám részesei és tanúi lettünk. Ennek eredményeként lelki közösséget és csodálatos isteni ajándékként lelki társakat kaptunk Istentől.”

Tovább a holnap útján – Isten tenyerén ▶ *11. oldal*

Hétköznapi testvériség ▶ *3. oldal*
Interjú Fabiny Tamás püspökkel ▶ *4. oldal*
Besszarábia evangélikusai között ▶ *7. oldal*
Dr. Seuss rendelt ▶ *8. oldal*
Bízik László börtönprédikációja ▶ *11. oldal*
Cenzus 2011 ▶ *13. oldal*

HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA FELVÉTELEI / EVANGELIKUS.HU

Lelkesen pedáloztak

„A Magyarországi Evangélikus Egyház június 29-én Csömörön tartott kerékpáros istentiszteletet az első csömöri bringafesztivál keretében. Budapesti és környékbeli gyülekezetek (például Újpalota, Cinkota, Rákoskeresztúr, Kőbánya) tagjai mozdultak meg; voltak, akik az ország másik végéből, jelesül Békéscsabáról jöttek, és családi kirándulásukat kötötték az alkalomhoz. Amíg a bringanapon amatőr és profi sportolók mérték össze erejüket (…), addig az evangélikus istentiszteleten Isten igéjével feltöltekezve folytathatták a napi programot a résztvevők” – olvashattuk az *Evangélikus.hu* oldalán. Az igét *Krámer György,* az Északi Egyházkerület püspökhelyettese hirdette, de az alkalmon természetesen „nyeregben volt” *Fabiny Tamás* püspök és a csömöri illetőségű, azaz „helyben bicikliző” kerületi felügyelő, *Fábri György* is.

Hála az árvíztől való megmenekülésért

Ökumenikus istentiszteleten adtak hálát az árvíz levonulásáért június 25-én, kedden este az árvízvédelmi szempontból Magyarország egyik legveszélyeztetettebb településének tartott Győrújfaluban. A település lakosságát június 7-én átmenetileg ki is kellett telepíteni, mivel félő volt, hogy a korábban – javítási célból – részben megbontott, majd sietve újraépített töltés a megnövekedett vízmennyiséget nem tudja megtartani. A hálaadó alkalmat, amelynek a helyi római katolikus templom adott otthont, az önkormányzat az egyházak képviselőivel közösen rendezte meg.

Nagy Imre Attila polgármester megnyitóbeszédében az elmúlt időszakra utalva így fogalmazott: „Az a munka és alázat, amelyet mi beletettünk, kevés lett volna ahhoz, hogy a gát álljon. Kellett, hogy higgyünk abban, hogy van egy fölöttes hatalom, aki irányítja a történéseket.” Majd hozzátette: „Köszönjük meg, hogy sikerült minden zsákot időben a helyére tenni!”

Széles Sándor, Győr-Moson-Sopron megye kormánymegbízottja és a megyei védelmi bizottság elnöke beszámolt arról, hogy az árvíz elleni védekezés idején maga is imádkozott az itt élőkért, hiszen ha Győrújfalu elveszik, elveszhetett volna a Szigetköz fele. „Az Úr próbára akart bennünket tenni, hogy valóban akkora-e az összefogás” – mondta. A kormánymegbízott nyíltan szólt arról is, hogy az óriási erőfeszítések ellenére az árvízvédelmi töltés több száz méteren annyira átázott, hogy emberi szempontból védhetetlenné vált. Beszéde végén kiemelte: „Akik ott voltak a gáton, és akik itt élnek, csodát tapasztalhattak meg.”

A hálaadás és a köszönet fontosságát hangsúlyozták megszólalásaikban a jelen lévő egyházi vezetők is. „Azok az alkalmak, amikor rendkívüli események történnek, figyelmeztetnek minket arra, hogy egy a szükséges. Ez nem valami, hanem valaki: Jézus Krisztus” – fogalmazott köszöntőjében *Pápai Lajos* római katolikus megyés püspök.

Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke arról beszélt, hogy a helybeliek Isten közelségét élhették át, mert ha ő nem őrizte volna a gátakat, akkor a víz elvitt volna mindent.

Hasonló gondolatoknak adott hangot *Lentulai Attila* református esperes is: „Velünk volt Isten, aki mindig békességet akar, mindig vetést és aratást akar, hogy legyen erős hitű, egymást segítő nép.”

Papp János, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke pedig arra hívta fel a templomot megtöltő hallgatóság figyelmét: Isten azt akarja, hogy a hála gyümölcse teremjen meg az életünkben. „Bízni Istenben mindennap, követni akaratát egész életünkben: ez a több, ez a legtöbb, ez a hála gyümölcse” – tette hozzá.

Az elhangzottakat a siket és nagyothalló résztvevők számára jeltolmács tette érthetővé. Az istentiszteletet ünnepélyességét emelte az *Oláh Gábor* karnagy által vezetett *Baptista központi énekkar (képünkön)* és *Tóka Szabolcs* orgonaművész zenei szolgálata.

■ Adámi Mária

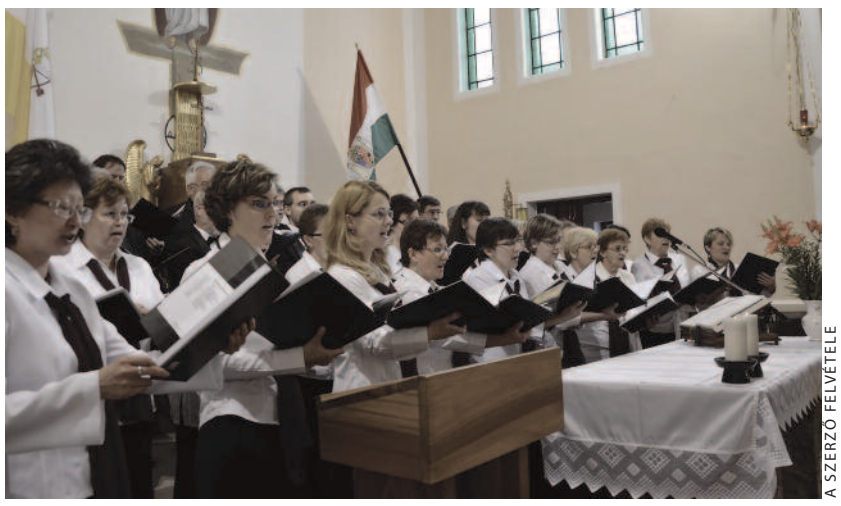

A SZERZŐ FELVÉTELE

Tolerancia a gyülekezetben

■ Fábri György

Most, amikor a tolerancia jegyében készülünk a reformáció megindulásának ötszázadik évfordulós ünnepére, még inkább feltűnő mindennapjaink toleranciahiánya. Gyarló emberekként a közlekedésben, munkahelyen, szomszédságban, sorban álláskor, utcán, családban egyre gyakrabban vagyunk intoleránsak, ezt tudjuk, tapasztaljuk – a közéleti gyűlölködésről és embergyalázásokról nem beszélve, amelyekben hajlamosak lehetünk felismerni az erőszakkultusz újraéledésének egyik leginkább meghatározó okát.

Ám mindezek mellett nézzünk bűnbánóan, de főként aggodalommal saját egyházi belső intoleranciánkra! Már egyházunk szociológiai felmérése is gondként jelezte a gyülekezeteken belüli türelmetlenséget, viszálykodást. Sőt néhány gyülekezetünkben a megrendítő látványt nyújtó egymásnak feszülés példázza, hogy erős, az evangélikusság eleven bázisát jelentő közösségben is komoly következményekkel járó békétlenségek gyötörhetik a testvéreket.

A személyes és eseti konfliktusokon túl mindennek igen komoly és messzire vezető következtetéseket felvető egyház-szociológiai háttere is van. Egyházszervezetünk alapja, egész egyházi gondolkodásunk sarokköve a gyülekezetiség. A történetileg területi alapon létrejött és működő gyülekezetek adják az egyház szervezeti elvét, miközben intézményi tevékenységünk rendkívül gyors erősödése az egyik oldalról lazítja ezt. Azonban az ennél mélyebben zajló folyamatok felvetnek – meglehet, sokaknak idegenül hangzó – kérdéseket, amelyek ott vannak a gyülekezeten belüli konfliktusok mögött is.

A területi alapon szerveződő gyülekezetek közössége korábban meglehetősen egyenszilárdságú volt értékvilágában, a tekintélyekhez való viszonyában, az egyháztagok egyéni-családi mozgásterében. A hatvanas évektől kezdődött, előbb nemzedéki jellegű, majd általánossá váló értékszabdaltság, mobilitás, társadalmi-gondolkodási nyitottság azonban mostanára a korábbi természetességet és alternatívátlanságot feloldotta. Nagyon mások vagyunk társadalmi emberként, akik együtt ülünk a templomban; egymáshoz tartozásunkat Jézusban, a keresztényi szeretetközösségben kell tudnunk megélni, hiszen a mindennapjainkban sokan alig találunk közös pontokat.

Már említett felmérésünkből is tudjuk, hogy a legtöbb kérdésben egyházunk tagjainak véleménye közel sem hasonló. A család fontosságában értünk egyet leginkább, de a valóságban sokszínűek lettek az egymás mellett élő családmodelljeink (a válások és újraházasodások mozaikcsaládjai, a hagyományossá stilizált „nukleáris”, vagyis szülők-gyerekek zártságú kiscsaládok, a későbbi életkorban megkötött házasságok, a meghosszabbodott életkor miatt óhatatlanul átértelmeződő érzelmi közösségek).

A többi értékünk között a leginkább elfogadottakat sem osztják harminc-negyven százalékunknál többen. Csak egy példa: éppen annyian tartják az egyházat túlságosan is politizálónak, mint amennyien kevesellik a politikai elköteleződést. Ezek persze világi beszűrődések csupán. Egyházunk tagjainak fele azonban még az evangélikusságát, istenhitét is „a maga módján” éli meg.

Igen nehézzé vált így a gyülekezeti lelkészek dolga, hiszen prédikációik közönsége, gyülekezeti kezdeményezéseik bázisa többféleképpen is tagolt. Ez óhatatlanul megváltoztatja feladataik hangsúlyát. Az összetartást, a különbözőségek mérséklését, egymás megértését és elfogadását kell segíteniük, ahogyan mondani szoktuk: integratívnak kell lenniük.

A *Láthatóan evangélikus* címet viselő stratégiánkban megfogalmazott cél, hogy éppen a szervezet- és csoportkonfliktusok terhét vegyük le a lelkészekről, hogy így több energiájuk legyen az ilyenkor igencsak elkélő lelkigondozásra, a teológiai mérséklésre. Mert annál veszélyesebb fejlemény kevés lehet, mint hogy gyülekezeti vität biblikus eszközökkel vívjanak meg, ördögtől valónak és újratérítendőnek bélyegezzenek a gyülekezeti szervezetről másképpen gondolkodó testvéreket. Ez már nemcsak a tolerancia elvét sérti, hanem evangélikus-protestáns azonosságunkat fenyegető vallási türelmetlenség, szektásság felé vezet. Szervezeti oldalról nézve igazi csőd, de laikusként is megfogalmazható talán, hogy a testvériességgel és a Gondviselésben való közösségünkkel szemben álló pogányság, egyháziatlanság lehet.

Ebben a helyzetben a lelkész felelőssége, hogy minden egyéb szervezeti-személyi vitától függetlenül keményen és határozottan megóvja a keresztényi testvériességet, védelmezze a teológiai tisztaságot, megakadályozza az ettől való eltérést. Ha ehelyett szítja az ilyen indulatokat, az bizonyosan nem válik az egyház és a gyülekezet javára, de ellentétes a jó rend fenntartása iránti kötelezettségvállalással is.

A tolerancia elvén nyugvó protestantizmus történelmi üzenete és mai továbbélése megköveteli tőlünk mások törvényes kereteken belül maradó egyházi szervezeti törekvéseinek tiszteletét, keresztényi mivoltának elfogadását. Imádsággal kérjük a Jóisten segítségét lelkészeink számára, hogy legyen alkalmasságuk, személyes indulataikon felülemelkedő erejük ebben közreműködni!

A szerző az Északi Egyházkerület felügyelője, az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektorhelyettese

Oratio œcumenica

Urunk, Istenünk, ahogy a keresztségben megtisztítottál új életre, kérünk, segíts, hogy ebben az új életben meg is tudjunk maradni. Legyen ennek egyik jele a bocsánatkérés és bocsánatadás.

A te bűnbocsátó, napról napra megújuló szereteted tegyen minket is az ellenünk vétkezőknek megbocsátani tudókká, és adjon erőt és reménységet, hogy mi is bocsánatot tudjunk kérni azoktól, akiket bántottunk. Így őrizz meg, tarts meg családunkban, testvéri közösségeinkben.

Áldd meg mindenekelőtt lelki családunkat, gyülekezetünket. Óvd a benne szolgálókat, igét hirdetőket, tanítókat, diakóniát végzőket, minden munkatársat a viszály, a szakadás, a harag, a megbocsátani nem tudás kísértésétől. Te tudod, hogy oly sok az aratnivaló és oly kevés az arató. De ha egy szívvel és lélekkel együtt munkálkodunk, a kicsi is megsokszorozódhat.

Óvd családunk egységét a generációk meg nem értésétől, türelmetlenségétől, akarattal és akaratlanul osztott és kapott bántásaitól. Teremtsd meg a család meleg valóságát és biztonságát. Ne menjen le a nap a haragunkkal, a kiengesztelődés erőt adó ajándéka nélkül.

Könyörgünk beteg, szenvedő és magányos testvéreinkért. A békesség nehezen viselt keresztjei, meggyötört testünk és lelkünk, szavaink bizony oly sokszor el tudnak választani segítőt és segítségre szorulót. Légy velünk minden küzdelmünkben, őrizd meg reménységünket. És légy velünk nehéz pillanataink, esetleges bántásunk elhordozásában, megbocsátásában is.

Hallgass meg minket, Urunk, és add, hogy akik a keresztségben részesültünk a veled való közösségben, eljussunk a veled való teljes közösségre és az üdvözültek seregébe, ahol örök szeretetben, soha el nem múló közösségként, bántások nélkül dicsőíthetünk téged. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Az a legjobb bevezetés, ha az ember tudja, hogyan nevezheti és tisztelheti azt, akihez a kérése szól, vagy hogyan beszélhet vele; és azt is, hogyan viselkedjen előtte, hogy kegyes legyen hozzá, és meghallgassa őt. Nincs még egy olyan név, amely nagyobb bizalommal töltene el minket Isten iránt, mint az »Atya«, ez édes, mélyreható és szívből jövő beszéd. Nem lenne ilyen szeretetteljes vagy vigasztaló, ha »Urat«, »Istent« vagy »Bírót« mondanánk, mert az »Atya« szó velünk született, és természeténél fogva kellemes. Ezért ez a legkedvesebb Istennek, és ez a név az, amely a legjobban indítja őt arra, hogy minket meghallgasson. Ezzel a névvel valljuk mi is magunkat Isten gyermekeinek. Ezáltal mélységesen meghatjuk Istent, mert nincs kedvesebb szó annál, mint a gyermeké, amelyet atyjához intéz. Ebben segít még az is, ha ezt mondjuk: »*ki a mennyekben vagy*«. Ezek azok a szavak, amelyekkel megvalljuk szánalmas szükségünket és nyomorúságunkat, és láthatóan arra indítanak minket, hogy könyörögjünk, Istent pedig arra késztetik, hogy megkönyörüljön rajtunk."

▶ *Luther Márton:*
Miatyánk-magyarázat
(Bellák Erzsébet fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 6. VASÁRNAP – ÉZS 43,1–7

Mert én vagyok az Úr…

A „kedvenc" igék gyűjteményébe ezeket a mondatokat is sokan beleteszik. Van, aki keresztelési igeként tartja nyilván, hiszen az, hogy Isten nevünkön szólít, és magáénak tart meg – a keresztelés szentségéhez kapcsolható. Van, aki Isten védő, gondoskodó szeretetének megtapasztalt eseményeit hallja vissza benne. Sokszor vigasztalannak tűnő világunkban érthető, hogy különösen is szívünkhöz nőtt ez a szakasz.

Most sincs más dolgunk, mint hogy sokat olvasgassuk, szívünkben, lelkünkben, gondolatainkban forgassuk ezt a kedves szakaszt. De ne csak úgy általában, hogy tudniillik milyen jólesnek a biztató, meghitt isteni szavak. Ne érjük be kevesebbel, keressük meg, gondoljuk végig, hogy mit jelent ez az ige akkor, ha Krisztusra vonatkoztatjuk, s az evangéliumot kutatjuk benne!

Azt, hogy az *Ószövetség* is hirdeti az Isten szeretetéről szóló evangéliumot, ebben a szakaszban fokozottan is érezzük, de *Lutherrel* együtt valljuk azt is, hogy az *Ószövetség* is Krisztust prédikálja; s mi nem csupán vallásos emberek szeretnénk lenni (maradni), hanem naponként újra Krisztus-tanítványokká igyekszünk válni, akiknek hitét a Krisztusban megismert Isten iránti bizalom jelenti.

Úgy olvasom, úgy hallgatom e drága szakaszt, hogy belőle a kereszten életét adó, de húsvét hajnalán feltámadott Krisztus szólal meg. Igen, ő, az örök Ige mondja nekünk: *„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!"* Isten népe kezdettől fogva érezte, megtapasztalta, hogy az Úr közelében, az Isten erőterében szűnik a félelem. Mégis, amikor a legnagyobb ellenséget, a halált legyőző Úr áll meg a tanítványok előtt, és békességet hirdetve mondja: *„Ne félj",* akkor másként csengenek ezek a szavak.

Jézus tanított meg a mennyei Atya iránti olyan bizalomra, amely megszünteti a rettegést és a félelmet. Erről beszél János apostol később a levelében, amikor arról a szeretetkapcsolatról tanúskodik, amely kiűzi a félelmet. *„Ne félj"* – hallom a Feltámadott szavát, s hozzá az indoklás is új értelmet nyer az ő szájából: *„megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy".* Fontos, mélyen igaz szavak voltak ezek a próféta tolmácsolásában. De amikor Krisztus megszólal, minden egyes kifejezés kiteljesedik.

„Megváltottalak…" – visszahangzik bennem, s bárcsak ez lenne az egyik szó, amely – suta reklámok, bugyuta dalszövegek, tréfás vagy mély emberi mondatok helyett – állandóan és visszatérően átjárná gondolatainkat! Munkában vagy pihenés közben, egy helyben ülve vagy útközben, gondterhelt időszakokban és gondtalan pillanatokban „visszaköszönne": megváltottalak.

Egy szó, amelyből már itt lehet élni. Sőt csak ebből lehet élni. Ez jelenti ugyanis az igazi krisztusi szabadságot. Nem véletlen jegyzi le az evangélista: *„Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek."* (Jn 8,36) Nélküle sok minden gúzsba köti életünket, szűkíti mozgásterünket, korlátozza jövőnket. Vele felszabadulunk a jóra, a normális, emberi életre, a megoldásorientált problémalátásra s még az ellenség szeretetére is. Mert megváltott.

Mit jelent ez? Elrendezte alapból rendezetlen életünket. Nem kell félnünk attól, hogy értelmetlenné, üressé válik a létünk. Nem kell félnünk attól, hogy egy életen át az árral szemben úszva a semmibe érkezünk. *„Ne félj, mert megváltottalak…"* S mindez személyre szólóan hangzik, és névre szólóan igaz: *neveden szólítottalak.* Nem veszünk el az arctalannak tűnő tömegben, nem maradunk csupán a statisztikai hivatal vagy az adóhatóság egy nyilvántartási száma.

Nevünk van, Isten által is ismert és használt nevünk, s mi – Jézus egy másik megfogalmazásával élve – annak örülhetünk, hogy nevünk fel van írva a mennyben (Lk 10,20). Így név szerint indított útnak a keresztségben. Egy életre és Életre szólított meg minket, amikor elhangzott felettünk a mondat: „Megkeresztellek téged az Atya, Fiú, Szentlélek nevében." Azóta övé vagyok, s ha sokszor ösztönösen ki is bújnék ebből a személyes kötelékből, meg vagyok győződve, hogy *„sem halál, sem élet, sem jelenvalók, sem eljövendők nem szakíthatnak el a Krisztus szeretetétől"* (Róm 8,38–39). Ettől a névre szóló szeretettől.

Ebből következik a harmadik drága kifejezés: *enyém vagy.* Sokan tartanak igényt ránk… Nem biztos, hogy mi érdekeljük őket, de az érdekeik miatt igényt tartanak ránk politikusok, a gazdaság, a pénzvilág emberei, ilyen-olyan csoportok és közösségek. Kié vagyok? Önmagamé? – nem biztos, hogy jó kezekben vagyok… Embereké, akik így vagy úgy dirigálni akarnak? Nem hiszem, hogy önként hagyom. Ki vagyok? A sorsnak vagy a természet felmérhetetlen erejének kiszolgáltatott, tehetetlen ember? Kié vagyok? Láthatatlan, ember feletti hatalmaké, akik kényük-kedvük szerint játszadozhatnak velem? Ne félj, enyém vagy – hangzik a feltámadt Krisztusban megismert Isten szava.

Azután folytatódik a sor, s kiderül, mennyire konkrét és életközeli mindez. A próféta szavai az adott kornak, az akkori geopolitikai helyzetnek megfelelő következtetéseket vonják le. Az akkor (is) legyőzhetetlen természeti veszélyeket sorolják fel. Mindezekben érezhető, hogy itt nem valami olcsó vigasztalásról, idealista merengésről van szó, hanem Isten konkrét helyzetekben megvalósuló ígéreteiről. Rövid és hosszú távon egyaránt megérthette s megértheti ma is Isten népe, hogy Isten kezében jó helyen van az élete.

Mindez azért, mert ő az úr. Nem másvalaki, nem másvalami. Vajon tudunk-e a korábban bizonytalankodó, „hitetlen" Tamással együtt így Jézusra felnézni és felkiáltani: *„Én Uram, és én Istenem!"* (Jn 20,28) E hit ajándékáért kérjük a Szentlelket!

■ Dr. Hafenscher Károly

A VASÁRNAP IGÉJE

Imádkozzunk! Jöjj, Szentlélek Úristen, ajándékozz meg minket a reális félelmektől megszabadító hittel, hogy Urunknak tudjuk és valljuk Istent, és megváltottként élhessük életünket, mint boldog gyermekek, akiket néven szólítanak, s akik biztosak abban, kihez tartoznak. Ámen.

„Építsetek utat a pusztában az Úrnak!"

▶ **A nyári hetekben rendhagyó módon folytatjuk a *Cantate* rovatot. Egy olyan egyházzenei művet tekintünk át, amelynek legalább egy tételét, a *Halleluját* biztosan mindenki ismeri. Bár *Georg Friedrich Händel Messiása* hangverseny-előadásra készült, a komoly koncepcióval összeválogatott bibliai szövegek erőteljes igehirdetésként hatnak. Az oratórium három részből áll : az első kettő egyforma hosszú, a harmadik rövidebb, lírai epilógus. Ma az első rész első fele kerül elénk. Elemzésünkben *Tallián Tibor* előadására támaszkodtunk (mely *A hét zeneműve* sorozatban hangzott el a Bartók rádióban).**

Händel műve nem drámai oratórium, nem is karácsonyi legenda vagy passió – nem Krisztus életét mondja el. Nincs közvetlen köze a liturgiához. A *Messiásban* – mivel szövege végig a közösség kommentárja és reflexiója – a kórus szerepe kiemelkedő, ezért szoros kapcsolat fűzi az anglikán egyházban használatos kóruskantátához, az *anthemhez.* A *Messiás* hitvallás: olyan passió, amelyből csaknem hiányzik a cselekmény. A szövegek jó része ótestamentumi prófécia és zsoltár; vagyis többnyire nem Krisztusról van szó, hanem az eljövendő Messiásról.

Krisztus tette a szenvedés, a próféták Messiásának azonban a végső és biztos győzelem. A szöveg kompilátorának, *Charles Jennensnek* ez volt a fontos: a diadalmas Megváltó eljövetelét, sőt jelenlétét akarta zengeni. Händel pedig magáévá tette a szövegnek a Messiásról, általánosabban a világról alkotott, sugárzóan optimista vízióját.

A művet bevezető *Sinfony* – a barokk korban gyakran alkalmazott – *francia nyitány* formában íródott; hangneme ugyanúgy e-moll, mint *J. S. Bach Máté-passiójának* nyitókórusáé. Első része lassú, akkordikus, pontozott ritmusra épülő zene; a második pedig gyors tempójú, fúgaszerű imitációs anyag. Ez nem csupán zenei kontraszt, hanem dramaturgiai is: már most felidézheti a szenvedéstörténet és a feltámadás ellentétét.

A mű uralkodó karakterét az a hatalmas kórussorozat adja meg, amely a szigorú rondóforma következetességével oszlopsorként áll a *Messiásban;* közöttük minden szinte csak betét, az oszlopok közötti fülkékbe állított szobor.

Az első három, adventet idéző tétel a szövegkönyvben leggyakrabban idézett próféta, Ézsaiás szavaira épül. *„Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet! – mondja Istenetek. Szóljatok Jeruzsálem szívéhez, és hirdessétek neki, hogy letelt rabsága, megbűnhődött bűnéért, hiszen kétszeresen sújtotta az Úr keze minden vétkéért. Egy hang kiált: Építsetek utat a pusztában az Úrnak! Készítsetek egyenes utat a kietlenben Istenünknek! Emelkedjék föl minden völgy, süllyedjen le minden hegy és halom, legyen az egyenetlen egyenessé és a dombvidék síksággá! Mert megjelenik az Úr dicsősége, látni fogja minden ember egyaránt. – Az Úr maga mondja ezt."* (Ézs 40,1–5) Az E-dúr accompagnato és tenoária menetébe a fanfárok, az örvendező, egyszerű akkordikus jubilációk minduntalan beleszólnak, ez okozza Händel stílusának jellegzetes eufóriáját. Az A-dúr, páratlan metrumú kórustétel ugyancsak ezt a lelkiállapotot idézi fel.

A következő hármas csoport a jövetel gondolatát viszi tovább (d-mollban és g-mollban). A basszus accompagnatójával indul. *„Így szól a Seregek Ura: Még egy kevés idő, és megrendítem az eget és a földet, a tengert és a szárazföldet. Megrendítek minden népet, és elhozzák kincseiket a népek, ezt a házat pedig megtöltöm dicsőséggel – mondja a Seregek Ura."* (Hag 2,6–7) *„Én majd elküldöm követemet, aki egyengeti előttem az utat. Hamar eljön templomába az Úr, aki után vágyódtok, a szövetség követe, akit kívántok. Jön már! – mondja a Seregek Ura."* (Mal 3,1)

Az altária – főleg a középrészében – az eljövetel félelmetességét festi le. *„De ki bírja majd ki eljövetele napját, és ki állhat meg, amikor megjelenik? Mert olyan lesz az, mint az ötvösök tüze, és mint a ruhatisztítók lúgja."* (Mal 3,2) Az áttetsző kórustétel megmutatja a kiutat. *„Ahogyan leül az ötvös, és megtisztítja az ezüstöt, úgy tisztítja meg az Úr Lévi fiait. Fényessé teszi őket, mint az aranyat és az ezüstöt. Akkor majd igaz áldozatokat visznek az Úrnak."* (Mal 3,3)

Ezután szorosabb zenei egység következik: ezt jelzi a végig kitartó D-dúr hangnem. A bevezető rövid alt recitativóban az evangélium próféciát idéz. *„Íme, a szűz fogan méhében, fiút szül, akit Immánuelnek neveznek" – ami azt jelenti: Velünk az Isten."* (Mt 1,23; Ézs 7,14) Az altária és a kórus részben azonos szövegre épül. *„Magas hegyre menj föl, ki örömhírt viszel Sionnak, kiálts erős hangon, ki örömhírt viszel Jeruzsálemnek! Kiálts, ne félj! Mondd Júda városainak: Itt van Istenetek!"* (Ézs 40,9) *„Kelj fel, tündökölj, mert eljött világosságod, rád ragyogott az Úr dicsősége."* (Ézs 60,1) A szövegazonosság kínálja, hogy a két tétel zenei anyaga azonos legyen. A hatnyolcados, felütéses alapmotívum és a hegedűk derűs tizenhatodjai a közelgő, beteljesedő örömöt reprezentálják.

A műben hat-kilenc tételenként következik egy-egy nagy diadalkórus. Ez a Händel-oratóriumok leginkább angolos hangvétele. E kórusstílus lenyűgöző s egyben felvillanyozó erejét a hangzás és a harmóniakincs intenzitásától kapja. Van a *Messiás* nagy kórusainak néhány alapeleme, amelyek mintegy az erő, az ujjongás, a győzelem szimbólumaiként térnek vissza ezekben a tételekben, ismétlődve s mégis megunhatatlanul.

Ha valaki e cikket olvasva kedvet kap a mű meghallgatására, és nincs otthon lemeze, a *http://www.youtube.com* oldalt keresse: mi a *Gabrieli Consort & Players* és *Paul McCreesh* felvételét ajánljuk. Örömteli feltöltődést kívánunk!

■ Dr. Ecsedi Zsuzsa

CANTATE

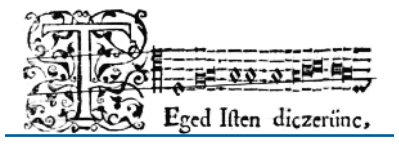

„Három éve, hogy ide járok”

Chikán Katalin beiktatása Dunakeszin

A SZERZŐ FELVÉTELE

Lelkésziktatás színhelye volt június 30-án, vasárnap délután Dunakeszi evangélikus temploma. A növekedés és élni akarás jeleit mutató gyülekezet előtt nem volt ismeretlen a fiatal lelkésznő, *Chikán Katalin* személye. A hittudományi egyetem elvégzése, valamint lelkésszé szentelése után beosztott lelkészi minőségben azonnal ide helyezte ki a kerület püspöke, *dr. Fabiny Tamás.* Gyülekezet és lelkész kölcsönösen megszerették egymást, mondhatni egymásra talált a pásztor és a nyáj – ez fejeződött ki egyértelműen a gyülekezet meghívásában.

Mekis Ádám esperes a vasárnapi evangélium alapján (Lk 5,1–11) a csodálatos halfogás történetére és tanulságaira irányította a zsúfolásig telt templom hallgatóságának figyelmét.

Mint mondta, Jézus nem hibátlan embereket keres az ő szolgálatába, hanem olyanokat, akik hajlandók előtte leborulni és engedelmeskedni neki. Jézus „minőségi életet” kínál az arra vágyódóknak, a keresztyén élet ugyanis nem béklyók tömege, hanem éppen az igazi szabadság megélésének lehetősége Krisztussal. A világnak őrá van szüksége. A Dunakeszin, Gödön vagy Sződligeten elhangzó igehirdetések Krisztushoz, a vele való minőségi életre segíthetik el az embereket – zárta igehirdetését Mekis Ádám esperes.

A beiktatás és a lelkészi igei áldások után a lelkésznő a terméketlen fügefa példázata (Lk 13,6–9) alapján hirdette az igét. Három éve, hogy itt szolgál, három éve, hogy ide járnak hozzá rokonok, barátok, lelkésztársak, esperes. Három év már arra is elég, hogy az első gyümölcsök megjelenjenek. Vannak-e már?

Semmiképpen nem akar gyorsan és mesterségesen érlelt gyümölcsöket teremni, sokkal inkább kegyelemből megtűrt fa szeretne lenni, amely nem hiába foglalja a földet. Körbevéve a család, a lelkésztársak szeretetével és Isten segítségével minden lehetséges – hangzott hitvallásszerűen a lelkésznő vallomása.

A közgyűlésen számos köszöntés és jókívánság hangzott el, többek között *Dióssi Csaba* polgármester, a testvéregyházak képviselői, valamint az Észak-Pest Megyei és a Nógrádi Egyházmegye lelkészei részéről.

Kellemes meglepetést szerzett a gyülekezet frissen beiktatott lelkészének: ajándékként üdülési csekkel ajándékozta meg, így „küldi” pihenni. A különleges ajándékot a gyülekezet felügyelője, *Ittzés Máté* adta át.

■ Szabó András

Chikán Katalin 1985. május 7-én született Balassagyarmaton. A Nógrád megyei Patvarcon nőtt fel, az ottani evangélikus gyülekezetnek gyermekkorától kezdve tagja volt.

A szomszéd városban, Balassagyarmaton kezdte általános iskolai tanulmányait, majd a város Balassi Bálint Gimnáziumának diákja volt, a nyolc évfolyamos osztályban érettségizett 2003-ban. Ebben az évben jelentkezett az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakára. A 2006/2007-es tanévben egyházi tanulmányi ösztöndíjjal Amerikában, az Ohio állambeli Columbusban, a teológiai fakultáson (Trinity Lutheran Seminary) folytathatott tanulmányokat.

Hatodéves gyakorlatát *Szabó András* esperes mellett Vanyarcon töltötte.

A patvarci evangélikus templomban szentelte lelkésszé 2010. július 10-én *Fabiny Tamás* püspök. Augusztus 1-jével Dunakeszire került, itt püspöki kiküldésben beosztott lelkészként csaknem három évet szolgált. A három Duna menti település – Dunakeszi, Göd és Sződliget – evangélikussága 2013. június 2-án választotta meg parókus lelkészének.

Fecskék és fiatalemberek

Liszka Viktor ordinációja Budavárban

KEREKES MIKLÓS FELVÉTELE

Péter-Pál – a népi hagyomány szerint az aratás kezdete – napján újabb „aratót” avathatott egyházunk a budavári evangélikus templomban. *Liszka Viktort* a június 29-i úrvacsorás istentiszteleten *Fabiny Tamás,* az Északi Egyházkerület püspöke indította útjára. A liturgiában szolgált még az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) képviseletében *Korányi András* docens és *Bence Imre* budavári esperes-lelkész.

Karinthy Frigyes „önmegszólító” novelláját, a *Találkozás egy fiatalemberrel* címűt ajánlotta a hallgatóság figyelmébe a püspök, mikor azt az ordinációt előkészítő beszélgetést idézte meg, melynek során a lelkészjelöltnek visszaadta az EHE-re írt egykori motivációs levelét – szembesítve őt eredeti céljaival, vágyaival, egykori önmagával.

Liszka Viktor útravaló igéje, Ézs 40,31 – *„De akik az Úrban bíznak, azoknak ereje megújul; szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el”* – teret nyitott a szárnyaló képzeletnek. A püspök a hit és a tudás két szárnyának együttműködését, összehangolását hangsúlyozta, amelyekkel – javaslata szerint – nem csapkodni kell, hanem kormányzásukat egy fölsőbb, nagyobb erőre kell bízni, hadd röpítsenek oda, ahová jónak látja…

Fabiny Tamás megidézte az – egyházunkban is előforduló – kétféle rossz technikájú repülőt: a szárnyaszegett erőtlent és az Ikarosz típusú, kevély embert. A V alakban repülő, egymást védelmező fecskerajt fűzte bele metaforákban gazdag mondandójába a püspök, ebből bontotta ki Viktor nevének metaforikáját is. (Mint tudjuk, a *Viktor* név jelentése „győztes”, „győző”.)

A lelkészi eskü után az áldások, majd az úrvacsorai liturgia következett, végül a családias hangulatú köszöntések. *Fábri György* egyházkerületi felügyelő jókívánságait a püspök adta át, majd az EHE üdvözletét tolmácsolta Korányi András, a budavári hittanos évek és konfirmáció emlékét pedig *Balicza Iván* igazgató lelkész idézte meg. Végül a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye elnökségének köszöntését hozta *Laborczi Géza* nyíregyháza-kertvárosi evangélikus lelkész (egyébként a frissen ordinált lelkész apósa).

Az ünnepi alkalom egy Luther-rózsás torta felvágásával zárult.

■ Kinyik Anita

Liszka Viktor Gábor 1981. február 28-án Budapesten született. Apai ágon régi evangélikus családból származik, nagyapja az óbudai gyülekezet presbitere volt. A budavári gyülekezetben keresztelték és konfirmálták, valamint házasságkötésükre is itt kapták meg az áldást szülei, bátyja, illetve maga és felesége is. Hitvese, *Laborczi Dóra* újságíró, egyházunk sajtóbizottságának tagja.

Viktor az Evangélikus Hittudományi Egyetemen 2004-ben kezdte meg tanulmányait, érdeklődése főleg a rendszeres teológia, valamint az egyháztörténet felé irányult. Ökoteológiai stúdiumainak köszönhetően 2010-ben részt vett Dél-Afrikában az Egyházak Világtanácsa és a Lutheránus Világszövetség által szervezett – az ökológiai igazságosság kérdésével foglalkozó – konferencián és képzésen. Hatodéves gyakorlata a hévízgyörki gyülekezetben telt, *Lindákné János Zsuzsanna* lelkésznő mentorálásával. 2012 óta Nyíregyházán végez kórházlelkészi és lelkigondozói feladatokat. Lelkészként élethivatásának tartja, hogy segítsen embertársainak Jézus szeretetével szemlélni egymást, hogy ezáltal minden emberi kérdés mélyén megláthassák fölragyogni Isten kegyelmének válaszát.

Hétköznapi testvériség

ÉGTÁJOLÓ

Az elmúlt hetekben négy ökumenikus alkalmon is részt vehettem. Ebből három kerek évforduló kapcsán tartott ünnep volt, a negyedik pedig egy közös hálaadó istentisztelet, amelyet az árvíztől legveszélyeztetettebb magyarországi településen, Győrújfaluban tartottunk.

Zalaváron szobrot állítottak a keresztyén misszióban 1150 évvel ezelőtt hazánk területére érkezett testvérpár, *Cirill* és *Metód* emlékére. A szlávok apostolaiként is tisztelt testvérek emlékének ápolásában – így a szoborállítás költségeinek viselésében is – a szlovák állam vállalta a legnagyobb szerepet.

A június 22-i szoboravatáson és koszorúzáson a római katolikus egyházat a szlovák és a magyar tábori püspök mellett egy szlovén tábori lelkész képviselte. Evangélikus részről eljött Pozsonyból *Miloš Klátik,* a szlovák evangélikus egyház egyetemes püspöke, hazai evangélikus egyházunk nevében pedig én helyezhettem el a szobor talapzatánál az emlékezés koszorúját.

Az egyébként felemelő, szép ünnepen a szükségesnél szerényebb volt a hazai állami és társadalmi jelenlét, és sajnos a koszorúzást követő egyházi megemlékezés kapcsán is maradt bennünk hiányérzet. A közvetlen északi szomszédainknál kevésbé működő felekezetközi kapcsolatokat tükrözte, hogy nem sikerült közös, ökumenikus istentiszteletet tartani.

Az alkalom után Klátik püspök úrral egyetértőleg állapítottuk meg, hogy a krisztusi örömhírrel a Kárpát-medencébe érkező Cirill és Metód tiszteletre méltó szolgálata sokkal inkább lehetne összekötő kapocs népeink és egyházaink között, hiszen ők éppen azt a jó hírt hirdették, hogy Jézus Krisztusban Isten szeretete minden néphez odafordul.

Június 28-án, pénteken egyházunk képviseletében részt vehettem a debreceni református Nagytemplomban a Magyar Református Egyház közös zsinatán. Talán nem mindenki tudja, hogy református testvéreink a valamikori Osztrák–Magyar Monarchia területén élő református közösségek jogutódaival 2009-ben határokon átívelő egyházszövetséget hoztak létre. A tagegyházak képviselői jöttek össze a 2013-ban második alkalommal megtartott generális konventen.

A zsinaton döntöttek a horvátországi református testvérek felvételéről az egyházszövetségbe, illetve átvezették azokat az alkotmánymódosításokat, amelyekre a felvétel miatt szükség volt. Megemlékeztek a *Heidelbergi káté* megjelenésének 450. évfordulójáról is, és ehhez kapcsolódóan elfogadták az új magyar fordítás szövegét, amely a készítése idején – a katolikus úrvacsora-tanítást elítélő részletei miatt – komoly ökumenikus vitákat is kirobbantott. Örömmel láttam, hogy ennek ellenére *Bosák Nándor,* Debrecen–Nyíregyháza megyés püspöke is megtisztelte jelenlétével az eseményt. Az ünnepi ülés úrvacsorai istentisztelettel zárult.

Számomra felemelő volt, hogy részt vehettem ezen az alkalmon. Nem lehetünk eléggé hálásak Istennek a közös asztalért és azért, hogy a sok esetben évszázados teológiai eltérések feloldódnak Krisztus szeretetében.

A harmadik, jubileumi évszám nyomán szervezett ünnep a győri római katolikus megyés püspök, *dr. Pápai Lajos* aranymiséje (vagyis pappá szentelésének ötvenedik évfordulója) volt. Június 29-én a szinte teljes létszámban egybegyűlt katolikus püspöki és érseki kar mellett több száz katolikus pap vonult be a felékesített és zsúfolásig megtelt templomba. Az alkalmon részt vett a kormány képviseletében *Orbán Viktor* miniszterelnök és *Balog Zoltán,* az Emberi Erőforrások Minisztériumának vezetője is.

Életemben másodszor vettem részt aranymisén. Először nyolc éve Kaposváron *dr. Péteri Pál* plébánossal, pápai prelátussal ünnepelhettem együtt, akivel nagyon mély és szoros testvéri barátságba kerültünk. Ez a kapcsolat kövezte ki az utat dr. Pápai Lajos püspök felé, aki Győrbe kerülésemkor – mint régi barátjának evangélikus barátját – testvéri szeretettel fogadott. Ezen az alkalmon az is mélyen elgondolkodtatott, hogy ez az ötvenéves jubileum tulajdonképpen azt jelenti, hogy valaki akkor indult a szolgálatba, amikor én megszülettem.

Nem jubileumi évszámhoz kötődött, hanem az elmúlt hetek fenyegetettsége és szabadulása adta az apropóját a Győrújfaluban június 25-én, kedden este megtartott ökumenikus hálaadó istentiszteletnek. A Duna áradása felekezeti hovatartozás nélkül fenyegette a katolikusok, evangélikusok, reformátusok vagy éppen felekezeten kívüliek otthonait a Szigetközben.

A bajban érzi át leginkább az ember Isten közelségét is. Győrújfaluban a vízügyesek, a gáton is megfeszített munkát végző lakosok jól tudták, hogy erőfeszítésük önmagában kevés lett volna. Az ökumenikus hálaadó istentisztelet megtartását a baptista egyház vezetői kezdeményezték, és a legmagasabb szinten képviseltették is magukat. Eljött Budapestről *Papp János,* a Magyarországi Baptista Egyház elnöke, valamint a *Baptista központi énekkar.* A faluban templommal is rendelkező két felekezet, a házigazda római katolikusok és az evangélikusok mellett a református egyház vezetői is részt vettek.

Megtapasztaltuk, hogy Isten gondviselő jósága, oltalmazó irgalma egyformán hajolt le mindannyiunkhoz. Az ő szeretetében való összetartozásunkat élhettük meg. Ez a megható együttlét újra rávilágított arra, hogy ez az összetartozás sokkal erősebb azoknál a kereteknél, amelyeket mi, emberek alkottunk.

A felsorolt ökumenikus alkalmak első ránézésre az ünnepi testvériségről szólnak. Hasonlónak tűnnek más protokolláris alkalmakhoz, amikor látszólag együtt vagyunk, közösen ünneplünk, de valójában nem tudjuk maradéktalanul megélni a közösséget. Ezen a négy eseményen azonban valami olyasmit éltem át, ami azt tükrözte vissza, hogy a hétköznapokban is egymás mellé tudunk állni. Örömeinkben vagy akár gondjainkban is segíthetünk egymásnak, megfoghatjuk egymás kezét. Ez fontosabb, mint a felszínes kirakatökumené.

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

2013. JÚNIUS 13–18.

LVSZ-tanácsülés Genfben

Interjú Fabiny Tamás püspökkel

▶ Amint két héttel ezelőtt már hírül adtuk, június 13–18. között Genfben tartotta soros ülését a Lutheránus Világszövetség (LVSZ). A tanácskozáson a szervezet egyik alelnökeként vett részt *dr. Fabiny Tamás* püspök (a nyitó istentiszteleten elhangzott prédikációját június 23-i számunk 11. oldalán közöltük). Ezúttal a részletekről kérdezzük az Északi Evangélikus Egyházkerület lelkészi vezetőjét.

– Mi a szerepük az LVSZ gyakorlatában a tanácsüléseknek?

– A hétévente megrendezett nagygyűléseken választják meg az ötventagú tanácsot, amely kiegészül további ötven – szavazati joggal nem rendelkező – tanácsadóval, szakértővel. A nagygyűlések között ez az évente egyszer összeülő tanács hozza meg a fontosabb döntéseket. Az idei egyhetes időszak igei vezérfonalát, illetve bibliatanulmányainak, kis létszámú bibliaköreinek témáját a 107. zsoltár adta. Ez volt az alapigéje a nyitó istentiszteletnek is, amelyen én szolgálhattam.

– Milyen fontos döntések születtek ezen ülésszak alatt?

– Többek között a reformáció kezdetének 2017-es jubileumát előkészítő tízfős bizottság nyújtotta be a jelentését a folyamatosan – többször videokonferencián – konzultáló testület elnökének, *Walter Altmann-nak* az előterjesztésében. Az Egyházak Világtanácsa központi bizottságának elnöki tisztét is betöltő brazíliai professzor jelentése elsősorban az LVSZ, illetve a tagegyházak 2015–2017 közötti időszakra vonatkozó programjaira fókuszált. Ennek jegyében határozta meg a testület a 2017-es LVSZ-nagygyűlés helyszínét, amely a namíbiai Windhoek lesz.

Ez a helyszín azért fontos, mert hosszú idő után – és éppen a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulóján – tér vissza a nagygyűlés Afrikába. Méghozzá éppen abba az országba, ahol jelenleg a legdinamikusabban növekszik a keresztyének száma. Az evangélikus többségű ország három – hamarosan egyesülő – evangélikus egyháza hívta meg a közösséget. Számomra ez azért is lényeges, mert épp az 1984-es budapesti nagygyűlés idején – amikor az ifjúsági szervezésben lehettem aktív – történt a namíbiai egyházszervezet tagságának felfüggesztése az akkori, feketéket háttérbe szorító apartheid rendszer miatt. Mostanra, hogy a faji elkülönítés rendszere megbukott, hála Istennek, rendeződhettek a viszonyok.

Elmondható az is, hogy megkezdődött a gyűlés szervezőbizottságának felállítása. A mi régiónk képviseletében *Pángyánszky Ágnes* pilisi lelkésznőt delegáltuk, akit – örömünkre – meg is választottak bizottsági tagnak. Neki háromszorosan is van nagygyűlésekkel kapcsolatos tapasztalata, hiszen 1990-ben Curitibában (Brazília), 1997-ben Hongkongban (Kínai Népköztársaság) és 2010-ben Stuttgartban is részt vett világszövetségünk nagygyűlésén.

– Tudvalevő, hogy az elmúlt hónapokban az Etióp Evangélikus Egyház megszakította az együttműködést az Amerikai és a Svéd Evangélikus Egyházzal. Milyen visszhangot keltett ez a tanácsban?

– Homoszexuális párok esketése, illetve homoszexuális lelkészek szentelése körüli komoly nézetkülönbség miatt történet ez a szakítás. Az esetet nem hagyta szó nélkül a testület, és megadatott a lehetőség a kérdés őszinte körüljárására. Bár a véleménykülönbségek fennmaradtak, egy közös nyilatkozatot azonban elfogadtunk, amelyben további tárgyalások szükségességére hívtuk fel a felek figyelmét. Úgy gondoljuk, hogy az úrvacsorai és oltárközösség mindenképp meg kell, hogy maradjon, míg etikai és tanításbeli kérdésekben lehetnek különbségek a tagegyházak között.

Az LVSZ-nek nincsen központi – a katolikus egyházhoz hasonló – tanítóhivatala, de elvárható, hogy közösen törekedjünk a belső egyházszakadás elkerülésére. A Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) továbbra is a konzervatív álláspontot képviseli ebben a kérdésben, tehát határozottan nemet mond a homoszexuális párok esketésére, illetve a homoszexuális lelkészek szentelésére.

– Kik voltak a genfi ülés vendégelőadói?

– A legfontosabb előadást *Kurd Koch* kardinális, a Keresztény Egység Pápai Tanácsának vezetője tartotta, aki maga is hitet tett az ökumenikus mozgalom folytatása mellett. Kifejtette, hogy a katolikus félnek is fontos a 2017-es lutheránus–katolikus közös megemlékezés, hiszen az egyház egysége elsőrendű kérdés. A szakadást nem ünnepeljük, de megnézzük, mi az, amit az elmúlt ötvenéves együttműködésben elértünk. Ezentúl őszintén kell beszélni a még nyitott kérdésekről, nézetkülönbségekről. Ilyen például a közös úrvacsorának és a papi hivatásnak a kérdése. Tény, hogy valamilyen formában a katolikus egyház is készül a reformáció évére…

– Volt-e esetleg magyar vonatkozású döntés?

– Komoly és hosszú megbeszélések után az egyházunk által indított Luther-rajzfilm ügyét az LVSZ felvette a 2017-es projektjei közé. Mindennek következményeként a forráskeresés (fund raising) nehéz feladata nem csupán ránk hárul, hanem LVSZ-szinten is komoly figyelmet fog kapni. A plenáris ülésen bemutattam egy hétperces összefoglalót a film készítéséről, amelyet a jelenlévők nagy érdeklődéssel követtek. Öröm volt megtapasztalni, hogy az egész testület az ügyünk mellé állt. Reméljük, a szélesebb körű összefogás gyümölcsöző lesz, és sok áldást hoz a közösség életében.

■ HHÁ

Ezerhétszáz éves a milánói ediktum

Európai Parlament: konferencia a vallásszabadságról

▶ A milánói ediktum kihirdetésének ezerhétszázadik évfordulója alkalmából a vallásszabadság témájában tartottak konferenciát június 25-én az Európai Parlamentben (EP) *Surján Lászlónak,* az EP KDNP-s alelnökének és a lengyel *Jan Olbrychtnak,* az Európai Néppárt EP-frakciója alelnökének szervezésében. A résztvevők a *Nagy Konstantin* és *Licinius* által 313-ban kiadott ediktum szellemiségéről s annak máig tartó hatásairól beszélgettek, összevetve azt a vallásszabadság mai európai értelmezésével és gyakorlati megvalósulásával.

„A milánói ediktum valódi mérföldkő volt Európa történelmében, mely elhozta a vallásszabadságot s a népek közötti megbékélést a Római Birodalomban” – szögezi le közleményében Surján László. „Ugyan a tolerancia és a diszkrimináció elleni harc korunk leggyakrabban ismételt fogalmai közé tartoznak, a milánói ediktum szellemiségét mégis nap mint nap megsértjük” – hangsúlyozta a kereszténydemokrata politikus. A zsidók kirekesztése és üldözése a múltban és ma, a növekvő bevándorlásellenesség, különös tekintettel az európaiaktól eltérő vallásúakra, valamint a terjedő kereszténygyellenesség mind ugyanannak az ellenséges légkörnek a megnyilatkozásai, melyek teljességgel szemben állnak Nagy Konstantin eszmeiségével – tette hozzá Surján László.

Nebojša Stefanović, a szerb parlament elnöke arról beszélt, hogy az ediktum szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy abban higgyen, amit a szíve diktál. Stefanović arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez a gondolat az alapja a mai napig minden vallási és civil szabadságnak. „Ez a liberális üzenet, mely civilizációkat békített meg egymással, európai kultúránk és emberségességünk alapkövét képezi. Ez az egyetlen járható út mindannyiunk számára” – hangsúlyozta a szerb politikus.

Surján László közleménye szerint *Köves Slomó* kisebbségi szemszögből közelítette meg a vallásszabadság témáját. „Magyar zsidóként ma ki tudom mondani, hogy kétezer éve nem volt ilyen jó zsidóként élni Európában, mint ma” – jelentette ki az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség rabbija. Európa nagy kérdése ma nem a vallások közötti különbözőségek kezelése, hanem az, hogyan látjuk Európa jövőjét, s hogy tudunk-e a vallási és szekuláris értékek között közös nevezőt találni – tette hozzá Köves Slomó.

▶| *Forrás: KDNP*

Cirill és Metód-emlékünnepség

▶ Mint lapunk múlt heti számában röviden már hírül adtuk, június 22-én – *Cirill* és *Metód* missziós munkássága kezdetének 1150. évfordulója alkalmából – jelentős egyháztörténeti eseményről emlékeztek meg a dél-magyarországi Zalaváron.

A szlávok apostolaiként is emlegetett névadókra több építmény is emlékeztet a Kis-Balaton melletti Cirill és Metód emlékparkban: avattak fel itt már emlékművet, illetve emlékoszlopot bolgárok, szlovének, de még osztrákok is. A szlovák nemzetiségű hívek is már évekkel ezelőtt elhatározták, hogy mementót állítanak itt, ahol a szlovák történelem szerint *Pribina* fejedelem székhelye volt.

A hittérítő testvérpár nyitrai szobrának kicsinyített bronzmásolata most arra az alapkőre került, amelyet még 2007-ben helyezett el a Fővárosi Szlovák Önkormányzat *Juraj Migašsal,* a Szlovák Köztársaság akkori nagykövetével. *Ľudmila Cvengrošová* neves szlovák szobrászművész alkotása tehát összefügg a szlovák történelmi eseményekkel.

Az emlékmű talapzatán ez a felirat olvasható szlovákul: *„A nyitrai fejedelem emlékére († 861), akinek köszönhetjük őseink kereszténnyé válását Zalavár területén, és az ő fia, Koceľ pannóniai fejedelem († 876), Cirill († 869) és Metód († 885) szent szláv apostolok, Európa patrónusai evangélizációs és kulturális tevékenységének támogatója emlékére. Az emlékművet állíttatta a Fővárosi Szlovák Önkormányzat a Szlovák Köztársaság támogatásával.”*

Az emlékező rendezvényt ezúttal is a Fővárosi Szlovák Önkormányzat és a Szlovák Köztársaság nagykövetsége szervezte a Külhoni Szlovákok Hivatala, a Matica slovenská szlovák kulturális intézmény és a zalavári önkormányzat, valamint a szlovák és a magyar honvédség, tábori püspökség bevonásával.

A szobormásolat leleplezése előtt ünnepi beszédek hangzottak el. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának alelnöke, *Jana Laššáková* rámutatott: „Cirill és Metód missziója kontinensünkön egyedülálló jelentőséggel bír, főleg a szláv nemzetek számára. Éppen ezért az első szláv pápa, *II. János Pál* 1980-ban méltán jelentette ki, hogy Szent Cirill és Metód – *Szent Benedekkel* egyetemben – Európa patrónusai.” Az alelnök asszony utalt arra a történelmi tényre is, hogy amikor 880-ban *VIII. János* pápa jóváhagyta a szláv liturgiát, indoklásában így fogalmazott: „Aki a fő nyelveket (tudniillik a hébert, a görögöt és a latint) teremtette, ugyanaz teremtette a többi nyelvet is saját dicséretére és dicsőségére.”

Szlovákia budapesti nagykövete, *Peter Weiss* a szellemi erő határokon átívelő példamutatásáról szólt.

Igor Furdík, a Külhoni Szlovákok Hivatalának elnöke beszédében kiemelte: „2013. június 22. emlékezetes marad mindkét nemzet számára, hiszen ez az emlékműállítás a két nemzet együttműködését, közös erőfeszítését, összefogását is szimbolizálja.”

Marián Tkáč, a Matica slovenská elnöke hangsúlyozta: „Ez az emlékmű mindenkor emlékeztet minket arra, hogy Közép-Európában a keresztény gyökerek ide-oda ágaznak ugyan, de mélyek és erősek.” Kiemelte még, hogy az emlékműállítással Zalavár „a magyar Pozsonnyá” is vált, hiszen megelőzte a szlovák fővárost.

Miloš Klátik szlovákiai evangélikus elnök-püspök ünnepi köszöntőjében szintén közös keresztyén múltunk, gyökereink fontosságáról beszélt, amelyek összekötnek bennünket. Mint a Szlovákiai Ökumenikus Tanács elnöke hangsúlyozta, hogy a közös keresztyén múlt tisztelete a mában is meghatározó jelleggel bír: összeköt népeket, nemzeteket. „Engem például – tette hozzá – összeköt a magyarországi *Szemerei János* püspökkel, az itteni egyházzal és hívekkel.”

Az ünnepi beszédek után a szobormásolat leleplezésével, megáldásával és koszorúk elhelyezésével folytatódott az évfordulós rendezvény. (Katonai tiszteletadás mellett szlovák és magyar, illetőleg állami és egyházi részről egyaránt elhelyezték a hála csokrait.)

A megemlékezés hivatalos része ünnepi szentmisével fejeződött be.

■ Gulácsiné Fabulya Hilda

ADÁMI MÁRIA FELVÉTELE

Az emlékműnél a szerző és Szemerei János koszorúz

NÉGYSZÁZÖTVEN ÉVES A HEIDELBERGI KÁTÉ

Ünnepi ülés a Nagytemplomban

A Magyar Református Egyház közös zsinatát tartották június 28-án a debreceni Nagytemplomban. A testület tagjai a Kárpát-medencei református egyházakat összefogó egyházszövetség 2009-es megalakulása óta első ízben gyűltek össze együttes tanácskozásra.

Az ülésen elfogadták a négyszázötven évvel ezelőtt megjelent *Heidelbergi káté* új magyar fordítását, és bemutatták az évforduló alkalmából megjelent különleges kötetet, amely öt nyelven – a magyar mellett románul, szlovákul, németül és angolul – tartalmazza a káté szövegét.

Az ünnepi ülés döntött továbbá arról, hogy a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház csatlakozhat a szövetséghez, és sor került a ratifikációs szerződés ünnepélyes aláírására is. Egyhangú szavazással fogadták el a zsinati küldöttek az egyházszövetség alkotmányának módosítására irányuló javaslatokat. A közös zsinati ülés úrvacsorai istentisztelettel zárult.

Egyházunk képviseletében *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke, *Cselovszkyné dr. Tarr Klára,* az országos iroda ökumenikus és külügyi osztályának vezetője és *dr. Fischl Vilmos* evangélikus lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) főtitkára vett részt az eseményen.

■ Adámi Mária

A SZERZŐ FELVÉTELE

BARCZA JÁNOS FELVÉTELE

Igehallgató igehirdetők

▶ *Pintér Imrének,* a Magyar Pünkösdi Egyház alelnökének igehirdetési szolgálatával zárult június 28-án délben a 25. ökumenikus lelkészi, munkatársi konferencia Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. A minden esztendő júniusának utolsó teljes hetében megrendezett alkalom kifejezett célja, hogy a különböző felekezetek pásztorai lelkileg töltődhessenek, teológiai kérdések vizsgálatában elmélyedhessenek. Az indulásnál olyan nagy kvalitású evangélizátorok fémjelezték ezeket a nyári konferenciákat, mint *Samuel Kamaleson* indiai származású igehirdető vagy – hazánkból – *Csepregi Béla* evangélikus és *Merétei Sándor* református lelkész.

A konferencia negyedszázados „történelme” során egyetlenegyszer sem szolgált a szószéken pünkösdi prédikátor. A huszonötödik esztendő e téren tehát változást hozott. Ledőltek a kölcsönös bizalmatlanság falai, hiszen Isten népének nagyobb feladata van annál, mint hogy a felekezetek egymástól eltérő „színeit” vizsgálgassa. Ahogyan János 16,33 textusa alapján prédikációjában Pintér Imre is egyértelművé tette: az egyházaknak közösen kell hirdetniük a győztes Krisztust ennek a nyomorult világnak.

Június 24–28. között a szóban és tettben zajló igehirdetés tartalmáról és módjáról szólt a tanácskozás. A tematikát *dr. Szarka Miklós* református lelkész, családterapeuta állította össze, aki a hétnek *A misszió és evangélizáció mai lehetősége és korlátai* témacímet adta. A naponkénti bibliatanulmányokat *dr. Várady Endre,* a Baptista Teológiai Akadémia docense és az e sorokat jegyző evangélikus női missziói lelkész tartotta. Mindennap más aktuális téma került terítékre, amelyről előbb előadást hallgattak meg a résztvevők, majd a délutáni csoportbeszélgetések keretében tovább gondolkodtak róla.

A Jézusról szóló örömhír továbbadásában gátként jelentkező előítéletekről beszélt *Dani Eszter* lelkésznő, a Magyarországi Református Egyház zsinati missziói irodájának vezetője, aki több éven át szolgált a Kárpátalján élő romák közt. *Bakay Péter,* egyházunk országos cigánymissziói referense pedig a krízisek nyomán támadó evangélizáció lehetőségeit taglalta.

Különösen is izgalmas kérdést vetett fel *Durkó Istvánnak,* a Magyarországi Baptista Egyház missziói igazgatójának előadása. A lelkész arról beszélt, hogyan találhatunk kapcsolópontokat a ma emberével. Rendkívül szemléletesen két puzzledarab képét vetítette ki, így ábrázolva, hogy csak akkor jut el az evangélium üzenete bárkihez is, ha megfogalmazása illeszkedik a hallgatóság tagjainak gondolkodásához.

Dr. Khaled László ifjú metodista lelkipásztornak az a feladat jutott, hogy a kudarcokból eredő új lehetőségekről szóljon. Idézte a jól ismert gondolatot, amelyet sokan a siket és vak *Helen Kellernek* tulajdonítanak: ahol Isten egy ajtót becsuk, kinyit egy ablakot. Ennek igazságát – s azt, hogy a szolgálatban újra és újra meg lehet újulni – tanúsíthatják azok a lelkészek és gyülekezeti munkatársak, akik engedtek a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Missziói és Evangélizációs Bizottsága hívásának, és részt vettek ezen az ötnapos konferencián. Esténként ők, az ige hirdetői váltak az ige hallgatóivá, hiszen *Ittzés István* nyugalmazott evangélikus lelkész evangélizációs sorozata nekik szólt az evangéliumi történetek alapján.

Az igehirdetőket szólította meg, állította Isten színe elé a záró úrvacsorai istentisztelet is, ahol humorba ágyazott, mégis mély, figyelmeztető kritikával kezdte a 25. ökumenikus lelkészkonferencia záró igehirdetését Pintér Imre pünkösdi alelnök: „Olyan jó átélni, hogy a történelmi egyházakban is vannak megtért, hívő papok.” Így legyen!

■ B. Pintér Márta

EGYHÁZI STÁTUS NÉLKÜL IS LEHET HITÉLETI TEVÉKENYSÉGET FOLYTATNI

Törvénymódosítás

▶ Az Országgyűlés június 26-án újraszabályozta az egyházként való elismerés rendjét, ennek következtében augusztus 1-jétől egyházi státus nélkül is lehet hitéleti tevékenységet folytatni. Az egyházügyi törvény – 237 igen szavazattal 72 nem ellenében elfogadott – módosításával több jogot tudhatnak magukénak a vallási tevékenységet végző szervezetek, és minden vallási közösség használhatja majd az *egyház* megnevezést. A törvény módosítása kimondja, hogy vallási közösségek Magyarországon vallási tevékenységet végző szervezetek, illetve bevett egyházak lehetnek. Utóbbiakat az Országgyűlés ismeri el, míg a vallási tevékenységet végző szervezeteket a Fővárosi Törvényszék veheti nyilvántartásba.

■ Csatári Bence

A törvény módosítására azért volt szükség, mert négy hónappal ezelőtt az Alkotmánybíróság (AB) az egyházakra vonatkozó jogszabály több rendelkezését is megsemmisítette, egyebek mellett azokat, amelyek az egyházak parlamenti elismerésének eljárására vonatkoztak.

Az AB alkotmányos követelményként állapította meg, hogy az államnak tisztességes eljárásban – jogorvoslati lehetőség mellett – biztosítania kell a vallási csoportok önálló működését lehetővé tevő sajátos egyházi jogállás megszerzését, méghozzá a vallásszabadsághoz való joghoz igazodó, tárgyilagos és ésszerű feltételek alapján. Az AB akkori döntése szerint egyébként az új egyházi törvény miatt a testülethez panaszt benyújtó vallási szervezetek egyházi státusukat nem veszítették el, azaz nem kell egyesületté alakulniuk.

A március 11-ei negyedik alaptörvény-módosítás is érintette az egyházakat, amennyiben rögzítették az alkotmányban az Országgyűlésnek azon jogát, hogy a vallási szervezeteknek speciális egyházi státust biztosítson abban az esetben, ha huzamosabb ideje működtek Magyarországon, van társadalmi támogatottságuk, valamint a közösségi célok érdekében alkalmasak az együttműködésre.

A bevett egyházként való elismerés kritériumai között szerepel egyebek mellett a legalább százéves nemzetközi működés, ennek hiányában pedig az, hogy az adott vallási szervezet minimum húsz éve szervezett formában, vallási közösségként működjön Magyarországon, és az ország lakosságának 0,1 százalékát elérő taglétszámmal rendelkezzen. Azt is kiköti a törvénymódosítás, hogy az e státust megkapókkal szemben nem merülhet fel nemzetbiztonsági kockázat.

Az egyházként való elismerésre vonatkozó beadványt az emberi erőforrások miniszterénél kell előterjeszteni, s a miniszternek az eljárásba szakértőket is be kell vonnia. Ezután a tárcavezető továbbítja állásfoglalását az Országgyűlés vallásügyi bizottságának, amely előkészíti az erről szóló parlamenti javaslatot. A parlamentnek erről hatvan napon belül kell döntenie. Az egyházként való elismerés menetében az Országgyűlés vallásügyi, valamint nemzetbiztonsági bizottsága is részt vesz, és csak ezt követően kerül a Ház elé a javaslat, amelyről összevont vitában döntenek.

Azok a vallási szervezetek, amelyeknek az Országgyűlés nem biztosít bevett egyházi státust, kérhetik a parlamenti határozat felülvizsgálatát az AB-tól, de emellett továbbra is él az elutasított kezdeményezés egy évvel későbbi ismételt megindításának lehetősége. Az elfogadott módosítás alapján azokat a vallási közösségeket, amelyek esetében – az AB döntése nyomán – nem alkalmazhatók a jogszabály korábban hatályos rendelkezései, az egyházként való elismerés kezdeményezésére hívják fel. Az erre biztosított, a passzus hatálybalépésétől számított harminc napos határidő jogvesztő. Ennek elmulasztása vagy elutasítás esetén a vallási közösség csak mint vallási tevékenységet végző szervezet működhet tovább.

Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter zárószavazás előtti javaslatával a Ház rendelkezett a bevett egyházak megszűnésére vonatkozó szabályok pontosításáról is. Eszerint az alkotmányellenesen működő bevett egyház nem szűnik meg, hanem az Országgyűlés által neki biztosított sajátos közjogi jogalanyiságát veszti el, de vallási tevékenységet végző szervezetként működhet továbbra is. Ugyanakkor az ilyen jogi szervezeti keretek között folytatott további alkotmányellenes működés esetén – az ügyész törvényességi ellenőrzési jogosítványai alapján indított perben – végső soron a vallási tevékenységet végző szervezet megszüntetésére is sor kerülhet. Utóbbival szemben bírósági jogorvoslatra van lehetőség, ellentétben az Országgyűlés megszüntető döntésével, amelynél ez nem biztosítható.

Még az indítvány beterjesztésekor az egyházi kapcsolatokért felelős államtitkárság azt közölte az egyházügyi törvény módosítása kapcsán, hogy az „a lelkiismereti és vallásszabadságot teljes körűen biztosítja, ugyanakkor kiküszöböli az 1990-es, egyedülállóan engedékeny szabályozás hibáit, melyek visszaélésekre adtak alkalmat”. Ugyancsak az államtitkárság írt arról a törvénymódosítás megszavazása után, hogy a módosított jogszabály a hitéleti tevékenység közösségi gyakorlását nem az egyházi státushoz köti, hanem a jogszabályban újonnan megjelenő, szervezeti gyűjtőfogalomként bevezetett „vallási közösség” elnevezésű kategóriához, amely a vallási tevékenységet végző szervezetekre is kiterjed.

Kiemelték: a vallási közösség elnevezés mint gyűjtőkategória egyaránt magában foglalja a bevett egyházakat és a vallási tevékenységet végző szervezeteket, és a törvény utóbbiak számára is lehetőséget teremt arra, hogy szabadon használják az *egyház* megnevezést, a vallásszabadság gyakorlásával összefüggő jogaik és védettségük pedig a bevett egyházakéhoz hasonló.

A szerző újságíró, a Magyar Távirati Iroda (MTI) munkatársa

Lapzártánk után érkezett a hír, hogy *Áder János* köztársasági elnök kedden visszaküldte a parlamentnek megfontolásra az alaptörvény negyedik módosításával összefüggő törvénycsomagot és az egyházügyi törvény módosítását. Az egyházügyi törvény módosításával kapcsolatban megállapította, hogy az egyházak nyilvántartására vonatkozó rendelkezések jogbizonytalansághoz vezetnek.

Visszapillantó a protestáns újságírók közgyűlésére

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában tartotta évi rendes közgyűlését a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz). A május 29-i alkalom *dr. Kádár Zsolt* nyugalmazott református esperes áhítatával kezdődött, majd az elnöki köszöntő után a tagok beszámolót hallgathattak meg a 2012. évi gazdálkodásról, valamint elfogadták a 2013. évre tervezett költségvetést.

A közgyűlés meghallgatta az ellenőrző bizottság és az etikai bizottság jelentését, illetve *Lakatos Judit* beszámolóját; utóbbi a Nemzeti Médiaés Hírközlési Hatóság Hivatala által működtetett korhatárbizottságban képviseli a Prúszt.

T. Pintér Károly, az *Evangélikus Élet* főszerkesztője, a Prúsz titkára ezután javaslatokat tett a szervezet honlapjával, a Rát Mátyás-díjjal, valamint a szövetség tizedik, jubileumi évével kapcsolatban.

Dr. Csizmadia László, a Civil Összefogás Fórum (CÖF) és a Civil Együttműködési Tanácskozás (CET) elnöke *A Magyarország elleni támadások civil és egyházi szemmel* címmel tartott referátumot, erre válaszul pedig *Fabiny Tamás,* az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke szólt.

A közgyűlést az előadókkal folytatott beszélgetés, majd *Kövesdi Miklós Gábor* stand up előadása zárta.

■ *Forrás: Evangélikus.hu*

Horváth-Bolla Zsuzsanna

A Protestáns Újságírók Szövetsége etikai bizottságának jelentése

A Protestáns Újságírók Szövetségének működését, egyben küldetését leíró alapszabály értelmében az etikai bizottság „véleményezésre hivatott… készenléti bizottság" (5/D), melynek – egyebek mellett – feladata figyelemmel kísérni a szakma erkölcsi állapotát, nyomon követve az etikai jellegű elvárások érvényesülését. Így az etikai bizottságnak egyfelől csak abban az esetben van cselekednivalója, ha körein belül bármilyen, az újságírással, médiaetikával kapcsolatos disszonanciát észlel. Másfelől szinte a lehetőségeit meghaladó feladatot is vállalnia kellene, amennyiben az egész szakma erkölcsi állapotával kapcsolatos véleményét igyekezne megfogalmazni.

Jelentem, hogy az etikai bizottságnak az elmúlt közgyűlés óta eltelt időben saját belső köreinket érintő etikai ügyben nem kellett intézkednie. Jóllehet a hazai és a magyar nyelven megjelenő protestáns egyházi periodikák száma jelentősen bővült, s az írott és elektronikus egyházi hírközlésben szolgálatot teljesítők száma is megemelkedett, ám ez a számbeli növekedés nem jelentett minőségromlást, és nem produkált olyan esetet vagy eseményt, melyre az etikai bizottságnak reagálnia kellett volna.

Ugyanakkor érezhetően jelen van a protestáns újságírás minden szolgálattevője – a világi médiában munkálkodó protestáns kötődésű kollégákkal együtt – abban a tehertételektől sem mentes folyamatban, melynek belső igénye egészen leegyszerűsítetten a tisztesség. Ragaszkodás azokhoz a klasszikus újságírói etikai normákhoz, melyeknek érvényesítése sohasem jelentett könnyed feladatot.

Megkísérthető, befolyásolható ember természetesen az újságíró is, sőt lehet rászedett vagy egzisztenciális érdekeit védő ember. Tevékenysége, hozzáállása, véleménye, magatartása, stilisztikai eszköztára az adott kor, netán hatalmi erőtér kontextusától alig választható el. De munkájának szépsége, eredményessége, időtállósága mindenképpen attól függ, hogy jó szélben vagy ellenszélben haladva megmarad-e az elemi etikai elvárások mellett.

Tudvalevő, hogy egy felekezeti meghatározottságú újságíró-szövetséghez tartozó kollégától – kimondva vagy kimondatlanul – többet várnak el. Az evangéliumi fogantatásból fakadó többletet várják és kérik számon tőle.

Készíthetünk okos és jogi szempontból helytálló, újabb és újabb bekezdésekkel bővíthető etikai kódexeket. Képviseltetjük is szervezetünket a különböző hazai újságíró-szervezetek ez irányú munkabizottságában. Ám érezhető, hogy erre a világ, az olvasó, a hír címzettje nem kíváncsi. Az érdekli inkább, hogy megbízható-e a hírt feléje továbbító szerkesztőség, szerkesztő, tudósító, kommentátor, hogy hiteles-e számára a lap vagy a „csatorna". Ezért van etikai szempontból is jelentősége és üzenete annak, ha valóban látható, tapintható és tapasztalható, hogy a mai magyar média világában ott vannak a protestáns, vagyis hitüket is nyíltan és bátran vállaló újságírók.

Minden erkölcsi cselekvés alapkérdése, hogy mi a jó, és mit tartunk rossznak. Közösségi és individuális vonatkozásban ez egyaránt érvényes. Érezhető azonban napjainkban, hogy nem a „jó" és a „rossz" fogalmai, hanem a hasznosság, gazdaságosság, érvényesülés jelentik az etikai döntések fő szempontjait, motivációját. Nem egymásért élünk, hanem egymásból akarunk élni. Sérül tehát a jó etikai fogalma és gyakorlata, miszerint jó az, ami Isten dicsőségére van, és ezzel együtt emberséges is, az ember javát munkálja.

Az etika tehát nem lehet egyoldalúan vagy leszűkítetten gazdasági, illetőleg politikai, netán racionális, avagy emocionális meghatározottságú.

A mi etikánk kiindulópontja az, hogy Isten szereti az embert, lehajolt hozzá Krisztusban, hogy magához emelje. Ennek elfogadása, befogadása, direkt és indirekt továbbadása teheti értelmessé az életünket, szolgálatunkat, munkánkat.

Ezért kérjük, hogy Isten kegyelme vezessen tovább mindannyiunkat az újságírás tisztesség szabta ethoszának keskeny, de biztosan járható és biztos cél felé vivő útján. Így nyerünk jutalmat majd odafent – és több előfizetőt idelent…

Budapest, 2013. május 29.

■ Dr. Kádár Zsolt

„A Bibliát én mérceként használom"

Beszélgetés Kövesdi Miklós Gábor műfordító-humoristával

***Kövesdi Miklós Gábor* műfordító, humorista a Protestáns Újságírók Szövetségének tagja. A szervezet legutóbbi összejövetelére dupla kötelezettséget vállalt: ezúttal nemcsak részt vett a közgyűlés munkájában, hanem a program végén műsort is adott.**

– Ha meghalljuk, hogy valaki szórakoztatásra adta a fejét, akkor általában profán módon arra gondolunk, bizonyára már kisgyermekkorától szeretett hülyéskedni, ömlöttek belőle a viccek…

– Valóban benne voltam nagyon sok hülyeségben, ráadásul nagyon szerettem különféle kitalált történeteket írni, és ez a kettő valahogy találkozott. Több ismerősöm azt mondta, érdemes ezt komolyabban csinálni, mert más számára is érdekes.

– Aki egy kicsit is szereti a humort, és figyelemmel kíséri a műfaj hazai képviselőit, az tudja, hogy tizenöt évvel ezelőtt Ön megnyerte a Humorfesztivált, azóta szerzőként, sőt az utóbbi pár évben előadóként is szórja a poénokat. Melyiket gyakorolja szívesebben: az írást vagy a színpadi szereplést?

– Nehéz szétválasztani, mind a kettőben más a jó. Pódiumon való szereplést valóban csak néhány éve vállalok, de számomra ez olyan adrenalinfröccs, amely nagyon különleges élmény. Aki egyszer megkóstolja, az nem szívesen mond le róla. Igazi hivatásomnak viszont – ha szabad ilyen nagy szavakat használni – az írást tartom. Minden, amit csinálok – akár a műfordítás, akár az előadás –, az írásomból táplálkozik. Remélem, hogy tudok olyan jó poénokat írni, hogy az még az én előadásomban is érdekes a közönség számára.

– Egy írásában azt mondta magáról: „foglalkozásom magzat", és utalt benne a Szegény magzat panaszaira *is. Mi vagy ki motiválta, hogy erről írjon?*

– Kilenc hónappal ezelőtt ismét áldás érte családunkat. Megszületett második gyermekünk, *Jonatán.* Nyilván fölerősödtek bennem a vele kapcsolatos gondolatok, ezért fogalmaztam meg ezeket egy abszolút groteszk írásban a *Havi Matyi* humorlapban.

– Egy humoristának foglalkoznia kell a mindenkori politikával is? Jó néhány évvel ezelőtt ugyanis olvastam arról, hogy amikor még egypártrendszer volt, vette a bátorságot, és Grósz *elvtársat karikírozta. Milyen utóélete lett a bátorságának?*

– Huh, miket tud rólam, vagy születésem óta a rajongóm? Ezt valóban kevesen tudják. Valóban így történt. A *János vitézt* vettük magyarórán, és azt a feladatot kaptuk, hogy írjunk dolgozatot *Zsiványok közt jártam* címmel. Ismerjük ugye a költemény részletét, hogy János vitéz azért nem viszi el a zsiványok pénzét, mert vér tapad hozzá. Dolgozatomat megírtam, de ezt a címet adtam neki: „Zsiványok közt jártam, avagy hagyjanak békén Grószék." Arról szólt a kis írás, hogy kormányunk – mivel az emberek nem akarnak adót fizetni – útonállókat bérel, így behajtva az emberektől a pénzt, ezzel hozva helyre a büdzsét. Nem akarok nagyra lenni ezzel az írással, lényegében *Hofitól* kezdve *Markos–Nádason* keresztül *Nagy Bandóig* mindenkitől összeszedtem benne a poénokat. Mentségemre szóljon: ez gyermekkoromban történt. Van, aki még most is ezt csinálja. Én erről leszoktam… Tény az, hogy nagy botrány keveredett belőle, helyi szinten emiatt pártértekezletet tartottak, és nekem rövidesen iskolát kellett váltanom.

– Kedves felesége, Dorottya *is eljött Jonatánnal a műsorára. Igényli, hogy jelen legyenek, amikor föllép?*

– Jó, ha itt vannak, így érzem jól magam. Akadt kolléga, aki ezt nehezményezte, de számomra fontos a családom, ráadásul ilyenkor nem nekem kell vezetnem. Nagyobbik fiunk, *Vilmos* már kívülről tudja a poénjaimat, tapsol, amikor kell… Más síelni viszi a fiait vagy búvárkodni, én ezt tudom nekik adni pluszként. Találkozhatnak híres humoristákkal, színészekkel, megismerhetik ezt a különleges forgatagot. Egyébként itt, a Prúsz-közgyűlésen Dorottya saját jogán van jelen, hiszen ő is a szervezet tagja.

– A közönség pedig így nemcsak Önnel, hanem a családtagjaival is találkozhat. Gyakran jegyzik meg, hogy milyen jó nektek, mert biztos reggeltől estig nevetgél a család minden tagja?

– Valóban sokan rákérdeznek, hogy nekünk az egész napunk röhögéssel telik-e. Az a helyzet, hogy belőlem nem folyik egész nap a hülyeség. Én a színpadon és az írásban élem ki ezt a hajlamom.

– A Protestáns Újságírók Szövetségének tagja. Melyik egyházban gyakorolja a hitét?

– Hívő evangélikus vagyok. Gimnáziumi éveim végén tértem meg. Nem kaptam keresztyén nevelést, bár nagymamám nagyobb ünnepeken elment a katolikus templomba, de a családban nem volt igazán gyökere a keresztyén hitnek. Kerestem az utamat, megtértem, majd megismerve a feleségemet megtaláltam lelki otthonomat az evangélikus egyházban. Úgy gondolom, ez való nekem. Keresztyén, de kellően liberális, ahol nem akarnak különféle dogmákat lenyomni a torkomon. Jelenleg hittantanárként dolgozó feleségem egyébként elvégezte az Evangélikus Hittudományi Egyetemet, Szegeden pedig vallástudomány–vallásszociológia szakon végzett, és büszke vagyok rá, hogy kitűnő szakemberként ismerik el. Remélem, az új hitoktatási törvény kapcsán rá is új és szép feladatok várnak.

– A mostani előadásában – igencsak mértéktartóan, de – foglalkozott a vallással, a keresztyén hittel is. Ha valaki ehhez a témához nyúl, könnyen megkaphatja a blaszfémia vádját. A humor eszközei pedig ebben a témában is nagyon jók lehetnek arra, hogy tükröt tartsanak elénk. Ezt tapasztaltuk az Ön esetében is. Mi dönti el, hogy egy humorista úgynevezett kényes témákkal is foglalkozik-e?

– Elsősorban az kell, hogy a téma őszintén érdekelje. Eleinte én is féltem, hogyan közelítsem meg az egyházakban előforduló jelenségeket. Miután sok helyen megfordultam, beszéltem mormonokkal, ellátogattam a Hit Gyülekezetébe, katolikus templomokba, és lám, most éppen egy baptista újságírónak adok interjút. Sok élményt szereztem, sok érdekes téma került elém.

Sohasem Istent, Jézus Krisztust, az egyes emberek hitét karikírozom. A Bibliát, a keresztyénséget én mérceként használom, e mellé állítva mondok véleményt egy-egy helyzetről, az álságos vagy az álszent emberi magatartásról. Idézek *Fabiny Tamás* püspök ma délutáni előadásából: azt mondta, hogy kritikusan szolidárisak legyünk.

Azt figyeltem meg, hogy önmagunkon nem tudunk már annyira nevetni, mint régen. Ez szerintem elég nagy baj, mert így sem magunkat, sem másokat nem tudjuk őszinte kritikával szemlélni. Egyébként úgy kezdődtek az egyházi fellépéseim, hogy *Gáncs Péter* püspök úr megnézte egyik előadásomat, és meghívott Kondorosra missziói napra. Azóta kézről kézre járok…

– Ha egzisztenciális okok miatt döntenie kellene, a műfordítás és a humorista hivatás közül melyiket választaná?

– Ha mindenképp választani kellene, akkor a fordítás mellett maradnék, de remélem, nem kényszerülök erre. Hál' Isten, több lábon állok, sok kiadónak dolgozom, fordítok filmet is. Ugyanakkor humoristaként sok műsorban dolgozom – többek között a Fábry-show-ban –, és újságokban is megjelennek írásaim.

– A meseírás a közeljövő kihívása?

– Az túlzás, hogy meseíró is lennék. Az elmúlt évben a kaposvári Csiky Gergely Színház által kiírt Schwajda György drámaíró pályázaton, amelyen mesejátékokkal lehetett indulni, megosztott első helyet nyertem *Ignác* című művemmel. Azóta foglalkoztat egy másik mese megírása is, de ez még az út eleje…

– Milyen alkotásával találkozhatunk legközelebb?

– A színházi előadások, showműsorok nyáron szünetelnek. Egy kabaré témájú könyvet szeretnék írni, pontosabban a kabaré történetét. Az a címe, hogy *A magyar stand up száz éve.* Sokan azt hiszik, hogy az elmúlt néhány évben született itt valami új, pedig amit *Nagy Endre* alkotott és művelt, az száz százalékig stand up, és ezt a nemsokára megjelenő könyvemben ki is fejtem majd. De azért láthat is a közönség. Július 29. és augusztus 4. között Taliándörögdön rendezi meg *Stand Up Brigád* társulatunk – a *Művészetek Völgyével* párhuzamosan, az *Egység Völgye* fesztivál keretein belül – a *Humor a Völgyben* rendezvénysorozatot.

■ Nagy Imre

Besszarábia evangélikusai között

„Elfelejtettek minket” – ezzel a rövid megállapítással jellemezte és foglalta össze helyzetüket *Valentin Drăgan,* a moldovai evangélikusok egyetlen lelkésze a múlt év őszén az Ausztriai Luther Szövetség (Martin-Luther-Bund) nevében tett látogatásomkor. Szavaiból kiérezhető volt a csalódottság, de az élni akarás is.

FÓNYAD PÁL

Valóban keveset tudunk a Szovjetunióból 1991-ben kivált és most független Moldova (hivatalos nevén: Moldovai Köztársaság, a Független Államok Közösségének tagja) területén élő evangélikusokról – nemcsak a földrajzi távolság, hanem elzártságuk okán is. Az ország mai területe nagyjából azonos az egykori Besszarábiáéval. A történelem során váltakozva oszmán, magyar, lengyel, orosz, illetve szovjet és román hatalmi érdekeltséghez tartozott. 1940 júniusában a Szovjetunió része lett.

Protestánsok – legnagyobbrészt lutheránusok (német nyelvű telepesek) – 1814-től telepedtek itt le. Valószínűleg már a 6. században éltek a területen a magyarokkal rokon népek is, a 15–16. századtól kezdve viszont megjelentek a magyarok, akik szórványhelyzetük miatt később asszimilálódtak.

A négy és fél milliós ország hivatalos nyelve a moldáv – a román nyelv egyik tájszólása –, ám a többség ért és beszél oroszul is (a liturgia nyelve is ez). Az ország délkeleti részén élő, a lakosság öt százalékát kitevő gagauz népcsoport – melynek eredete nem ismert – egy török nyelvcsaládhoz tartozó nyelvet beszél; többségükben ortodoxok, kevés protestáns van közöttük. A kétszázaléknyi bolgár kisebbség többségében ortodox vallású, de protestánsok is vannak közöttük. Ukrán, orosz és lengyel kisebbség is él Moldovában.

Különös politikai és stratégiai helyzetet képvisel az ország keleti részén, keskeny földsávon elhelyezkedő Transznisztria – hivatalos nevén Dnyeszter Menti Köztársaság –, amely 1992-ben rövid háború után kivált Moldovából, de nemzetközileg nem elismert állam, erős orosz „békefenntartó” katonaság van jelen. Tapasztalható és érezhető a Moldova és Transznisztria közötti nyugat–keleti érdekszféra találkozása.

A besszarábiai evangélikusok egy része a 20. században rövid ideig az erdélyi szász egyházhoz tartozott. A háborús időkben csaknem valamennyi evangélikus vagy önként elhagyta az országot, vagy az orosz és román hatalmi összeütközések során életét vesztette, illetve szibériai kényszermunkára vitték. Az utolsó hivatalos számlálás szerint 1940-ben 12 esperesség 142 gyülekezetében körülbelül 93 ezer evangélikus élt.

* * *

Valentin Drăgan lelkész komoly erőfeszítéseket tesz a maroknyi evangélikusság összegyűjtésére és a gyülekezeti munka megerősítésére. Három városban létezik egy-egy kis közösség: Chișinăuban (Kisinyov, Kisjenő), Bălțiben (Belz) és Benderben (Tighina). Utóbbi a Moldova és Transznisztria közötti katonai biztonsági övezetben fekszik. Statisztikai adatok nincsenek, hozzávetőlegesen száz-százötvenen tartoznak mindhárom gyülekezethez.

A három hétvégi istentiszteleten összesen hatvanan vettek részt. A lelkész és felesége minden hétvégén ötszáz kilométert autózik igen rossz utakon. Anyagi okokból sokszor inkább az autóbuszt választják.

Az ötvenkét éves Drăgan lelkész román és német, felesége bolgár származású. A családban oroszul és bolgárul beszélnek. A lelkész eredeti foglalkozása bányamérnök, teológiai tanulmányait Szentpétervárott végezte. Lelkésszé avatása előtt is szolgált a gyülekezetekben, amelyek a nagy szegénység miatt nem tudják a lelkészt fizetni, ezért ő saját cége alkalmazottjaként hétfőtől péntekig fűtésszerelőként dolgozva tesz szert jövedelemre.

* * *

Az ortodox egyház nagy befolyása a társadalomban erősen érezhető, jogi és anyagi előnyöket is élvez az állam részéről, így az evangélikusok magukra hagyva adományokból élnek.

A chișinăui gyülekezet 2003 óta államilag bejegyzett egyházközség két filiával, egyházként való elismerésük még folyamatban van. A chișinăui evangélikus templomot 1962-ben az úgynevezett városrendezéskor felrobbantották. A templom helyén most egy kormányépület áll. A mai jogállás szerint a gyülekezet kártérítést kaphatna – mivel a kommunisták által feloszlatott egykori evangélikus egyház jogutódja –, de ennek intézése a bürokrácia útvesztőjében elakadt.

Az evangélikus lelkész óriási energiával és missziói öntudattal járja a gyülekezeteket. Jelenleg utánpótlásról még nem lehet beszélni, habár két fiatal tervezi a teológiai tanulmányok elvégzését. Katekétaképzésre fiatal lányokkal és asszonyokkal a szomszédos Ukrajnába járnak, remélve, hogy sikerül majd a gyerek- és az ifjúsági munkát elindítani.

Nagy konkurenciát jelentenek a nagyobb létszámmal és rendezett anyagi körülményekkel bíró baptisták és pünkösdisták, akik anyagi eszközeik legnagyobb részét külföldről, adományként kapják. Ilyennel az evangélikusok nem rendelkeznek.

Megtévesztő például, hogy a pünkösdista gyülekezet új épületének homlokzatán nagy betűkkel ez áll: „Evangélikus gyülekezet”, és alatta kis betűkkel: „Pünkösdi gyülekezet”.

A chișinăui római katolikus gyülekezetben – szintén külföldi támogatással – hat lelkész hat különböző nyelven szolgál a nemzetiségek és a külföldiek között. Ökumenikus összefogás és együttműködés még nem alakult ki.

* * *

A mély kegyességű Drăgan lelkész egyedüllétét és elhagyatottságát jellemzi többek között, hogy nem sikerült állandó egyházi kapcsolatot kiépítenie a testvéregyházakkal. A nagy távolságok és a hétvégére leszűkített szolgálatok miatt nincs lehetőség a folyamatos lelkigondozói munkára. Az istentiszteletek utáni együttlét erősíti ugyan a közösségi érzést, de nem jut idő és erő mélyebb beszélgetésekre és családlátogatásra.

Az oroszul tartott istentiszteletek liturgiáját a lelkész maga állította össze az 1916-os oroszországi lutheránus agenda, a mai kazahsztáni egyház és a Karéliában élő ingermanlandi egyház istentiszteleti rendje alapján. A liturgikus gesztusokon érezhető az ortodox hatás. Nincs saját énekeskönyvük, hanem a volgai németek orosz–német és az erdélyi szászok német énekeskönyvéből énekelnek. Ezekből is kevés van. Orgonistájuk, a chișinăui filharmonikus zenekar egyik koncertmestere nem gyülekezeti tag.

Moldova lakosságának húsz százaléka él a fővárosban. A nagy kiterjedésű városban az istentiszteletre hosszú órákat kell utazni és gyalogolni. A német nemzetiségi egyesület és a gyülekezet közösen használ egy lakótömb alagsorában kiépített központot. A benderi gyülekezet egy kis lakást bérel, szintén a német kisebbséggel együtt. Ugyanígy a belzi gyülekezet is a német egyesülettel közösen vesz bérbe egy iskolatermet. Itt egy órával az istentisztelet kezdete előtt gyermek-istentiszteletet tart egy fiatalasszony. Ezen ottjártamkor heten vettek részt.

A mindenütt jelen lévő ortodox egyház mellett és munkatársak hiányában nincs lehetőség a médiában való megmutatkozásra, így csak szóbeli információk alapján értesülnek az érdeklődők a gyülekezeti munkáról. A lelkész felesége a német egyesülettel karöltve fontos szociális munkát végez. Ezáltal természetesen emelkedik a gyülekezet iránt érdeklődők száma. A magammal vitt segély csak vízcsepp volt a forró kövön. A lelkész nem is hirdette meg a külföldi látogató érkezését, mert akkor olyan sokan jöttek volna, hogy nem lehetett volna az igényeket kielégíteni.

A chișinăui központban a gyülekezetnek saját konyhája van, ahol a szegények számára naponta meleg ételt főztek. Ezenkívül kifőzdeként a környékbelieknek ételt árusítottak, és a bevételt a konyha fenntartására fordították. Többek között az egykori besszarábiai németek németországi székhelyű egyesülete is támogatta ezt a fontos diakóniai szolgálatot. Sajnos azonban be kellett zárni a konyhát, mert hiányzott a pénz az egészségügyi hatóság által megszabott higiéniai követelmények teljesítéséhez.

* * *

Moldova, az egykori Besszarábia gazdag és virágzó mezőgazdasági vidék volt a szovjet időkben is, most pedig Európa „szegényháza”. Vajon miből élnek itt az emberek? – kérdeztem újra meg újra, látva a parlagon heverő zsíros fekete termőföldeket és a szőlőket. A több száz kilométeres úton csak egy tehéncsordát láttam, meg itt-ott néhány – önellátás céljából – féltve őrzött tehenet és kecskét.

A helyi oligarchák és a mindenütt jelen lévő korrupció az országot nyomorba döntötte. A lakosság negyede, azaz körülbelül egymillió ember külföldön dolgozik, legtöbben illegálisan. Fiatal lányok pedig – sőt anyák is – sokszor prostitúcióval keresnek pénzt, hogy gyerekeik számára hazaküldhessék. A gyerekek a nagyszülőkkel élnek, szüleiket évente egyszer-kétszer látják néhány napra.

Tragikus körülmények. Az állam tetemes külföldi segélyekben részesül. A társadalom további fejlődését negatívan befolyásolja a jelenlegi gazdasági és erkölcsi helyzet. Ezért arra a kérdésre, hogy „mit hoz a jövő?”, nehéz választ adni. Az egykori telepesek biztató jelszava érvényes azonban ma is: „Ne hagyj fel az újrakezdéssel, és ne kezdj el felhagyni!”

A szerző nyugalmazott evangélikus lelkész, az Ausztriai Luther Szövetség elnöke

A chișinăui gyülekezet központja…

Istentisztelet a chișinăui központban. A szerző mellett – az első sor jobb szélén – Valentin Drăgan lelkész

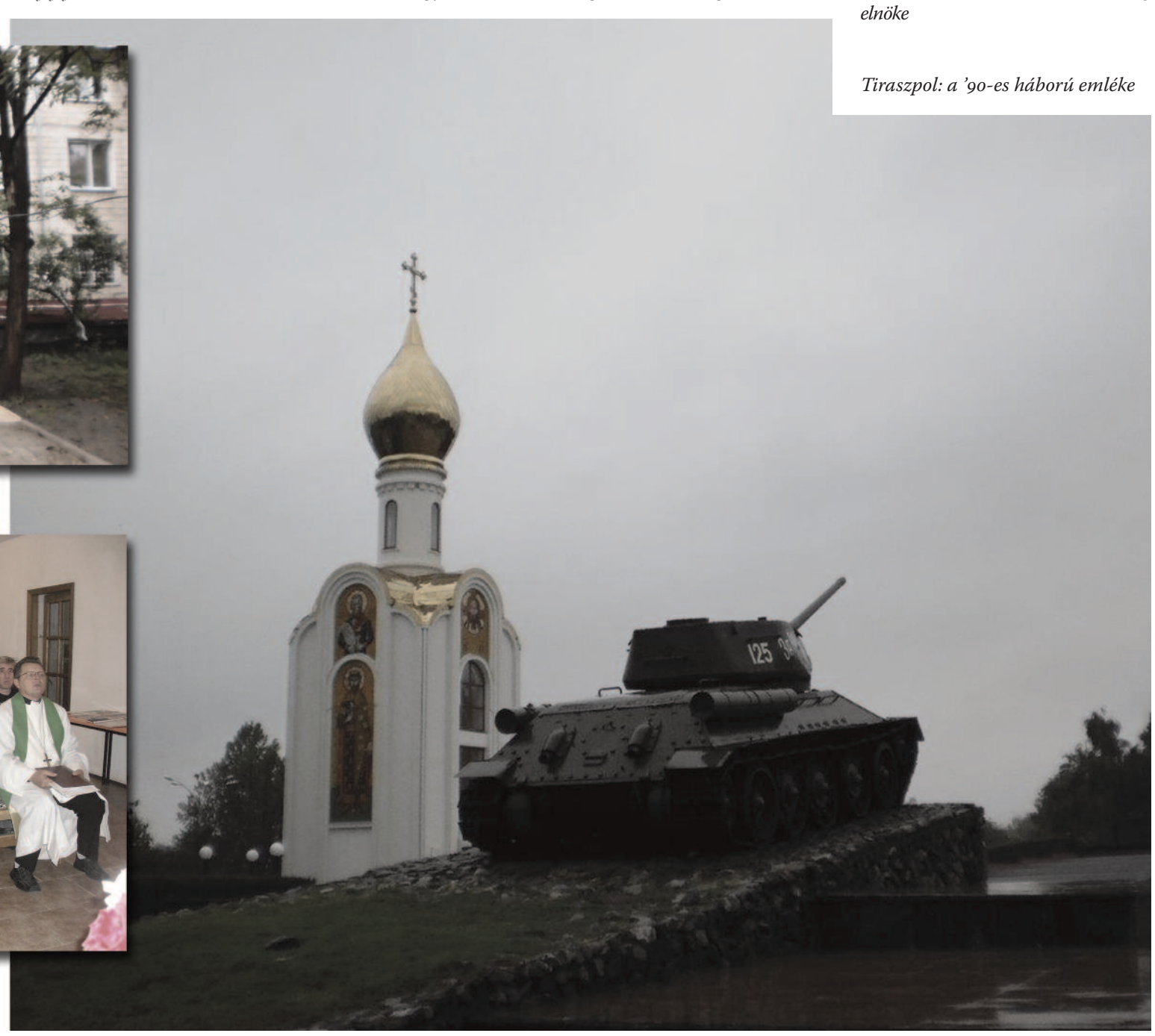

Tiraszpol: a ’90-es háború emléke

Sötét hajó

– Azt nézd ott, milyen gyönyörű!

Turistáknak nézem az idős házaspárt. A férfi vakító fehér öltönyben, az asszony széles karimájú kalapban, nyakában fényképezőgép. Ők engem biciklista bennszülöttnek tarthatnak, ahogy megálltam a kerékpárút szélén. Mindnyájan a folyón úszó hajókat bámuljuk.

Késő este van, most viselhető el a hőség. A kompok, folyami hajók, városnéző vízibuszok fenséges fényárban járnak ide-oda a két part között. Van, amelyik keresztbe szeli át a Dunát, mások távoli kikötőkbe igyekeznek. A fedélzet korlátjának dőlve integetnek az emberek. Hatalmas étteremben ülő vacsorázókat látni az ablakokon át. A fehér ruhás matrózok mintha valami operett szereplői lennének. A víz csillog a díszes lámpák fényétől. Valóban csodás látvány, én is nézem már régóta.

Most az asszony szólal meg:

– És az ott…?

Nem fejezi be a mondatot, de én is meglátom, mire gondol, még ha mögöttem állnak is.

A híd alól egy sötét hajó árnya bontakozik ki. Csak kötelező jelzőfényei világítanak. Talán csak azért látjuk, mert ahol megy, ott nincs fény, ebben a fényes kavalkádban sötét foltként tűnik fel. Nem látszik rajta ember. Kísértetiesen húz el vidám társai között.

A házaspár nézi, nem szólnak. Talán ők is azt érzik, amit én. A nagy fényességben egy sötét árny, a vidámságban egy szívszorongató pillanat. Mégis csodálatos. Mint amikor valaki egy ünneplő társaságban mélyen elgondolkozik, vagy tündöklő reklámok között elmond egy imát.

A sötét hajó gyorsan halad lefelé az árral, lassan eltűnik. A házaspár tovább-ballag. Még hallom, ahogy a férfi komoly hangon azt mondja:

– Azt a hajót nem lehet lefényképezni.

Én meg azt gondolom: ettől szép.

■ Koczor Tamás

Tizenkettedik szimfónia

Hangverseny Weöres Sándor születésének századik évfordulója alkalmából

WEÖRES SÁNDOR 100

A Magyar Rádió márványtermének hangversenyei nívósak és változatosak. A *Weöres Sándor* verseire komponált dalok régi és új feldolgozásokat idéztek föl, és a hangverseny – meglepetésre – ősbemutatóval is tisztelgett nagy költőnk előtt a június 22-i születésnapját megelőző csütörtök estén.

Weöres 1967-es Kodály-köszöntőjében találkozásaikat említi. A zeneszerző gyakran küldött neki rövid dallamokat „megszövegesítésre". Olykor új dallamait, még cseremisz melódiákat is. „Könnyebb a saját verset megzenésíteni, mint kész énekszólamra szöveget illeszteni, minden hangsúlyát és hajlását simulékonyan követni" – írta a költő.

A zeneszerzőnek be kell törnie a vers páncélos testébe, rejtett rétegeibe. Meg kell ismernie az életművet, hogy megtalálja a legjobb megoldást, olykor, ahogy *Kodály* is tette, a metrumok márványán is faragni kell. A költő verseiben mintha kép-szó-zene össze lenne tömörítve, legtöbbször megbonthatatlan egységet alkotva.

A márványterembeli hangversenyre *Decsényi János* a *Tizenkettedik szimfóniát* választotta. A néhány szóból álló, szaggatott versformát a zeneszerző ütős hangszerekkel keltette életre. *Fáklya Erzsébet* éneke, *Varga Zoltán* és *Kérdő Gábor* xilofonjátéka hibátlan volt.

Kocsár Miklós a *Rongyszőnyeg* három rövid darabját zenésítette meg, pontosan visszaadva a játékos sorokat. *Kertesi Ingrid* énekelt, *Balog József* kísérte zongorán.

Orbán György kilenc kis dalt tett egymást fölerősítő sorrendbe. Különösen a *Bolero* sorai maradtak meg bennünk, Fáklya Erzsébet fájó-szép előadásában: „…ahogyan a harangok konganak, mind ballagunk / mindig másként a csillagok mögött, a puszta körfalán, / ahányan végre így együtt vagyunk, mind elmegyünk."

Farkas Ferencnek a *Gyümölcskosár* ciklus nagy lehetőséget adott. S jeles zeneszerzőnk élt is vele. Ragyogó volt mindegyik külön-külön, és együtt is szép harmóniába olvadtak a gyermekversek.

A *Psyché* megzenésítése nem könnyű vállalkozás. Weöres egy hajdani – elképzelt – költőnő, *Lónyay Erzsébet* bőrébe bújt, egy nem is élt régi poéta hangját teremtette meg. *Bánkövi Gyula Psyché arcai* című ősbemutatója egy tehetséges, fiatal zeneszerző, a legmodernebb eszközökkel alkotó művész hódolata volt a 20. század egyik legnagyobb géniusza előtt.

A hangverseny változatos műsorát jól egészítette ki *Blaskó Péter* versmondása. A *Valse triste, Az éjszaka csodái,* az *Ars poetica,* a *Négy korál, Az élet végén* fölvillantotta Weöres Sándor varázsos költészetét. Néztem a köröttem ülőket, a fáradt arcokat, ahogy észrevétlenül mosoly fénylett fel rajtuk. Együtt mondtuk kedves verssorunkat: „…és szemközt a sarkon a cégtábláról / furcsán szökken a pentameter-sor elő: »Tóth Gyula bádogos és vízvezeték-szerelő«".

■ Fenyvesi Félix Lajos

Püspökvizit Vácegresen

A Domonyi Evangélikus Egyházközség leánygyülekezetében, Vácegresen szolgált *dr. Fabiny Tamás,* az Északi Egyházkerület püspöke *Sághy Balázs* lelkész meghívására. A június 30-i látogatás keretében a délelőtti istentiszteleten Ézs 6,1–8 alapján szólt a hívekhez, a délutáni szeretetvendégségen pedig a *Luther a filmvásznon* témáról szólva adott áttekintést a reformátor élete által ihletett filmek soráról.

Az egyházkerület lelkészi vezetője külön kitért egyházunk jelenleg futó egyik legnagyobb projektjére, a Luther-rajzfilmsorozatra, amelynek az első teljes epizódja őszre készül el. Ennek nagy szerepe lesz a folytatásokhoz szükséges források előteremtésében.

A majd egész napos látogatás során – amelyhez a püspök családja is csatlakozott – bőven akadt alkalom a gyülekezeti tagokkal való találkozásra és személyes beszélgetésekre is.

■ Horváth-Hegyi Áron

Dr. Seuss rendelt

▶ Szokatlan koncepciót ötlöttek ki a szervezők a kelenföldi evangélikus gyülekezet idei hittantáborához. A június 24–28. között zajlott napközis táborban a gyerekek bibliai hátterű mesékkel ismerkedhettek meg, és naponta izgalmas, interaktív módon dolgozhatták fel őket. A mesék amerikai evangélikus szerzője, *Theodor Geisel dr. Seuss* – vagy ahogyan a gyerekek mondták: „Dr. Szösz" – álnéven írt, ezért az ötnapos foglalkozás a *Dr. Seuss rendel* címet kapta. A csodás mesevilágban teológushallgatók és ifjúsági segítők kalauzolták a gyerekeket, *Gáncs Tamás* lelkész és *Kucsara-Csapó Dorottya* gyülekezeti tag vezetésével.

A tábort hirdető plakáton kék elefánt, piros kalapos macska és más furcsa élőlények hívogatták dr. Seuss világába a gyerekeket. Első pillantásra furcsa lehet, hogy egy hittantáborban nem bibliai történetekkel, hanem mesékkel ismertetik meg a résztvevőket.

– A táborba olyan gyerekek jelentkeztek, akik egész évben járnak hittanra, gyerekbibliakörre, cserkészetre, családi istentiszteletre, tehát az alapvető bibliai történeteket ismerik. Úgy gondoltam, hogy ha egy mesén keresztül mutatjuk be nekik ezeket az igéket, akkor talán jobban megérinti őket, mint ha még egyszer elmagyaráznánk. Tény, hogy ez közvetettebb tanítás, mint ha direkt módon felolvasnánk a bibliai történeteket. A beszélgetések alapján azonban kiderült, hogy megértették a történetek tanulságát, a biblikus tartalmat pedig a vezetők kifejtették a foglalkozásokon – foglalta össze Gáncs Tamás lelkész, aki a történeteket maga fordította angolról magyarra. Amint elmondta, dr. Seuss csodás világa őt is a tábor minél kreatívabb megvalósítására inspirálta.

Reggelente egy-egy vezető olvasta fel az aznapi mesét Hortonról, az elefántról, a Mézi nevű madárról, a teknőskirályról vagy épp a sznicsekről. Ezek a különös élőlények nemcsak szórakoztatták a hallgatókat, de komoly mondanivalóval is szolgáltak. Isten megszemélyesítője a mesékben egy kék elefánt volt, aki a gyerekek számára érthető módon mutatta be a Teremtő gondviselését a világ felett. Ezt követően a játékos foglalkozások során minden korosztály – az óvodások, az alsó és felső tagozatosok – külön csoportokban, teológushallgatók vezetésével dolgozta fel a hallottakat.

A témaválasztást Gáncs Tamás többek között így indokolta:

– Mivel a résztvevők között öttől tizenöt éves korig minden korosztály képviseltette magát, olyan világot kellett választanom, amely mindegyikőjük számára érdekes. A mese ugyanis összekötő kapoccsá válhat különböző korosztályok között, nem is beszélve arról, hogy a mesék hátterében jól ismert bibliai történetek állnak. A tartalmi középpontra az áhítatokban és imádságokban is igyekeztünk rámutatni.

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A legkisebbeket *Bérces Flóra* segítette, hogy rajzokkal és papírból készített bábokkal illusztrálják az egyes jeleneteket. A felsősök pantomimelőadással és az egyik történet modern átiratával készültek *Zahorecz Pál* vezetésével.

A legnagyobb létszámú csoport alsó tagozatos gyerekekből állt, velük *Hajduch-Szmola Patrik* és e sorok írója foglalkozott. A legátütőbb sikert itt a legózás aratta, volt, hogy plafonig érő tornyot, máskor cirkuszt, utolsó nap pedig a mese szereplőit kellett megépíteniük, jól megdolgoztatva a fantáziájukat.

Délutánonként a szervezők sorversenyekkel, sporttal és kézművesfoglalkozással kötötték le a gyerekek szabad energiáit. Mielőtt azonban a szülők hazavitték volna őket, eljött a várva várt pillanat, minden nap fénypontja, amikor is dr. Seuss „személyesen" is meglátogatta a táborozókat. Persze nem Amerikából érkezett, hanem az egyik vezető, Hajduch-Szmola Patrik öltözött be idős orvosnak, és hangját elváltoztatva tett fel kérdéseket, a helyes válaszokért pedig apró ajándékokat osztogatott. Ő maga így nyilatkozott erről a még a gyerektáborban is különleges feladatról:

– Dr. Seuss szerepébe bújni napi húszpercnyi tömény improvizálást jelentett számomra. A meggörnyedt, öreg, iszonyatosan lassan beszélő, ráadásul beszédhibás, piros kalapos doktor alakítása olyannyira eredményesre sikerült, hogy sokáig még a nagyobbak sem tudták, hogy ki is van beöltözve. Végül az utolsó napokban terjedt el a kisiskolások között az a pletyka, hogy „Patrik bácsi dr. Szösz". Hiába, valóban feltűnő volt, hogy mindig arra a fél órára tűntem el, amikor dr. Szösz betipegett – vagyis behozták…

Dr. Seuss vezényelte le a *mesetársasjáték* nevű programot is. Ha a gyerekek jól viselkedtek, akkor csapatuknak pontokat gyűjthettek, amelyeket a nap végén egy hatalmas társasjáték mezőin léphettek le. Pluszpontokat lehetett szerezni a dr. Seuss kérdéseire adott helyes válaszokért, de a vezetők le is vonhattak, ha valaki rosszalkodott. Így a tábor végére megszületett a mesetársasjáték győztes csapata.

Nagy meglepetést okozott a szerdai kirándulás végcélja, hiszen a táborozók csak a helyszínen tudták meg, hogy a Rex Kutyaotthonba érkeztek. Mindenki számára maradandó élmény volt a kisróka, a menyétek és a háziállatok simogatása, de a gyerekek az állattartás „árnyékos oldalával" is megismerkedhettek, amikor a gazdátlan, örökbefogadásra váró kutyákkal és macskákkal találkoztak.

A menhely munkatársai rutinosan és nagyon lelkesen foglalkoztak a gyerekekkel, még igazi, kemencében sült buktával is kedveskedtek nekik.

Mivel az idei a tolerancia éve evangélikus egyházunkban, ezért a tábor szervezői is igyekeztek ezt a témát újra meg újra előtérbe helyezni a programok során. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy délután a gyerekek közösen örökbe fogadhatták a Pötyi névre hallgató őzikét. Sajnos Pötyi egy baleset során elvesztette az egyik fülét, így a gyerekek testközelből tapasztalhatták meg, hogy egy élőlény akkor is értékes, ha vannak bizonyos hibái, hiányosságai. Minden résztvevő jelképes összeggel hozzájárult, hogy az őzike lakhelyét otthonosabbá tegyék.

A tábort még színesebbé tette az az induló, amely az ötödik nap végére már szinte slágerré vált, hiszen minden gyerek kívülről fújta. Gáncs Tamás elmondása szerint először még kétesélyes volt a dal megítélése, mert nem tipikus ifjúsági ének, hanem dzsesszes hangzású, de rövid gyakorlás után a Hajduch-Szmola Patrik által szerzett dallam és Gáncs Tamás szövege mindenki fülébe belopta magát. Olyannyira, hogy a gyerekek nagy része arra a kérdésre, hogy mi tetszett neki legjobban a táborban, azt válaszolta: „a táborinduló". Napról napra egyel több versszakot tanultak meg, és mindegyik rész az adott nap eseményeit, tanulságát foglalta magában.

Bár a napközi csak öt napig tartott, mégis mindenki hónapokra elegendő élménnyel tért haza. A tábor sikerességén felbuzdulva a szervezők kis füzet formájában tervezik kiadni ötleteiket és a megvalósítás lépéseit, hátha ezzel más gyülekezetek érdeklődését is felkeltik dr. Seuss meséi iránt.

■ Kovács Barbara Luca

Jegyzetlapok

(Napló, 2013)

Kenyérillat. Kora reggel, a Nyugati pályaudvarra sietek. Leszállok a villamosról, hogy friss kiflit vegyek. A Retek utcai híres pékség ajtaja nyitva, a kemence melegét szellőztetik. Megállok. Különös érzés tör rám, gyerekkorom kedves ajándéka: a friss kenyér illata.

Bent, mint mindig, zsúfolásig megrakva a polcok. Külön a pizzák, fölszeletelve, mi szem-szájnak ingere. Mellettük a ragyogó barna kenyerek, a párálló fehérek, a különleges krumpliscipók, kilós veknik… Azután a kalácsok, ízes sütemények, kakaós csigák, sajtos és magos perecek fonott kasok tetején. A sor végén, lent a kiflik és zsömlék, most jobban megsültek, de én így szeretem.

Már itt van a fiatal nő három fiával; a legkisebb ujjával ügyesen kicsípi a túrós buktákból a mazsolát. Itt a volt bankár is, kigyúrt gorillája vigyázza minden mozdulatát, amíg a fél boltot hosszú zacskókba pakolja. És itt van a kilencvenéves mamika is, kevéske pénzzel.

Épp a fiatalember van a pénztárban, ő türelmes, kiszámolja a forintokat, jó szóval is megajándékozza a vevőt, sőt ügyesen rendet tesz a kopott szatyorban. Különben mindenki kedves itt, jókedvű és olykor hangos is; fiatalok, jóllakva a kenyerek boldog mosolyában.

* * *

Kényszerleszállás. Késő este, lefekvés előtt, mint pohárnyi óbor, *Vasadi Péter* jegyzete. „Nagy árat kellett fizetnünk azért – írta esszéjében –, hogy elfogadtuk: lehet középszerűen is élni. Elszürkültünk. Szürke a szavunk, a gondolkodásunk, a ruhaviseletünk. Szürke a kiáltásunk, a szerelmünk, a hangszínünk. Szürke lett fejünk fölött az ég, a szívünk, a mozgásunk."

Nem hiszik a barátaim. Pedig csak bele kellene hallgatni egy beszélgetésbe: olcsó pletyka az egész, hogyan lehetne több pénzt összekaparni. A legtöbb fiatal fülhallgatójában zene bömböl, bal kezében ott fityeg az autókulcs. Így valaki vagy, másképpen nem.

És minden mondatban ott bujkál a gáncs és a gonoszság. A rádióból, a televízióból ömlik a hazugság. A politika gyűlölködése. Milyen választás lesz itt! Micsoda ordas eszmék készülődnek. Az utóbbi a legfájdalmasabb; a szürkeség terrorisztikus orvcsapása.

* * *

Régi levél. Véletlenül került a kezembe a köteg papír, és most kíváncsian lapozom. Milyen sokan meghaltak, alig él már valaki. Öreg barátom újévi beszámolóját, szálkás betűit silabizálom. „Ötkor ébreszt az óra, akkor kis pohár házi pálinka (cigaretta nélkül) – üzeni –, azután pár oldal a Szentírásból, olvasom *Aranyt* és *Vörösmartyt.* Reggeli előtt hosszú séta az erdei ösvényen, ha süt, ha fúj. Délelőtt a piac, utána tájékozódás a könyvtárban…"

Irigykedve nézem tovább. Micsoda tartalmas napok, mindenre figyelés még mindig, túl a kilencvenedik éven.

* * *

Április 11. Ma tündökül először teljes ragyogással a nap. Vakít a fény, szinte hömpölyög a jó meleg. Az emberek arca is kitavaszodott, süttetik utcákon, tereken, villamosablakban. A legfájóbb tekintetű férfi, *József Attila* születésnapja ez: a költészet napja.

Elhatároztam, meglepem magam: nagy sétát teszek, belehallgatok egy rendezvénybe. A Kossuth rádió által szervezett „versmaratonba". Délelőtt 11 órától este 11 óráig olvastak a Thália Színházban a költők: öregek és fiatalok együtt. Szeretettel és nem kis irigységgel; maga a miniszter is megjelent, hogy bevezető szavaival köszöntse a szép és kicsit „őrült" ötletet.

Otthon az erkélyre lépve a tavaszi kert újból elvarázsolt. Megint észrevétlenül borultak virágba a cseresznyefák. Fehéren lobogó sziromlabdák mindenütt, roskadozó ágak, föl, egészen a csúcsokig. Mellettük a sötétzöld fenyők, előttük a csupa láng aranyesőbokrok. Tobzódó szépségben minden, mintha a világban is ez lenne, s nem kis háborúk, robbantó, késes emberek.

* * *

Születésnap. Apám ma százöt éves lenne. Kései gyerek volt ő is, ahogyan én. *Félix* nagyapám hatvan volt, mikor az öt fiú mellé álmodott egy leányt. Persze apámnak is örült, mesélték, titokban három napon át kóstolgatta barátaival a jó vörösborokat…

Mit csinálna, ha élne? Bizonyára első dolga lenne, hogy megnézze a kis evangélikus templomot a Márton utcában. Beázott-e a tető, van-e törött cserép? Le kell-e vágni eső után a füvet, mozog-e valahol a kopott téglalépcső?

Milyen lenne az élete? Zaklatott: soha semmiben nem alkudott meg. Nyomorogna most is, és csodálkozna a sok szélkakas férfin, hogy naponta elárulják őseik egyszerű és szép hitét. Korán halt meg, de idejében, a nagy megaláztatások előtt.

* * *

Amerikai jegyzetek. *Szabó Zoltán* írónak, szociográfusnak, a népi mozgalom egyik szervezőjének naplóját olvasom. A világváros történetén kívül ott vannak a mai hétköznapok, az égig érő, zsúfolt toronyházak lakói, az irigyelt szabadság ellentmondásai. És a legfontosabb, az emigráns magyarok élete.

1971-ben írta: „A taxisofőr budapesti, nem tudja már az utca nevét, ahol szülőháza volt. A húszas évek elején érkezett ide, a szülei hozták. Azóta New Yorkban élt. Hogy miért nem állt odébb, mint az a kétmillió, aki az utolsó öt évben kiköltözött innen? Erre sohase gondolt. Itt nőtt fel, itt volt fiatal, mindig is taxisofőrként dolgozott. Ez a város, amit én látok, mondja, már nem az igazi. Az igazi New York, a régi, nyájas és kedves volt. Az egész később kezdődött, a háború után. Nem a második világháború után, inkább a koreai után, vagy még később."

* * *

Varga Sándor kádármester. Fáradt, tiszta arcú ember. Ül a műhelyében az alkonyi homályban. Egyedül és szomorúan, odapillantva az ajtóra, hátha belép valaki azzal a szándékkal, hogy meg akarja tanulni ezt a szép mesterséget. De nem, senki nem jön, hosszú évek óta alig van valami munka. Egy-egy ünnepi megrendelés, apró javítás. Pedig valamikor izzott a levegő, annyi volt a feladat, a különös kérés, még külföldről is jöttek látogatók. Gyönyörű hordók kerültek ki a keze alól, szép ívű betűkkel, dús szőlőfürtökkel.

Csend van, a falakon pontos rendben a régi, kezes szerszámok. Fafaragások, csonkig égett gyertya, egy áldozatos élet utolsó rekvizitumai.

* * *

Imádság. „Firenze a virágok, Nápoly a babonák, Róma a kolostorok városa" – mondja tudós barátom. És a templomok örök, szent helye is. Irigylem az ott élőket, minden ötven méteren egy kopott lépcsős istenháza. Sehol nem ragyog úgy a lelkekben a hit, mint a római emberekében. Kora reggeltől késő estig tele van a napjuk kéréssel, hangos imádsággal. Megtapasztaltam két évvel ezelőtt, mikor arra jártam. Talán nekik van igazuk: a családi, kedves hangzavart is meghallja Isten minden időben.

* * *

Az evangélium. „Jézus vándorlásának könyve testvérévé fogad minden igaz szívvel megírt könyvet" – írta *Pilinszky János.* Nem számít, hogy vers vagy próza. Az őszinte szándékkal megírt mű mindig az életről szól, azt vallatja minden mondatával. Hány kutató, töprengő arc, és ezeket a tekinteteket figyeli az, aki maga az élet. Ebből több gondolat is elágazik: az lehet az igazi írás, ami nincs is lejegyezve. Ilyenkor őt írják. Magától íródik. És lesz az író dérverte élő vers, két lábon járó eleven regény: a fájdalmak könyve.

* * *

Katyń. Lengyel történelmi dráma. *Andrzej Wajda* filmje öt év után is fölkavaró, s szólásra bírja az embert. Megörökíteni egy szörnyű tömegmészárlást nem könnyű feladat, majdhogynem lehetetlen. Különösen akkor, ha közben állandó ellenállásba ütközik.

A világhírű rendező mindent legyőzött, mondhatni, erre készült egész életében, hiszen apja is ott volt az áldozatok között. Ennek ellenére személyes fájdalma nem csapott át túlzásokba, gyűlöletbe. Pontos, mindenre kitérő és tárgyilagos. A beépített eredeti dokumentumok még jobban belénk égetik a szörnyű történelmet.

1940 tavaszán húszezer lengyel tisztet és értelmiségit lőttek agyon az oroszok, és temettek tömegsírokba! A II. világháború kitöréséről ma is sokat beszélnek, szinte naponta látunk emlékezéseket. Főleg arról, hogy a német hadsereg lerohanta Lengyelországot. A másik haszonélvezőről, a Szovjetunióról kevés szó esik. Dicsőséges ma is. Katyń elfeledve, dokumentumai zárolva hosszú évtizedekre.

Wajda méltó, örök emlékeztetője minden történelmi hamisítást elsöpört. Megfellebbezhetetlen és lázító. Mintha *Pilinszky* szavait idézné szüntelenül: a mészároslegények lemosakodtak, de a történet nem akar véget érni.

* * *

Remény. Több bizalommal kellene élni. Hinni, hogy sok kis csodát rejtett el a Teremtő veszendő életünkben. Az öreg erdélyi prédikátor búcsúszavai jutnak eszembe: „Örüljünk, hogy süt a nap."

Reménykedni kell minden kora reggel: újjászületünk mi is a tavaszban, föltámad arcra bukott nemzetünk, és a világ is belefárad az örökös gyűlölködésbe. Több bizalommal élni, nézni és látni, nem lankadó figyelemmel. Tanulni a szegényektől, fáradt mosolyukból, mindig segítésre nyíló mozdulatukból, tanulni a titkot, amelytől megalázott életünk mégis elviselhető marad és emberi.

■ Fenyvesi Félix Lajos

Nem vádoló Istent hirdet a zenész

Szilágyi Róbert: A hit az egyetlen kitörési lehetőség

▶ ***Szilágyi Róbert* többdiplomás roma fiatalember, aki mindeddig szociális-egyházi területen dolgozott, és mellette hobbijának, a zenélésnek is kellő időt szentelt. Több együttesben muzsikált, és éppen a közeli hetekben jelent meg szólóalbuma, amely egyértelműen jelzi keresztény szellemiségét.**

A Békéscsabán élő fiatalember *Új kezdet* című albuma nemrég jelent meg, szövegeit ő maga írta, a zenét közösen szerezték *Giannival,* azaz *Petneházi Gézával,* aki *Vanyó Szilárd* és *Uhrin Ferenc* mellett közreműködik a szerzői kiadású albumon. A szöveg igen mély, letisztult istenhitet közvetít, a zene ugyanakkor dallamos, élvezhető stílusú. Szilágyi Róbert úgy véli, hogy a pop-rock műfajjal többeket el lehet érni, dalai fülbemászók, dúdolhatók.

Zenészként már komoly múltja van. Még gimnazistaként *Sebestyénné Mona* néni (az ismert népdalénekes, *Sebestyén Márta* édesanyja) fedezte fel, és hívta a kórusába énekelni, aztán hangszeres tanulmányokat folytatott, később több turnéban együtt énekelt a *Magyar Continental Singersszel.* Együttesekben is zenélt, az egyik az *Amigos Latinos* volt, amely keresztény ihletettségű zenéket adott elő latin stílusban.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Szilágyi Robi elmaradhatatlan gitárjával

– Úgy érzem, olyan időket élünk, amikor nem szabad maszatolni. Egyértelműsíteni kell az üzenetet. A Bibliából tudjuk, hogy Isten a fehéret és a feketét szereti. Az albumom ilyen próbál lenni. Célja, hogy Istennel való találkozásra hívja a hallgatókat, akiket megszólítunk, és akik – reményeim szerint – nem tudnak elmenni válaszadás nélkül – mondja a friss lemezes előadó.

Szilágyi Róbert számára nagyon fontos a bátorítás, a vádolásmentes szemlélet továbbadása, amely szembemegy a korszellemmel.

Mint lapunknak elmondta, bizony a keresztények sokszor a vádló Istenben hisznek, és félelemben töltik napjaikat. Mindez nem vonzó a vallástalan embereknek. Az album elgondolkodtató dalszövegei olyanokat igyekeznek megszólítani, akik még nem ismerték meg az igazi Istent. Egyik slágergyanús dalának a címe: *Engem az Isten akart.*

Robi maga is átélte a Mindenható természetfeletti erejét és állandó vonzását. Mint mondta, Isten ma is akarja, hogy őt imádva boldogok legyünk, és akarja, hogy ezt másoknak is hirdessük.

– Nagyon régen keresztény vagyok, de ez nem jelenti azt, hogy eddigi életem rögmentes volt. Neki adok hálát, hogy olyan nehézség vagy törés sosem következett be az életemben, amely mellőle és az egyházból elvitt volna. Nyolcéves koromtól az akkor megtért édesanyámmal kezdtem el gyülekezetbe járni. Átváltozás történt az életünkben. Tizennégy évesen szembesültem azzal, hogy személyes hitre, megtérésre van szükségem nekem is. Szokásaimat, életpályámat, baráti körömet, mindent meghatározott ez a döntés. Tudatosan készültem olyan pályára, amellyel Istent szolgálhatom, mert tudom, hogy tehetségemmel, időmmel neki kell elszámolnom.

Azt vallom, hogy az istenfélő és szorgalmas embereket megtalálják a jó lehetőségek. A Fennenvaló a lustaságot nem áldja meg, de a jó szándékú munkát megáldja. Roma értelmiségiként még inkább górcső alá veszik az életemet. Én úgy élem a mindennapjaimat, amint a Bibliából tanultam: ha lehet, és rajtam áll, mindenkivel békességben éljek.

Szilágyi Róbertnek lelkipásztori és mentálhigiénés végzettsége is van, jelenleg diakóniai munkatárs a Magyar Pünkösdi Egyház békési székhellyel működő országos cigánymissziójában. A zene mindennapos az életében, munkájában. Munkatársaival cigány közösségeknek szerveznek házicsoportokat, ahol beszélgetnek a bibliai értékekről, az igazi Istenről, a családról, a nők és a férfiak szerepéről, a munka fontosságáról. A roma embereket könnyű elérni a hittel, könnyen lelkesednek, megtérnek, és ez láthatóvá válik egész környezetük számára.

– Én már második generációs keresztény vagyok a családban, tudom, hogy mennyivel megkönnyítette az életemet a hit, a közösség hatása és ereje. A keresztény családokban könnyebben lehet tanulásra nevelni a gyerekeket. Az ige hallgatása meghozza a kedvet az olvasásra, a tanulásra. Foglalkozni kell a gyerekekkel, és sajnos mostanság erre kevesebb idő jut. A gyülekezetek a közösséghez tartozás élményét is adják, amire minden fiatal áhítozik. A céltalanság nagy visszahúzó erő, sokszor ez az oka, hogy az emberek nem jutnak egyről a kettőre. Összességében tehát nagy kincs a hit. Ha az ember tud hinni, fel tud emelkedni is. A magyarországi cigányságnak szinte ez az egyetlen kitörési lehetősége – mondta el az *Evangélikus Életnek* Szilágyi Róbert énekes-zenész, diakóniai munkatárs.

■ Szegfű Katalin

Felvétel felekezetközi fiúkollégiumba

A Budapesti Tirannosz Ház felekezetközi fiúkollégium felvételt hirdet. Szeretettel várjuk olyan fiúk jelentkezését, akik szeptembertől valamelyik budapesti főiskolán/egyetemen folytatják tanulmányaikat. Jelentkezési határidő: 2013. július 31. Jelentkezési lap letölthető a *www.tirannoszhaz.hu* honlapról. További információk: *Pafkó Tamás:* 20/770-5995.

Álláshirdetés

A Kisdeák Evangélikus Óvoda (1052 Budapest, Deák tér 4.) felvételt hirdet óvodapedagógusi állásra, teljes munkaidőre, 2013. augusztus 1-jei kezdéssel. A jelentkezés feltétele felsőfokú óvodapedagógusi végzettség. Az elbíráláskor előnyt jelent: hitbeli elkötelezettség, szakmai tapasztalat, nyelvismeret, számítógépes ismeret. Bérezés a közalkalmazotti bértábla szerint. A fényképes önéletrajzokat július 15-ig a kisdeakovoda@gmail.com e-mail címre kérjük.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem hírei

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik a június 20-ai tanévzáró istentisztelet és ünnepi ülés alkalmával adományaikkal (összesen 77 060 Ft-tal) a Dr. Sólyom Jenő Alapítványt és ezzel az evangélikus lelkészképzést támogatták.

Ugyancsak köszönet illeti az EHE azon hallgatóit, akik az árvízi védelemben tevőlegesen is részt vettek, valamint az egyetem hallgatói, oktatói és munkatársai közül mindazokat, akik pénzbeli adománnyal járultak hozzá az árvízkárok enyhítéséhez. Az így befolyt összeget, 47 ezer Ft-ot az egyetem az MEE megadott számlaszámára utalta át.

* * *

Az EHE munkatársat keres *főtitkári munkakörbe.* A jelentkezéshez szükséges feltételek, illetve kompetenciák a következők: egyetemi (MA) oklevél • idegennyelv-tudás • magas szintű informatikai jártasság • egyházi kötődés: „láthatóan evangélikus” • a hatályos állami és egyházi jogszabályok ismerete, képesség azok alkalmazására • felsőoktatási tapasztalat • pozitív viszonyulás az EHE-hez • jó kommunikációs készség • PR-tevékenyégre való alkalmasság.

A szakmai önéletrajzzal, oklevélmásolattal, nyelvvizsga-bizonyítvánnyal és lelkészi ajánlással ellátott jelentkezéseket az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektori hivatalának címezve (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) 2013. augusztus 20-áig kell eljuttatni.

* * *

Az EHE a 2013/2014-es tanév őszi szemeszterétől akkreditált pedagógus-továbbképzési programot hirdet *Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére* címmel. Jelentkezési határidő: július 15. Bővebb információ és jelentkezési lap letölthető a http://teol.lutheran.hu címen. Evangélikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Tel.: 20/824-6399; 1/469-1050. Fax: 363-7454.

Ragyogó

■ Füller Tímea

Volt egy lány. Átlagos: nem szép, nem csúnya. Mégis csak úgy emlegettük egymás között: a Ragyogó…

* * *

Zimankós, rideg volt a február abban az évben. A januári tavaszt ígérő, incselkedő, reménységes napsugarak után bizony rosszkedvűen fogadtuk a visszatért telet. Hullt a hó, hordta a szél, de most senki nem örült neki. És bár túl voltunk a félévi vizsgákon, valahogy reménytelennek, elfeledettnek tűnt a világ. Az emberek morcosan jöttek-mentek, vagy sértődötten bezárkóztak a hideg elől. Akadozott a közlekedés, a félig rügyes ágakat hó lepte el, minden rendetlennek és elkeserítőnek látszott. Pedig akkor még nem is tudtuk, mennyi szomorúság vár ránk azon a tavaszon.

Először a portás Kati néni csúszott meg a lépcsőn, és került kórházba combnyaktöréssel. Egy hétvége után az egyik kis hallgatag elsős fuvolista, Mónika nem jött vissza, mert valami fafűrészelésnél megsérült a keze. Aztán a fél iskola megfázott. Mindenki nyűgös volt, torokfájós meg rekedt. A bejáró tanárok sokszor be sem értek az iskolába, a kórus éneklés helyett csupán vartyogni volt képes, és már csak rugdosni bírtuk a havat, senki nem gyönyörködött benne.

Szóval gyötrődés volt az egész, de a ború nehéz köde akkor telepedett ránk leginkább, amikor egy közlekedési balesetben elveszítettük az egyik legtalpraesettebb társunkat, Ábelt. Tehetséges és szorgalmas fiú volt, mindig vidám, kedves teremtés. És micsoda dzsesszdallamokat tudott a trombitáján játszani! Hajladozott hozzá, mint valami dögös sztár, mi meg nevettünk és nevettünk a tréfáin. A fuvolatanárunknak, Péternek volt az öccse.

Nagy jövő elé nézett, azt mondták róla a temetésén, hogy halálával egy leendő neves muzsikust veszített a világ.

Süvített a szél a temetőben, az arcunkba csapódtak az ezüstös hókristályok. Talán ezért nem mondott semmit a búcsúztató arról, hogy nemcsak zenész volt, hanem ember is a mi Ábelünk. Ismertük a képességeit, de valahogy kevésbé volt ez lényeges. Sokkal fontosabb volt a nevetése, a mókái, a közös zenélések, beszélgetések jó hangulata. Hiányzott közülünk. Hiába voltunk ott a temetésén, újra meg újra azon kaptuk magunkat, hogy Ábelt várjuk, keressük, szidjuk, hogy meddig piszmog még, elkésünk miatta, ha nem jön végre. És mindig olyan pofonszerű csattanást éreztünk a lelkünkben, amikor rájöttünk, hogy nem, nem jön többé. Túl éles, túl hirtelen volt a változás. Nehéz volt elfogadni.

A legrosszabb persze Péternek lehetett. A tanév ment tovább, és az órákon ugyanúgy teljesíteni kellett, mint addig. Tizenketten csimpaszkodtunk rá, hogy ellessük tőle a fuvolázás tudományát. De most láttuk, hogy hiába van jelen, egész máshol jár. Az órákon el-elfordult a szemét megtörölni, a semmibe bámult, lefogyott, sápadt lett. A legfélelmetesebb pedig az volt, amikor az egyik társunk arra nyitott be a terembe, hogy az öccse kinyitott hangszertokjához beszél hangosan.

Összedugtuk a fejünket, gondolkodtunk valami vidítón. Persze nehezen ment, hiszen mi sem éltünk még át ekkora gyászt. Szinte föl sem bírtuk fogni, hogy Ábel tényleg soha többé nem jön vissza, és elképzelni sem tudtuk, mi járhat Péter fejében, aki az öccsét veszítette el. Törtük hát a fejünket, ötleteltünk (tanszaki koncert), vitáztunk (kirándulás, de hova ilyenkor?), érveltünk (az idő mindent megold). Mindhiába. Semmi okosat nem tudtunk kiötölni.

* * *

Közben lassan engedett valamit a tél, s végre mégiscsak beköszöntött a tavasz. Meggyógyultak a betegek, kinyíltak a virágok, sőt lassan az ablakok is. Minden derűsebbnek és reménytelibbnek látszott, amikor megjelent az iskolában a – már majdnem elfelejtett – kis fuvolista, Mónika. Péter ajtajában állt a szülei mögött, a falat bámulta üres tekintettel. A jobb karját valahogy furcsán tartotta, és kesztyűt is viselt rajta. Kis fekete, ujjatlan kesztyűt azon a rövid kis karján, amely szívszorítóan aprócska és – lassan rájöttünk – csonka volt.

PATRICIA COTTERILL: ÖREG ZONGORABILLENTYŰK (RÉSZLET)

Míg Péter a szülőkkel beszélgetett, körbeálltuk Mónikát, de ő csak nyeldekelt, pislogott és pirult. Hallgatagsága most még inkább körbezárta, és közelről a keze is még jobban *hiányzott.* Az ember nem akarta bámulni, de minduntalan azon kapta magát, hogy a tekintetét foglyul ejtette ennek a csonkaságnak a látványa. Hogy jobb lenne nem látni azt a fekete csonkot, mégsem képes máshova nézni. Borzongva erőlködtünk, hogy valami kedveset, okosat mondjunk, aztán úgy kullogtunk el, mint akik szégyellik, hogy épek.

Nem volt ez jó találkozás. Nem is hagyott bennünket nyugodni. A termekből összevissza hangok, megkezdett és figyelmetlenül szanaszét darabolt hangsorok, rendetlen dallamok szűrődtek ki. Végül fel is adtuk páran a gyakorlást. Én is Péterhez mentem, hogy kikérdezzem Mónikáról, de mire benyitottam, ott gubbasztott már körben a szőnyegen a fél osztály, és alig ültem le, nyílt az ajtó újra meg újra, míg csak mind a tizenketten meg nem érkeztünk. Péter halkan beszélt, szinte saját magának:

– Mónika kezét úgy összezúzta a fűrészgép, hogy csuklóból amputálni kellett. Ígérték neki az orvosok, hogy később kaphat művégtagot, de hát a fuvolázást így semmiképpen nem tudja folytatni. A szülei szeretnék, ha valami módon zenei pályán maradhatna… Talán magánének vagy szolfézs szakon… Persze a zongoránál ott is nagyon kellene a két kéz… Nem is tudom… Nem tudom, mi lesz vele… Meg a világgal. A tehetséges gyerekek idén valahogy… Bocsássatok meg, elgondolkodtam. Na, most azt hiszem, mennetek kellene gyakorolni.

Némán indultunk egymás után kifelé a teremből. Péter keserű kis mosollyal fogta az ajtót, jelezve, hogy most már egyedül szeretne lenni.

Miért történik ennyi rossz, ennyi rengeteg tragédia idén? Vagy mindig ennyi van, csak nem mind a közelünkben, és ezért nem érezzük ilyen élesen, húsbavágóan őket? – ez járt mindannyiunk fejében.

Töprengve kullogtam én is a többiek után. Péter türelmetlenül intett, hogy menjek már, de látszott rajta, nem dühös, inkább csak túl nehéz neki ilyen kulturált felnőttként viselkedni tovább. Szeretett minket, és mi is szerettük őt. Nagy tudását alázattal és barátsággal osztotta meg velünk. Szinte bátyánkként járt-kelt közöttünk. Csak az utóbbi időben érdesedett meg egy kicsit. Szerettem volna valami kedveset mondani neki, hogy tudja, megértjük, együtt érzünk vele, de megelőzött.

– Fogalmam sincs, mi legyen ezzel a kislánnyal – nézett a szemembe komolyan. Sóhajtottunk. A fejét csóválta. – Fogalmam sincs…

Hallgattunk.

– Értem – bólogattam. – És még itt van neked Ábel… trombitája is. (Jaj, mit mondtam!)

Ijedten kaptam a szám elé a kezem. Néztem rá riadtan. Kis mosolyfintor futott végig az arcán, vállamra tette a kezét, bólogatott. Csendben álltunk egy percet, aztán intett a fejével, és finoman meglódított az ajtó felé.

Azon az estén nagy csend telepedett a konzervatórium környékére. Még a tücskök is hallgattak. Csak egy magányos, bús fuvola hangja röppent fel és hallgatott el újra meg újra késő-késő éjszakáig, talán hajnalig. De olyan finoman szólt, hogy senki nem tett panaszt miatta.

Másnap reggelre Ábel trombitája eltűnt a teremből, és ettől kezdve valahogy lassan-lassan Péter is derűsebbnek, kevésbé sebezhetőnek látszott napról napra. Már-már valami halovány románcról kezdtünk sutyorogni egymás között, mert bizony elelmaradoztak olykor a tanár úr hiányzása miatt az órák is, de a figyelmünk lassan az év végi vizsgák felé terelődött, a titok meg titok maradt.

* * *

Az utolsó vizsganapok egyikén aztán megjelent az iskolában Mónika. Óvatosan közeledtünk hozzá, nem tudtuk, mire számíthatunk, de a tekintete elárulta, hogy kint van a gödörből. Egy békésen hömpölygő folyó nyugalma áradt belőle, a szemében valami szégyellős mosolyféle bujkált. Szóval olyan volt, mint régen.

Ott állt meg a vizsgára készülők között a hátizsákjával. Szokásos csendes lénye mégis feltűnt mindenkinek. Nem mertük megkérdezni, mi történt vele azóta, csak mosolyogtunk rá, ő meg vissza, aztán egy idő után kezdtünk inkább a magunk dolgával törődni. Egymást erősítgettük, biztattuk a nagy próba előtt, Mónikát meg a szemünk sarkából lestük. De ő is lesett bennünket. Nem szomorúan, nem irigyen, inkább egy kicsit úgy, mint akinek titka van. Minden arra járó tanár külön köszönt neki, de ő csak Péternél mosolyodott el. A többieknél inkább összerezzent egy picit, mintha nem számított volna rá, hogy észreveszik.

Vége felé járt a névsor, mikor előkerültek Mónika szülei egy nyugdíjas zongoratanárnővel együtt. Péter is kikukkantott a folyosóra. Csak annyit mondott: „Hajrá!”, de abban benne volt a „Most mutasd meg!”, a „Ne hagyd magad!” meg a „Drukkolok neked!” is mind.

Mi furcsálkodva néztünk egyikről a másikra. Nem értettük, mit keres itt ez a lány a fél kezével, és mit tudna megmutatni szegény.

Az utolsó vizsgázó után Mónikával együtt valahogy az egész osztály betódult a kamaraterembe.

– Még egy vizsgázónk, akarom mondani tanszakváltást kérelmezőnk van – mondta Péter a többieknek, és Mónika a színpadra lépett egy trombitával. Ábel trombitájával.

Hangos morajlás futott végig a termen. Aztán a zongorakísérő is elhelyezkedett, a kottalapok susogása is elült, és nagy, várakozásteli csend lett.

Mónika a szájához emelte a fényes hangszert, és játszani kezdett. Különös volt. Hosszú évek óta tanultam már zenét, de trombitát soha ilyen líraian szólni még nem hallottam. Énekelt, hajladozott, szirmokat bontott, simogatott, ringatózott az a zene. Beúszott a terembe, mint egy illat, mi rácsodálkoztunk, és megszűnt az idő.

Mire fölocsúdtunk, már tova is libbent az egész tünemény. Csak Mónika állt ott még a színpadon a leengedett hangszerrel a kezében. Ábrándos szemekkel, ártatlanul és tétován, mint egy kisgyerek, akit ott felejtettek a játékboltban.

Önkéntelenül tört ki a taps a teremben. Vizsgán soha azelőtt nem történt még ilyen, talán azóta sem. A tanárok és a diákok egyetlen ünneplő közönséggé váltak akkor. Mónika pirulva állt fenn a zongora mellett (a déli napfény éppen rájuk sütött), a trombita csak úgy fénylett a kezében. Ölelte, szorította a hangszerét, amelyen az egyetlen ép kezével is el tudta játszani nekünk szívének rejtett titkait.

És a felvételi pontozás helyett csak egyetlen mondatot ismételgetett az igazgató úr:

– Ragyogó! Ragyogó! – mondta újra meg újra.

Talán mert velünk együtt csakis ragyogó dolgokat látott ott a színpadon: egy ragyogó, sokat szeretgetett trombitát meg egy ragyogó arcú lányt – picit már – összenőve.

Hetilapunk rövid gyászhírben tudatta, hogy május 2-án, életének 70. esztendejében elhunyt *Bízik László* nyugalmazott evangélikus lelkész. Temetésére – kérésére – szűk családi körben került sor Aszódon a helyi lelkész szolgálatával. A szerkesztőségünk munkatársaihoz is közel álló börtönlelkésszel nem sokkal korábban, az *Evangélikus Élet* március 10-i számában jelent meg terjedelmesebb interjú nyugdíjba vonulása alkalmából. Az alábbiakban – nekrológ helyett – egy rövid, 2009 húsvétján elmondott igehirdetésének közlésével adózunk szeretett testvérünk emlékének.

Börtönprédikáció

Szent Pál az *Első korinthusi levélben* írja: „Jézus feltámadt a halottak közül, és ezzel első hajtása lett azoknak – a fa többi ágának –, akik szintén fel fogunk támadni."

Ha igaz, hogy Jézus feltámadt a halálból, akkor az is igaz, hogy nem a halálé, hanem az *életé* az utolsó szó.

Ha az életé az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem a gonoszé, hanem az *Istené* az utolsó szó.

Ha Istené az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem a könnyeké, hanem a *boldogságé* az utolsó szó.

Ha a boldogságé az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem a csúfságé, hanem a *szépségé* az utolsó szó.

Ha a szépségé az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem a bűné, hanem a *bűnbocsánaté* az utolsó szó.

Ha a bűnbocsánaté az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem az igazságosságé, hanem a *kegyelemé* az utolsó szó.

Ha a kegyelemé az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem a fogságé, hanem a *szabadságé* az utolsó szó.

Ha a szabadságé az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem az önzésé, hanem a *szereteté* az utolsó szó.

Ha a szereteté az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem a kételkedésé, hanem a *hité* az utolsó szó.

Végül: ha a hité az utolsó szó, akkor az is igaz, hogy nem a reménytelenségé, hanem a *reményé* az utolsó szó.

Kedves „faág testvéreim", mindezeket csak azért mondtam el Szent Pál apostol mondata alapján, hogy emlékeztessek mindenkit, mi lesz a közös sorsunk. Ámen.

Tovább a holnap útján – Isten tenyerén

Olyan időszakra (szegedi egyetemi éveimre: 1950–54) emlékezem most, amikor a félelem ülte meg az emberi szíveket, fiatalokét, idősekét egyaránt. Olyan légkörben kellett élnünk, tanulnunk, amelyben a bizalmatlanság mindenütt eluralkodott. Becsukódtak a szemek, a szájak, és senki nem akart tudni semmiről és senkiről. Hallgattak, bezárkóztak a szívek. Nehezen találtak egymásra az azonosan gondolkodók, akik szívükben egészen mások voltak, mint „színükben".

Egy biztos pont azonban mégis volt: Isten. Ő az, aki tenyerén tartva vitt át minden nehézségen, megmutatta hatalmát. Sokan, akik bíztunk benne, megcsodáltuk erejét és hatalmát. Meggyőződtünk arról, hogy ő a világ ura, és nem a földi hatalmasságok. Csak ezen a kősziklán tudtunk igazán megmaradni. A csodák sorozatával találkoztunk, amelyek bizonyították, hogy ő nem győzhető le, hogy ő tegnap és ma és mindörökké ugyanaz: a mi szerető mennyei Atyánk. Az ő tenyerén élni biztos és félelem nélküli életet jelentett. Őt szolgálni bármilyen veszélyek közepette diadalmas győzelemnek számított a sátán romboló munkája felett.

A győzelmek sorozata egyre világosodó jövő felé vezetett el bennünket. Bár zúgott a vihar körülöttünk, Isten népe egyre inkább vágyódott követni őt. Bűnbánó lélekkel újultak meg sokan. Én is. Egy lelki ébredési hullám részesei és tanúi lettünk. Ennek eredményeként lelki közösséget és csodálatos isteni ajándékként lelki társakat kaptunk Istentől.

Mindezek azt bizonyították: *„Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?"* (Róm 8,31); de azt is: *„Istennel győzedelmet nyerünk, s ő tapodja el ellenségeinket"* (Zsolt 60,14; Károli-fordítás).

Milyen bizonyítékai voltak ennek? Lelki életem súlyos kereszttűzben volt egyetemi éveim alatt. A reggeli csendesóráim alkalmával azt vettem észre, hogy valaki vagy valakik belekutatnak Bibliámba. Nem értettem, hogy ezek az idegen kezek mit keresnek nálam. Kezdtem rájönni, „egyesek" nem nézik jó szemmel, hogy én naponta Bibliát olvasok, és vasárnaponként rendszeresen templomba megyek. E megfigyelések és feljegyzések alapján bekövetkezett az, amire addig nem mertem gondolni. A templom előtti „politikai ellenőrök" többször is feljegyeztek az istentiszteleten való részvételért. Felelősségre vonásra került sor ezért a „reakciós" tevékenységemért.

Megvallom, örültem, mert ezzel lehetőség adódott számomra a bizonyságtételre. Imádkoztam, hogy Isten Szentlelke adja meg nekem a mondanivalót. Imádságom meghallgatásra talált, s megkaptam a bátorságot, és a Lélek erejével megvallottam, hogy én olyan árvaházban nőttem fel, ahol kezembe adták a Bibliát, és megismerhettem az evangéliumot, Isten megváltó szeretetét. Ott lettem az ő kegyelméből Isten gyermeke, Jézus Krisztus követője. Én továbbra is ezen az úton kívánok maradni, s ha ez ellentétes az alkotmányos renddel, akkor küldjenek el az egyetemről, vagy önként hagyom itt.

E bizonyságtétel után csodálkozva néztek rám, mélyen elgondolkodtak, és legnagyobb meglepetésemre a következőket mondták: „Menjen el a Kárász utca egyik áruházába, és öltözzön fel tetőtől talpig, a számlát az egyetem fizeti." A felajánlást mint Isten ajándékát örömmel elfogadtam, minden szükségeset beváróltam, s a számlát beadtam az egyetemnek. Az egyetem a számlát kifizette. Ugyanakkor jól megjegyeztem azt a mondatukat is: „Eszébe ne jusson az egyetemet itthagyni." Nem hagytam ott.

Négy esztendő elteltével a százhúsz induló hallgató közül mindössze tizenhárman kaptunk diplomát. Én pedig további életem során is Isten tenyerén maradva számtalanszor tapasztaltam meg az ő gondoskodó szeretetét az élet legnehezebb, legkritikusabb szakaszaiban is. Ma is hálát adok, hogy ezzel a lelkierővel és bölcsességgel élhetjük családi életünket az ő dicsőségére.

Ma is bizonytalan napokat élünk. Sokan félnek a holnaptól. Mit hoz a jövő? Körülöttünk arat a sátán, gonosz erők keserítik meg napjainkat. Félelmetes próbatételek és fájdalmas történések várnak Jézus követőire az utolsó idők jeleiként: „Bíróság elé állítják, megverik őket. Úrrá lesz a törvénytelenség, az erőszak, az emberek egymás ellen fordulnak, meghasonlik a család, meghidegül az emberekben a szeretet."

Hát nem vesszük észre, hogy itt már a mi jelenünkről is szó van? Hát nem tapasztaljuk mindezeket? Hány kétségbeesett, szétszakadt család gyermekei vesznek körül bennünket, hány családi egység bomlott fel, hány családi tragédiáról adnak számot a híradások, hány hiszékeny embert tévesztenek meg a médiumok, és szinte nincs is vége a borzalmak felsorolásának? Hol van a biztonság, a jövőbe vetett reménység, az egyetlen megoldás?

Valaki az agyműtétét követő ébredése után ezt az ismeretlen szerzőtől származó verset találta kórházi ágya mellett: „Életem ott van Isten tenyerén, / azért nem félek én. / Bármi fáj nekem, / mosolyog a szemem. / Száz jajszó között is bízom vakon, / hitem fel nem hagyom! / Rám törhet vadul ezer baj, veszély, / Isten így szól: Ne félj! / Miért is, mitől is félhetnék én: / Az Isten tenyerén?" *(Isten tenyerén)*

Isten népe tudja, hogy adott pillanatokban a Lélek megadja a szükséges erőt a nehézségek elviseléséhez és a Sátán kísértéseivel és támadásaival szemben a megfelelő bölcsességet a támadások legyőzéséhez. Vigyázzunk! Ne hagyjuk magunkat megtéveszteni, csak őreá figyeljünk, és hűséggel kövessük őt. Ő sohasem fog cserbenhagyni bennünket. Fentebb elmondott bizonyságtételem és élettapasztalataim ezt erősítik meg. Erre biztat a *Végig megálld a nagy tusát* című 375. hallelujaénekünk 3. versszaka: „Ne csüggedezz, Ő befedez, / Ő enned ád, ölébe vesz. / Ha gondodat mind ráveted, / Krisztus lesz majd az életed."

■ Szenczi László

A hónap igéje

„Ne félj, hanem szólj, és ne hallgass: mert én veled vagyok" (ApCsel 18,9–10)

1974-ben történt. Egy kis faluban szolgáltam, ahol nem volt kántor. Az egyik nyolcadikos kislányt elkezdtem tanítani orgonálni. Hűségesen szolgált is a gyülekezetben. De az egyik vasárnap iskolai programot szerveztek a közeli városban, ahova járt. Nagyon dobogni kezdett a szíve: megmondja-e a tanárának, hogy nem tud részt venni a programon, mert otthon orgonálnia kell. Végül belső biztatást kapott, hogy szóljon. Kissé félve tette meg, tartott a következményektől – hiszen az „egypárti időt" írtuk –, de szorongása azonnal elmúlt, amikor a tanár így válaszolt: „Megértelek, mert én is orgonálok vasárnap az itteni gyülekezetben." A kislány boldogan jött haza, és mesélte el élete egyik első csodálatos tapasztalatát arról, hogy az élő Úr mindig az övéivel van.

Igénk szerint Pál apostol éppen Korinthusban küzd Jézus ügyéért, mert az nagyon fontos és drága neki. Hiszen elhívása van az Örökkévalótól. Sok az akadály, rengetegen keresztbe tesznek neki, sőt üldözik, de Pál nem adja föl. Miért? Először is azért, mert a damaszkuszi úton találkozott a neki megbocsátó és új életet adó Úrral; másodszor pedig azért, mert most egy éjjeli látomásban ezt hallja tőle: *„Ne félj, hanem szólj, és ne hallgass: mert én veled vagyok! Senki sem fog rád támadni, hogy neked ártson, mert nekem sok népem van ebben a városban."*

Mi kell ahhoz, hogy hűséges és állhatatos maradj a szolgálatban? Hogy merj megszólalni és tenni az Úr nevében? Az, amire Pál apostolnak is szüksége volt: hogy az élő Jézussal találkozz, tőle kapj megbízást és erősítést.

„Ne félj!" – kezdődik igénk. Azt mondják, a Bibliában 365-ször hangzik el – én nem számoltam utána – valamilyen formában ez a biztatás. Minden napra jut belőle. Ha Isten gyermeke vagy, te is mindennap így indulhatsz. A Nagy Megbízatásban (a missziói parancsban) is ezt ígérte Urunk: *„…íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig."* (Mt 28,20)

Milyen jó minden napnak, minden feladatnak ezzel az igével, ezzel a bizonyossággal indulni! Ezzel a csodálatos személlyel, aki nem hagy el, és nem marad le övéitől. Hanem fölveszi a lépésünket. Ezért is lett emberré. Az emmausi úton is velük haladt, és azóta is mindig, amerre a tanítványok járnak, velük halad hűségesen Jézus.

Biztat az Úr: *„Szólj, és ne hallgass!"* Hány néma tanítvány van! Félelemből vagy azért, mert nincs miről szólnia, miről beszámolnia. Mert nincs tapasztalata. És miért nincs? Mert talán félt, és nem mert elindulni azon a keskeny úton, amelyet Isten mutatott meg neki. Ezért nem tapasztalta meg, hogy ez az út járható. Hogy ezen az úton minden elképzelést felülmúlóan, előre nem tudható módon segíti az Úr.

Merj elindulni arra, amerre a Biblia – mint útjelző – mutatja az utat. Merj szólni arról, amit az igéből tanultál, és Jézussal megtapasztaltál – akkor valóság lesz, hogy veled van ő, és eredményes lesz minden: az ő nevében kimondott szavad és érte végzett szolgálatod.

■ Széll Bulcsú

HETI ÚTRAVALÓ

„Így szól az Úr, a te teremtőd: Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!" (Ézs 43,1)

Szentháromság ünnepe után a 6. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéiben Isten a sötétségből világosságra, a keresztség ajándékával megtérésre hív. A hét igéjének bátorítását így indokolja Urad s Istened: *„Mivel drágának tartalak, és becsesnek, mivel szeretlek…"* (Ézs 43,4) „Krisztus szereti az egyházat, és önmagát adta érte, hogy megszentelje és megtisztítsa a keresztséggel az ige által." (Ef 5,25.26; LK) E szentségben bűnbocsátó szeretete zálogát adja. Reformátorunk kísértései közepette erre emlékeztette önmagát: *baptisato sum* – meg vagyok keresztelve! Mi is valljuk: „Jézus Krisztus a világ világossága, nála van örökké az élet forrása." (GyLK 699) Ezt a küldetést bízta Jézus – utolsó parancsában – mindenkori követőire: *„…tegyetek tanítványná minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében…"* (Mt 28,19) A pogányok apostola szerint mi *„A keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk."* (Róm 6,4) Isten kivezette népét a szolgaság házából, s megmutatta dicsőségét: *„…szárazzá tette a tengert, úgyhogy a víz kettévált. Izráel fiai szárazon mentek be a tenger közepébe, és a víz jobbról-balról falként állt."* (2Móz 14,21–22) *„…atyáink mindnyájan… a tengeren mentek át, és mindnyájan megkeresztelkedtek Mózesre a felhőben és a tengerben."* (1Kor 10,1–2) *„Hit által keltek át a Vörös-tengeren, mint valami szárazföldön…"* (Zsid 11,29) Az ősgyülekezet úgy született, hogy Péter beszéde szíven találta őket: *„Térjetek meg, és keresztelkedjetek meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát."* Nemcsak a háromezer léleké ez az ígéret, akik akkor hittek, de mindazoké is, *„akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk."* (ApCsel 2,38.39) Így hívta el a filippi börtönőrt: *„Uraim, mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?"* Ez a szabaddá lett fogoly Pál s Szilász tanácsa: *„Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz…" „Ő pedig… azonnal megkeresztelkedett egész háza népével együtt."* (ApCsel 16,30–31.33) Urunk az alázatos és „együgyű" kicsinyeket állítja példaként: *„Bizony, mondom néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermekek, nem mentek be a mennyek országába."* (Mt 18,3) Ő igazi páskabáránykénti halt meg: *„…az ő lábszárcsontját nem törték el, hanem az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyből azonnal vér és víz jött ki."* (Jn 19,33–34) „Krisztus a keresztségbe minden időre belevegyítette ártatlan piros vérét. Mert a szent keresztséget is ugyanaz a vér szerezte meg nekünk, amely értünk kiomlott és bűneinkért megfizetett." *(Luther)* Krisztus e levelét nem csak élőhalott szárdiszi népének írattа: *„Ébredj fel…, és térj meg! (…) Aki győz…, annak a nevét nem törlöm ki az élet könyvéből…"* (Jel 3,2.3.5) S mi is: „E drága keresztségben / Hit által Krisztus váltságát / Elnyerjük…" (EÉ 295,3)

■ Garai András

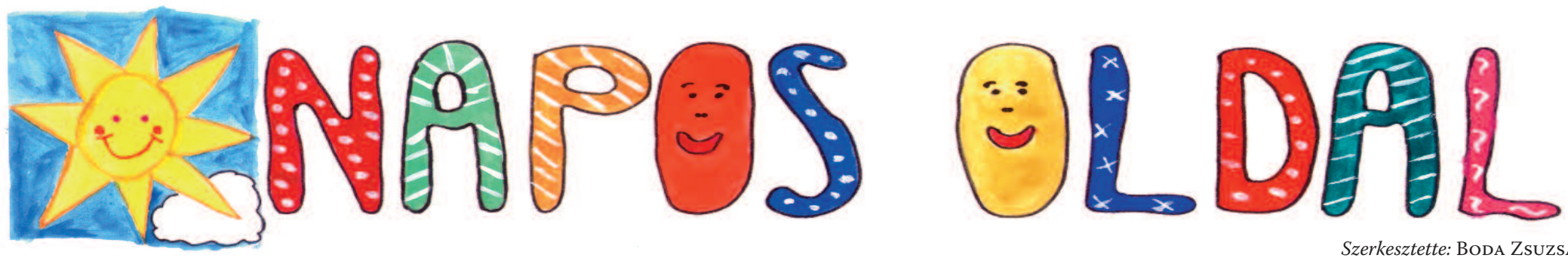

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Mezei cickány

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

Ha egy réten a kirándulók előtt az úton átszalad egy cickány, a legtöbben így kiáltanak fel: „Nini, egy egérke!”

Pedig a cickányok nem rágcsálók, egészen más csoporthoz, a rovarevő emlősökhöz tartoznak. Rovarokkal táplálkoznak, de zsákmányul ejthetik a náluk jóval nagyobb egeret is. Fogazatuk – persze csak viszonylagosan – félelmetesebb, mint a tigrisé vagy az oroszláné.

Évekkel ezelőtt a szegedi Fehér-tónál *Bécsy László* barátommal apró emlősöket csapdáztunk. Laci fotózni szerette volna az élve fogó csapdákból kikerülő állatokat.

Az egyik hajnalon mezei cickány és két házi egér került a csapdákba. Beraktuk őket egy ott talált nagy beton kútgyűrűbe, ahonnan nem tudtak megszökni. Laci még a fényképezőgépét rakta össze, amikor kétségbeesett cincogást hallottunk. A kútgyűrűhöz szaladtunk, ahol a cickány épp rávetette magát az egyik egérre.

RAJZ: BUDAI TIBOR

Pillanatok alatt megölte, majd a legnagyobb nyugalommal az agyvelejéből kezdett falatozni.

Egy másik cickány, amikor a csapda ajtaját felhúztuk, nem szaladt el, hanem szinte kitépte ujjaim közül az eléje tartott sáskát, és azon nyomban felfalta.

A mezei cickány a nyílt, meleg területeket kedveli. Amikor a madártani intézetben a baglyok táplálékát vizsgáltam és köpeteiket analizáltam, a legtöbb mezei cickány az ország délkeleti, száraz és meleg tájairól került elő.

Szapora állatok, a nőstények évente akár három alkalommal is ellenek. Egyszerre három-kilenc kölyköt hoznak a világra.

Sajátos dolgot figyelhetünk meg a fehérfogú cickányoknál – közéjük tartozik a mezei cickány is –: a cickánykaravánt. Veszély esetén anyjuk biztonságos helyre vezeti a kicsinyeket. A kicsik közül az első megfogja az anyja bőrét a faroktő felett. A következő ugyanezt teszi vele, és ugyanígy tesznek a többiek is. Olyan szorosan fogják egymást, hogy amikor az utolsó farkánál fogva felemelték a „karavánt”, az nem esett szét, hanem egyben maradt.

A cickányok rejtve mozognak a fű között, ritkán kerülnek az ember szeme elé.

Mind a hét hazai fajuk védett.

■ Schmidt Egon

Kérdések

Milyen súlyú egy mezei cickány?
Milyen hangot adnak a cickányok?
Melyik állat a legnagyobb ellenségük?

Válaszok: 1. 6–15 gramm; 2. cincogó hangjuk van; 3. a gyöngybagoly.

Albert és Pongrác lovag kalandjai

GYERMEKVÁR

Mostani négyrészes sorozatunkban ismét Albert és Pongrác lovagnak segíthettek. Ez alkalommal Szakáll király vitézeinek egy különleges tekercs bibliai rejtvényeit kell megoldaniuk. Ezek megfejtései olyan édesanyák nevei, akiknek két fiuk volt. A helyes megoldásokat összegyűjtve a sorozat végén küldjétek be szerkesztőségünk címére (Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.

1.

Szakáll király a trónterembe kérette két hűséges lovagját.

– Hívatott, Felség – lépett be Albert és Pongrác lovag.

– Lovagjaim, Könyvmoly könyvtáros megint talált egy különleges tekercset az egyik polcon. Mint tudjátok, dédapám, Bajusz király nagyon szeretett rejtvényeket készíteni, különösen is a bibliai témájúakat kedvelte. Ezen a tekercsen négy feladat van. Nekem most nincs időm ezzel foglalkozni, ezért azt kérem, oldjátok meg a feladatokat, majd tegyetek jelentést!

– Parancsára! Amint elkészültünk, jelentkezünk – hajtott fejet a két lovag, miközben átvették a tekercset. Rögtön a könyvtárszobába siettek.

– Na, lássuk csak! – hajtotta szét Pongrác az irományt. – A bevezetőben ezt írja Bajusz király: *„A feladat abból áll, hogy négy személyt kitalálj! Mind a négyen asszonyok, mindnek van két-két fiuk. Fejtsd meg ezt a papirost, hogy megtudd, kikre gondolok! Mindehhez jó munkát kíván: a kiötlő Bajusz király.”*

– Szóval ha ügyesen oldjuk meg a rejtvényeket, négy bibliai nevet kapunk megfejtésül – foglalta össze Albert. – Olvasd fel, kérlek, az első feladatot is!

– *„Ha kihúzod e szavakat, néhány betű megmarad. Keverd erre, kavard arra, míg nem lesz a szó:*

.....”

Melyik nevet rejtik a megmaradt betűk? A szavakat vízszintes és függőleges irányban keressétek! Egy betű több szóhoz is tartozhat.

Ádám–Boáz–Ézsau–Izsák–Jákób–Jóel–Kain–Lót–Naftáli–Pál–Sém–Simeon

RAJZ: JENES KATALIN

HUMORZSÁK

Egy katolikus templom keresztelőkútjánál áll Keresztelő Szent János szobra. Az egyik ministráns fiú véletlenül leveri a szobor fejét. Először nagyon megijed, de hamar feltalálja magát.

A plébános a mise után igencsak meglepődik, amikor meglátja a fejetlen figurát és a lábához tett fejet, rajta egy cédulával: „Keresztelő Szent János a lefejezése után.”

* * *

Robi büszkén mutatja szüleinek a legújabb festményét.

– Nézzétek, lefestettem a Jóistent!

– De mi, emberek nem tudjuk, hogy néz ki az Isten! – mondja az anyukája.

Robi kihúzza magát:

– Most majd mindenki megtudhatja!

* * *

Egy házaspár elutazik a Szentföldre. Amikor a Genezáret-tóhoz érnek, kiderül, hogy a csónakosok fejenként tíz dollárért viszik át a turistákat.

– Látod, Vilma – szól a férj felháborodva a feleségéhez –, ezért járt Jézus gyalog a vízen!

* * *

– Az angyalok szellemek, és nincsen testük – magyarázza a hitoktató a hittanosoknak.

– Ez aztán mulatságos lehet! – gondolkodik hangosan Gergő. – Csak fej, azután mindjárt a lábak…

Józan ébresztő a 2011. évi népszámlálás adatai láttán

Úgy tűnik, sokunkat meglepett, másokat egyenesen sokkolt a legutóbbi népszámlálás némely adata. Társadalmunk több mint negyedmilliónyi fogyása (257 687 fő mínusz) – a bevándorlás ellenére – elgondolkoztató. Némelyek mégis a családtámogató rendelkezéseket kifogásolják. Még erőteljesebb motivációt kell biztosítania kormányunknak, hogy a népesség fogyása mérséklődjék. Még mindig magas – kontinensünket tekintve is – az abortuszok száma, mintegy évi 44 ezer. Nyilván mindnyájunkat megdöbbentett az evangélikusok összesített száma (214 965) is. Lehetne még más számok felett is meditálni (alacsony házasságkötési mutató, a szingli életformában élők növekvő aránya, együtt élők száma stb.). Magam az alábbiakban néhány megjegyzést kívánok fűzni a különböző mutatókhoz, a részletes értékelés igénye nélkül.

D. Szebik Imre

1. Egyházunk fogyása a népesség fogyásából is következik. Ez a fogyás nemzeti szinten 2,4%. Hozzá kell tennünk, hogy a bevándorlók között alig van evangélikus, minthogy többségük a környező országokból érkezik, ahol alacsony az evangélikusok száma.

2. Feltűnően magas a felekezeti hovatartozásukat meg nem adók száma, majdnem 400 ezerrel többen vannak, mint tíz évvel ezelőtt. Akik a „nem kíván válaszolni” lehetőséget választották a népszámláláson, azok száma még ennél is nagyobb növekedést mutat: 1,1 millióról majdnem 2,7 millióra ugrott ez a szám. Igaz, hogy önkéntesen lehetett nyilatkozni, de sokan mondták, hogy az összeírók csak azokat a kérdéseket tették fel, amelyekre kötelező volt a válaszadás. Természetesen ez a sajnálatos jelenség valamennyi felekezet adataira hátrányosan hatott. A felmérés megállapításának tendenciái így is érvényesek. A kimutatás számai azonban vitathatók.

3. Egyházon belül is vannak kimutatásaink évente. Három adattal rendelkezünk: a) az általunk ismert evangélikusok száma az adott gyülekezet területén; b) az egyházfenntartói járulékot fizetők száma; c) a gyülekezet életében részt vevők száma. Ezek együttes halmazát összehasonlíthatjuk a népszámlálás adataival. Könnyű megállapítani a fogyás mértékét, amely messze nem olyan magas, mint a népszámlálási kimutatás. Tény azonban, hogy felnőttkeresztségekkel együtt sem tudjuk utolérni az elhalálozások miatti kiesést. Ennek alapján mintegy 240 ezer evangélikusról tud nyilvántartásunk.

4. El kell gondolkoznunk az evangélikusnak megkeresztelt gyermekek, illetve családjaik *elvilágiasodási tendenciájának felerősödésén* és a gyülekezeti élettől való távolmaradás okain. Sok jó kezdeményezés látható gyülekezeteinkben (baba-mama kör, totyogók istentisztelete, keresők istentisztelete, szabadegyetem igényes előadókkal, egyéb rétegalkalmak, szeretetvendégségek, nyugdíjasok köre stb.). Igaz, hogy a hétközi alkalmakon részt vevők már korántsem biztos, hogy a vasárnapi istentiszteleten is láthatók. Vajon miért nem? (Régimódi az istentisztelet? Életidegen a prédikáció?)

Az új kezdeményezések jelzik, mennyire fontos a *személyes* megszólítás. A kisebb közösségben észreveszik, számon tartják, meghallgatják az embert. Kérdezni lehet. Hiányzik, ha egy-egy ismert arc nem jön el. Az adott *közösség,* annak összetartó és hordozó ereje lehet igazán vonzó. Ezzel a ténnyel magyarázható a kisebb, úgynevezett neoprotestáns egyházak növekedése.

5. Ennek a *személyességnek* az általános érvényesítése lehet kitörési pont a gyülekezet életében. Megismerni a gyülekezeti tagokat, gondolkozásukat, kegyességi sajátosságukat, kérdéseiket igen fontos lehet. Ha ez érvényesül az igehirdetésben, a lelkigondozásban, netán a hitoktatásban is, akkor azt élik meg, hogy valaki törődik velük, érdemes, jó dolog a gyülekezethez tartozni.

6. Az *igényesség* lehet az a másik szempont, amelyet joggal vár el a gyülekezet, a betévedt vagy korábban elkóborolt testvér. Egyik ismerősöm így véleményezte a prédikációinkat: többségük megreked a tíz-tizennégy éves gyermekek szellemi színvonalán. Ennél pedig képzettebbek felnőtt híveink falun és városon egyaránt, de lelkészeink is.

7. *Az emberi közvetlenségről* is említést kell tennünk. Az új pápánál rögtön észrevette az egész világ. Fontos lehet kedves, gesztusértékű emberi szóval köszönteni az istentiszteletre érkezőket s aztán elköszönni tőlük kézfogással. A kemény szó, a dörgedelmes prédikáció idejétmúlt stílusát az elgondolkoztató, érvelni tudó evangélikus teológiai gondolatsor válthatja fel.

8. A gyülekezetért *az egész gyülekezet közössége* hordoz felelősséget. Kiemelten a lelkész és a felügyelő, a gondnok és a pénztáros, a kántor és a hitoktató, de minden keresztény testvérünk is. *„Egymás terhét hordozzátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét.”* (Gal 6,2) A városi gyülekezet a falusiért, a kicsi a nagyobb gyülekezetért, az anyagyülekezet a filiáért és a szórványokért és viszont. Ennek szép példája a budai gyülekezetek imádkozó és támogató vállalása a borsod-hevesi evangélikus közösségekért.

9. Egyházunk, gyülekezeteink hívei *többféle kegyességi gyökérből* táplálkoznak. Találunk köztük az evangélizációs időkből érkezőket, találunk köztük mélyen biblikus elkötelezettségű testvéreket, mások az evangélikus hagyomány hűséges őrzői, talán családi származásuk okán. Többen evangélikus iskolában, gimnáziumban tanultak. Ismét mások az evangélikus kulturális örökség, egyházi zene és irodalom elkötelezettjei. Bizonyára vannak keresők, egyházunk életével most ismerkedők, akik valamely intézményünk dolgozói. A vegyes házasságokban élő házastársak gyakran elkísérik egymást az istentiszteletre. Erre mindnyájunknak gondolni kell.

10. Evangélikus egyházunk mindig *befogadó egyház* volt. Énekeink is jól tükrözik ezt. Vannak mélyen pietisztikus szövegűek (381), mások a lutheri tanítást (320) fogalmazzák meg. Némelyek az egyház adott korszakának jellemzőit tükrözik vissza (523), vagy a hagyomány folyamatosságának őrzői (254). Egymást jól kiegészítik, és a változatosságot is biztosítják. A sort lehetne folytatni, amint híveink sokféle elvárását is. Fontos, hogy lelki otthonunk legyen a gyülekezet s evangélikus egyházunk egésze. Egymás elfogadása a közösség építését erősíti, még ha nézeteink nincsenek is minden kérdésben szinkronban.

* * *

Az egyház története arra tanít mindnyájunkat, hogy a sokszínűségben egyet mindenképp meg kell őriznünk: Jézus Krisztust, a mi Urunkat s Megváltónkat. Őt hirdetjük, amíg élünk, dicsérjük s követjük, amíg tart a ma. Egyházunkat és gyülekezeteinket is ő teremti, tartja meg, s ő hívja életre az új generációk sorát. Ezt soha ne feledjük!

A népszámlálás elgondolkoztató, netán sokkoló adatai így segíthetik szolgálatunk elmélyültebb végzését, és serkenthetik az egész gyülekezetet vonzó közösség formálására, amelyért szüntelen szabad imádkoznunk.

A szerző egyházunk nyugalmazott püspöke

Népszámlálásból megújulás

Ribár János

Nagycsütörtök óta ki-ki a maga ízlése, meglátása szerint magyarázhatja a 2011-es népszámlálás vallási vonatkozású adatait. A károrvendőkkel most ne foglalkozzunk, hiszen az adatok mögött sokkal nagyobb és végzetesebb tragikum rejtőzik, semmint bárkinek is zavartalan oka lehetne – úgymond – a vallásosság csökkenése miatt örvendezni.

Merthogy sokkal inkább szíven ütő a magyar nemzet drámai fogyása. S ez az elszomorító tény nem tekinthető függetlennek a vallásosság látható csökkenésétől. Bizonyára kimutatható lenne az istenfélő szülők „gyermekvállalási öröme” a hitüktől megfosztott, csak az anyagiakra néző, a materialista korszellem fogságában élő állampolgárokkal szemben. A nemzet fogyása és a vallásosság látszólagos vagy látható csökkenése között van egy óriási különbség, amely egyúttal lényegi összefüggésre is rámutat.

Nem lenne célravezető magatartás, ha a népszámlálás riasztó vallási adatait látva passzívan a mélabúnak engednénk át magunkat. A másik végzetesen hibás lelki viszonyulás viszont a nyugtalanító adatok tagadása lenne: ha úgy viselkednénk, mintha nem történt volna semmi, és továbbra is ugyanúgy tennénk (vagy nem tennénk) a dolgunkat, mint eddig – aminek mégiscsak ez a lehangoló adathalmaz lett az eredménye.

Az adatok mint tünetek láttán egészen bizonyosan az Isten színe előtti alázattal kell a lehető legpontosabb diagnózis felállítására törekednünk, mert az igazi missziói akcióterv csak ennek felismerése révén készíthető el. Az is egészen bizonyos, hogy az adatok puszta szemlélésénél vagy tagadásánál sokkal többre van szükségünk, méghozzá gyülekezetekre lebontva – a lelkészi, presbiteri, igehallgatói küldetéstudatot újra átgondolni szent kötelességünk.

Isten ügye soha nem fog eltűnni ebből a világból, mert Isten ügye! Olyan ez, mint az óceán – mondta *Mereszkovszkij* orosz vallásbölcselő –, van dagály és apály, de a hatalmas óceán léte kétségtelen. Így van ez a vallással, az istenhittel kapcsolatosan is: sokszor volt már dagály (ezek voltak az ébredések korszakai), és hasonlóképpen sokszor volt már apály (ezek pedig a lehangoló adatok időszakai), de a szent ügy mindenkor létezett, és éppen a titokzatosan szent isteni háttér a biztosítéka.

Persze az óceán apály-dagály jelenségét aligha hozhatjuk összefüggésbe az emberi magatartással, ám ugyanezt nem állíthatjuk az istenhit apálya és dagálya kapcsán. A hatalmas óceán holdtól függő ritmusa és az istenhit történelmi megnyilvánulása között az emberi valóság (Isten szolgáinak valósága) jelenti az óriási különbséget.

Ezért lenne szükséges most nem rémülten szemlélnünk a közzétett adatokat, hanem a bűnbánat alázatával, Isten színe előtt imára kulcsolt kézzel, ebből a látószögből felismerni a feladatunkat, küldetésünket, missziónkat.

Nagyon sokan nyilatkoztak úgy a népszámlálás alkalmával, hogy nem tartoznak egyik felekezethez sem, még többen egyszerűen kikerülték a kérdést, nem kívántak felelni rá. Tekintsünk el az adatgyűjtés személyi és technikai nehézségeitől, és figyeljünk fel arra, hogy itt egy hatalmas, pásztor nélküli tömeg! Tagjai bizonyságot tettek lelkük fájdalmas állapotáról, amelyet csak sejtet egy hárombetűs, dacos szó: „Nem!” Nem tartozunk sehova, nem kívánunk a kérdésre felelni – üzenték –, mert nem bízunk a kérdésre adott válaszunk pozitív következményében, vagy mert nem érdekel semmi.

A tudatos ateisták száma az adatok szerint rendkívül csekély. A nemet mondók nem ebbe a kategóriába tartoznak – bár Istennek van olyan csodálatos módszere, amely által akár a tudatos ateista is egyszer csak hitvalló gyermekké válhat. Hiszen régen közismert a lélektanban: a tudatos istentagadás az istenszomj fordított megjelenése.

A nemet mondók sokkal inkább azok közé tartoznak, akikre az Úr Jézus megrendült lélekkel tekintett: *„Amikor látta a tömeget, megesett rajta a szíve, mert olyan volt, mint pásztor nélkül a juhok: elcsigázott és kimerült.”* (Mk 9,36) Igen, Jézus szemével kell látnunk a nemet mondók tömegét: elcsigázottak és kimerültek – az anyagi és a lelki gondok miatt.

E sorok írója nem bátorkodik receptet adni – de afelől bárki bizonyos lehet, hogy Isten hatalma nem csorbult, mutassanak bármit az adatok. Viszont a nemet mondó elcsigázottak és kimerültek lelkében rettenetes a hiányérzet, amelyet olykor haragos indulat is áthat, miképpen az éhes vagy didergő embert is elkaphatja az indulat.

Most kell egy „szent műhelyben” Isten igéje fölé hajolni és krisztusi lelkülettel azok felé fordulni, akik – bármilyen okból is – nemet mondtak. Mert ez a *nem* – provokációs *nem!*

Fogadjuk el Isten előtti alázattal és hálával ezeket az adatokat! Bűnbánattal és misszióra kész hálával. Ebben a helyzetben legyen az apostolok egykori kérése a mienk is: *„Növeld a hitünket!”* (Lk 17,5) Ha mindent megteszünk, a többi Isten Lelkének titka!

A szerző nyugalmazott evangélikus esperes

A Szentírás Isten népének megszámlálásáról

A jó pásztor vasárnapjának igehirdetési alapigéjében (Jer 23,1–4) az Úr népéről elhangzott egy mondat, amely azóta is ott motoszkál a fülemben: *„…nem kell többé félniük és rettegniük,* számba sem kell venni őket – *így szól az Úr.”* Mivel erről a témáról még nem hallottam és nem olvastam sehol prédikációt, úgy gondoltam, minden kommentálás és aktualizálási szándék nélkül „csak” közreadom a legfontosabbnak ítélt tucatnyi igét Szentírás-beli előfordulásuk sorrendjében.

„Vegyétek névjegyzékbe fejenként Izráel fiainak egész közösségét, nemzetségenként és nagycsaládonként egytől egyig minden férfit, húszévestől fölfelé minden hadkötelest Izráelben! Vegyétek őket számba seregenként, te és Áron! (…) Úgy vették őket számba a Sínai-pusztában, ahogyan az Úr megparancsolta Mózesnek. (…) akiket számba vettek, összesen hatszázháromezer-ötszázötvenen voltak. De a léviták ősi törzséből származókat nem vették számba közöttük.” (4Móz 1,2–3.19.46–47)

„És a te szolgád választott néped között van, amely olyan nagy nép, hogy nem lehet számba venni; nem számlálható meg a sokasága miatt.” (1Kir 3,8)

„A Sátán Izráel ellen támadt, és rávette Dávidot, hogy megszámlálja Izráelt. Dávid ezt mondta Jóábnak és a hadinép parancsnokainak: Menjetek, számláljátok meg Izráelt Beérsebától Dánig, és terjesszétek elém, hadd tudjam meg a számukat!” (1Krón 21,1–2)

„Azután jelentette Jóáb Dávidnak a besorozott hadinép számát: egész Izráelben egymillió-százezer kardforgató ember volt, Júdában pedig négyszázhetvenezer kardforgató ember. Lévit és Benjámint azonban nem sorolta közéjük, mert utálatosnak tartotta Jóáb a király parancsát.” (1Krón 21,5–6)

„Dávid pedig ezt mondta Istennek: Hiszen én mondtam, hogy számlálják meg a népet! Én magam vagyok az, aki vétkeztem, és nagy gonoszságot követtem el. De az én nyájam nem követett el semmit! Uram Istenem, sújtson le kezed inkább énrám és az én rokonságomra, de népedet ne bántsd!” (1Krón 21,17)

„Ezek után láttam: íme, nagy sokaság volt ott, amelyet megszámlálni senki sem tudott, minden nemzetből és törzsből, népből és nyelvből; a trónus előtt és a Bárány előtt álltak fehér ruhába öltözve, kezükben pedig pálmaágak, és hatalmas hangon kiáltottak: »Az üdvösség a mi Istenünké, aki a trónuson ül, és a Bárányé!«” (Jel 7,9–10)

A számomra legfontosabb üzenet a jó pásztor hetének vezérigéjében található. Jézus nemcsak a számát tudja juhainak, hiszen az egy is hiányzik neki a százból, de – ami öröklétkérdés a számunkra – ismeri is őket: „Én örök életet adok nekik…” (Lásd Jn 10,11.27–28)

Garai András

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR RÁDIÓBAN

Bemutatkozik a Pécsi Evangélikus Egyházközség

Pécsett feltehetőleg már az 1540-es esztendőkben volt egyházi szervezetük a híveknek, és evangélikus iskola is működött. A törökök kiűzése után azonban az evangélikus egyház nem tarthatta fenn magát. Az evangélikus vallás újbóli elterjedése Baranyában csak a 19. század első éveire esik.

Az első telepes 1804-ben jött Magyarbólyba. 1815-ben többen követték, magukkal hozva a német ajkú evangélikus ősöktől örökölt egyházias lelkületet. Az 1845. szeptember 29-én tartott pécsi kongregáció kimondta, hogy Magyarbóly az országos törvények értelmében anyaegyháznak tekinthető, és lelkészt választhat. *Roykó Károlyt* a gyülekezet első lelkészeként 1846. március 26-án iktatták be hivatalába.

Ebben az időben az egyházközség kilencszáz hívet számlált, ide tartozott csekély lélekszámmal Pécs is.

Az első pécsi lutheránus letelepedő *Nendtvich Tamás* gyógyszerész volt 1804-ben. Tudatában volt magasztos hivatásának, hogy rá vár a pécsi evangélikus egyház megalapításának feladata. Amint a lutheránusok létszáma lassacskán növekedett, megkérték a bonyhádi lelkészt, nemes *Borbély Józsefet,* hogy évente legalább egyszer szálljon ki Pécsre istentiszteletet tartani, Nendtvich Tamás házában. Később, ahogy a családok száma gyarapodott, úgy bérleltek helyiséget istentiszteleti célokra.

E tarthatatlan viszonyok arra az elhatározásra bátorították a híveket, hogy saját imaházat szerezzenek. Ehhez 1846-ban hivatalos engedélyt kértek, de válasz nem érkezett. A gyülekezet fő célja továbbra is az anyaegyházzá válás volt, templommal és lelkésszel.

1868. június 17-én az egyházmegyei közgyűlés Pécs leánygyülekezet anyaegyházzá alakulását általános helyeslésel elfogadta. 1869. január 3-án iktatták be hivatalába *Jeskó Lajos* segédlelkészt mint első pécsi evangélikus lelkészt.

Az 1846-ban már benyújtott templomépítési kérelmet megújítva kérték a hívek a várost, hogy e célra megfelelő telket jelöljön ki. A legmegfelelőbb telket a belvárosban, a mai Dischka Győző utcában találták. Meglévén a telek, megkezdődtek az építkezés munkálatai. A teljesen kész templomot 1875. szeptember 22-én vette át a bizottság a vállalkozótól.

Az orgona készítésével a pécsi orgonaépítőt, *Angster Józsefet* bízták meg. A híres orgonakészítőnek ez a hatregiszteres, egypedálos orgona volt a tizenhatodik alkotása. Az oltárkép *Madarász Viktor* festőművész munkája.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Július 14-én, Szentháromság ünnepe után a hetedik vasárnapon 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió Pécsről. Igét hirdet *Németh Zoltán* és *Ócsai Zoltán* lelkész.

Baldauf Gusztáv lelkész 1917-től haláláig, 1931-ig szolgált gyülekezetünkben. Ő teremtette meg az alapjait a róla elnevezett szeretetotthonnak, amelyben idős emberek gondozása folyik. Ez a szolgálat jelenleg Pogányban, az országos egyház fenntartásában zajlik.

Jelenleg vasárnaponként délelőtt 9-kor és este 6-kor tartanak istentiszteleteket Pécsett és különböző időpontokban a környéken, az egyházközséghez tartozó gyülekezetekben. Hét közben több gyülekezeti csoport működik, közöttük két kórus is, a több mint harminc éve fennálló nagykórus és a közel tízéves gospelkórus.

Istentiszteleti rend • 2013. július 7.

Szentháromság ünnepe után 6. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Mt 5,20–26; Róm 6,3–11. Textus: Ézs 43,1–7. Énekek: 295., 359.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.); **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) CEC nagygyűlés küldötte; du. 6. Cselovszky Ferenc; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű áhítat) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., családi) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) dr. Michael Bünker; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Kósa László; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. Vilmos Andrea; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Vilmos Andrea; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Mátraszentimre-Bagolyirtás, Jókai u. 7–9., Fébé Názáret-temploma** de. fél 12. Zászkaliczky Péter.

Összeállította: Balla Mária

Közgazdász-statisztikus a csillagok között

Ráth Zoltán emlékezete

E sorok írója csillagászattörténeti szakíróként és az *Evangélikus Élet* szerzőjeként egy évtizede kutatja, gyűjti, rendszerezi és publikálja a csillagászattal (is) foglalkozó lutheránusok életrajzi adatait. A megidézettek köre igen vegyes. Egyaránt található köztük csillagászati eseményt lejegyző krónikaíró, kalendáriumkészítő, természetbúvár lelkész, fizikát oktató tanár, a nemzet függetlenségéért harcoló közéleti személyiség, felvidéki és erdélyi városi értelmiségi polgár. És vannak olyanok, akik látszólag egészen távol állnak a természettudományos gondolatok megfogalmazásától vagy a természettan valamely ágának művelésétől. Ilyen személyiség a százötven éve született *Ráth Zoltán* közgazdász és statisztikus.

Ráth Zoltán *Ráth Károly* történetíró és városi levéltáros és *Hencz Emília* fiaként lutheránus családban született 1863. június 2-án Győrben. A középiskolát a győri evangélikus gimnáziumban járta, itt érettségizett. Felsőfokú tanulmányait a bécsi egyetemen, a győri jogakadémián és a budapesti tudományegyetemen végezte. Jogi és államtudományi doktori címet szerzett, valamint diplomás ügyvéd volt.

Szakmai tevékenysége több párhuzamos szálon futott. Kezdetben a közgazdaságtannal összefüggésben publikált, majd a Statisztikai Hivatal munkatársaként elsősorban népmozgalmi kérdésekkel foglalkozott. Tanárként mindkét szakterületet oktatta: a statisztika magántanára volt, a kassai jogakadémián gazdaságtant, pénzügyet, pénzügyi jogot tanított, a budapesti tudományegyetemnek magán-, majd rendkívüli tanára. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Magyar Közgazdasági Társulat főtitkára, emellett számos bel- és külföldi tudományos társaság választotta rendes és tiszteletbeli tagjává.

Gondolatai már gyermekévei alatt, majd a számok és tényadatok meghatározta felnőttkori mindennapok közepette is a felhők fölött, a csillagok közt kalandoztak. Hobbija és szenvedélye a legősibb tudomány, a csillagászat volt. Felsőfokú tanulmányainak kezdetén is ez dominált. Édesanyja akarata ellenére választotta a bécsi egyetemet, és főtárgyul annak bölcsészkarán az asztronómiát és a matematikát. Mindössze egy esztendőt tölthetett azonban a császárvárosban, mivel a család pénzügyeinek intézésével édesanyja nem tudott megbirkózni, így hazahívta fiát.

Ráth Zoltán nem tért vissza Bécsbe, szülővárosában, majd a fővárosban tanult tovább. Feladta álmait és szakcsillagászi ambícióit, de megszerzett matematikai tudását jól kamatoztatta későbbi pályafutása során.

Szervezete gyermekkorától betegségre hajlamos volt, harmincas éveinek vége felé pedig általános egészségei állapota is egyre romlott, sőt egy komoly operáción is át kellett esnie.

Bár megnősült, és négy gyermeke született, mindvégig édesanyja maradt igazi lelki társa. Állapotát az ő szanatóriumba kerülése különösen súlyosbította. Mindennek eredőjeként 1902. augusztus 6-án, délelőtt 10 óra tájban Csanakfaluban (utóbb Ménfőcsanak része, mely ma Győr városrésze), saját fegyverét maga ellen fordítva, főbelövéssel vetett végett rövid életének. Mindössze harminckilenc éves volt. Augusztus 5-én evangélikus szertartás szerint helyezték örök nyugalomra Győrben. Sírja a Nádorvárosi köztemető IX. parcellájának kriptasorán, a 906-os helyen kereshető fel.

■ Rezsabek Nándor

HIRDETÉS

Istentiszteletek a Balatonnál

Badacsonytomaj, Római út 3. de. 9; **Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25.** du. 4.; **Balatonboglár, Hétház u. 17.** de. 11.; **Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15.** de. 9.; **Balatonkenese, református templom, Táncsics M. u. 13.** du. 2.; **Balatonlelle, református imaház, Ady E. u. 4.** du. 2.; **Balatonszárszó, Evangélikus Konferencia és Missziói Otthon, Jókai u. 41.**; **Felsődörgicse, Fő u.** de. 11,; **Fonyód, József A. u. 21.** fél 10.; **Hévíz, Helikon u. 6.** du. fél 5.; **Kapolcs, Kossuth u. 26.** du. fél 4.; **Keszthely, Deák F. u. 18.** de. fél 11.; **Kötcse, Templom u. 7.** de. 10.; **Kővágóörs, Arany J. tér 2.** de. fél 12.; **Mencshely, Kossuth L. u.** de. 11.; **Nemesleányfalu, Nemesleányfalui u.** du. 2.; **Révfülöp, Villa Filip tér 2.** de. 10.; **Siófok, Oulu park** de. 10.; **Sümeg, Széchenyi tér 1.** du. fél 3.; **Szentantalfa, Fő u.** de. háromnegyed 10.; **Taliándörögd, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Veszprém, Kossuth u. 4.** de. 10.; **Zamárdi, Aradi u.** du. 4.; **Zánka, Rákóczi u.** de. fél 9.

Összeállította: Balla Mária

Adatok lehallgatásból és dühből

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Újabb botránytól hangos az utóbbi hetekben a tengerentúl. Úgy tűnik, a nagy összeesküvés-elméletek egyike megvalósul(t): egy titkos bírósági döntés értelmében egy telefontársaság összes beszélgetésének adatai az FBI-hoz kerültek. Azonban lassan igazolódni látszik, hogy mindez csak a jéghegy csúcsa volt, ugyanis a többi telefontársaságon kívül az eset érintettje a *Microsoft,* a *Facebook,* a *Google,* az *Apple* – és valószínűleg minden nagy információtechnológiai cég.

Egy korábbi alkalmazott vallott az amerikai nemzetbiztonsági szolgálat (NSA) ellen, azt állítva, hogy az egy PRISM nevű rendszer segítségével gyakorlatilag hozzáfér valamennyi internetes adathoz.

E sorok írója lassan nem is tudja követni, hogy pontosan merre tartanak az események, az információ kiszivárogtatóját – aki lapzártánkkor még (június 23. óta) az orosz fővárosban a seremetyjevói repülőtér tranzitvárójának „foglya” – éppen nemzeti hősnek vagy árulónak nyilvánítják-e… Mindenesetre úgy tűnik, hogy igazi orwelli világban élünk, amely az emberi szabadságjogokat könnyen alárendeli más céloknak…

A hírek egy része arról szól, hogy a titkosszolgálatok csak metainformációkhoz fértek hozzá. Ez röviden annyit tesz: nem hallgathattak bele a beszélgetésekbe, viszont pontosan tudják, hogy az adott személy telefonja éppen hol volt, és kiket hívott fel rajta.

De gondoljunk csak bele, mit jelent ez! Könnyen rá lehet jönni például, hogy valaki rákbeteg, ha a nőgyógyásza után egy onkológussal, utána pedig egy családtagjával folytat hosszú társalgást. Vagy akár egy félrelépésre is fény derülhet, ha két készülék sokat van egymás közelében egy adott helyen.

Néhány héttel ezelőtt az AP hírügynökség munkatársainak húsz telefonjáról szereztek meg hívásinformációkat azért, hogy egy CIA-esettel kapcsolatos kiszivárogtatás nyomán megtalálják azt, aki az információkat az újságírók rendelkezésére bocsátotta. Ehhez pedig nincs is másra szükség, csak hogy megnézzék: a CIA alkalmazottainak egyike és az AP valamelyik újságírója mikor volt ugyanazon a helyen…

De ilyen metaadatra hivatkozott egy *Terrance Brown* nevű bankrabló is, a felmentését kérve. Úgy gondolja, hogy ha a nemzetbiztonsági szolgálat mindenkit megfigyel, akkor ezeket az adatokat ő is felhasználhatja védekezésként a saját ügyében.

Vannak jó és demokráciakonform felhasználási módjai is a metaadatoknak. Az IBM-et mindenki a személyi számítógépeket elterjesztő cégként ismeri, noha ez csak az egyik tevékenységi területe. A cég olyan összetett informatikai problémák megoldásában is jelentős sikereket ért el, mint például teljes városok közlekedésilámpa-hálózatának menedzselése. Többek között annak technológiai megvalósításán is dolgoznak, hogy a jelzőlámpák képesek legyenek lekapcsolni, majd elindítani az éppen veszteglő autók motorjait, ezzel is csökkentve a feleslegesen elfüstölt benzin mennyiségét.

Friss hír, hogy kísérletképpen a közösségi média metaadatait is felhasználják. A *Twitter* mikroblogszolgáltatással megosztott rövid üzeneteket elemezve kiderülhet, hogy egy város melyik területén melyik időszakban van dugó, vagy éppen mikor nehéz parkolóhelyet találni. Merthogy az autóban ülő sofőrök hajlamosak dühükben rövid szöveges üzenetet írni arról, hogy éppen mennyire kiábrándultak a sok egy helyben toporgás vagy éppen a hasztalan helykeresgélés miatt. Egyelőre öt kanadai város – Toronto, Halifax, Edmonton, Montreal és Vancouver – vesz részt a kísérletben, de a kezdeti eredményeket látva a városok vezetői bizakodnak: az autósok *Twitteren* megosztott káromkodásainak komoly szerepe lesz abban, hogy a város infrastruktúrája milyen irányban fog fejlődni. Ez ám vérbeli demokrácia…

■ N. B.

»A MÚLTBA VALÓ VISSZATEKINTÉS VALAMIKÉPPEN MINDIG RÉSZE AZ ÉLETNEK«

Az ihászi csatára emlékeztek

Idén is megemlékeztek az 1849. június 27-én vívott csatáról a Veszprém megyei Ihász-pusztán.

A település által június 29-én, szombaton rendezett ünnepség idei szónoka *Somfai Balázs,* a megyei levéltár nyugalmazott főlevéltárosa volt *(képünkön).* A Veszprém Megyei Honismereti Egyesület elnöke a ’48-as honvédhősök tiszteletére felhívva kiemelte: „A múltba való visszatekintés – akarva-akaratlanul – valamiképpen mindig része az életnek…”

Az ihászi csatára, a hősiességre utaló emlékművek, emlékjelek állítása már a 19. század második felében megkezdődött a településen, igaz, először csak egy fakereszt állt a névtelen hősök nyugvóhelyénél. Aztán a fakereszt helyett kő emlékoszlopot, majd e mellé a 20. század vége felé obeliszket állítottak, a 21. század elején pedig emlékművet a csata egyik neves katonájának, költőjének, a hazai protestantizmus kiemelkedő alakjának tiszteletére.

A *Himnusz* és a *Szózat* eléneklése közepette idén is ide, *Pap Gábor* emlékművéhez, valamint a csata két emlékjeléhez helyezték el a helyiek – az önkormányzat, az evangélikus iskola, a civil szervezetek – nemzetiszínű szalaggal átkötött koszorúikat.

■ Kerecsényi Zoltán *felvétele*

»SZÜLETTEM, SZEREETTEM HAZÁMAT, S DOLGOZTAM ÉRTE, EZ AZ ÉN ÉLETEM TÖRTÉNETE…«

Nyugdíjba vonul Ónodi Szabolcs gimnáziumigazgató

„Tegyetek ti is így, tanítsátok utódaitokat, s ha ezek is így tesznek, akkor Magyarország boldog lesz” – folytatódik a felcímül írt Virág Benedek-idézet, amely mottóként ékeskedett egy meghívón. Nem másra, mint egy pedagóguspálya „beszegésére” invitált a meghívó június 26-ára. *Ónodi Szabolcs,* a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium igazgatója negyvenhét év pedagógusi szolgálat, benne tizennégy év intézményvezetői tevékenység után búcsúzott.

Halk moraj fogadta a belépőt a gimnázium atlétikai centrumában; két és fél száz vendég gyűlt össze, hogy az igazgató úr több évtizedes tevékenységét ünnepelje. Megérkeztéig is „a Szabolcs” – ahogy a kollégái, egyházi testvérei, barátai, ismerősei, a szülők és a diákok nevezik – volt a téma. Tapssal fogadták a megjelenő ünnepeltet és feleségét, *Erzsikét,* majd elcsendesült a csarnok.

A moderálást vállaló két kolléganő előrebocsátotta, hogy az ünnepi műsor összeállításakor igyekeztek kerülni a túlzott emelkedettséget, és azon fáradoztak, hogy vidám pillanatokat is belopjanak a méltatások közé. Ők jártak elöl jó példával: az igazgató úr szavajárásaival tűzdelték tele szövegüket. Így hát szeretettel köszöntötték „gimnáziumunk nagy családját”, amelynek tagjai a „nagyra becsült kollégát” jöttek ünnepelni. Őt, aki „sok fiatal gyújtásán állíthatott jogszerűen és szakszerűen”, aki „elkerülte a zsákutcában gyorsítást”, és nem engedte, hogy a „kordé megelőzze a csacsit”.

Valamennyi búcsúztató pontosan értette, hogy mi rejtőzik a humor és irónia mögött. Igyekeztek eleget tenni a burkolt kérésnek, és könnyedebb hangvételt ütöttek meg, ám – bizonyára nem tehettek róla – előbb-utóbb meghitt szavak tolultak az ajkakra, amelyekkel csak-csak megrendítették a szíveket.

Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke mosolyogva lépett a pulpitusra, s rögtön azzal kezdte, hogy eltanulta az ünnepelttől: kevés szóval is lehet sokat mondani. Derűs emlékeket idézett, kiemelte, hogy mennyi leleményesség, kreativitás és bölcsesség jellemzi.

„Kegyelem az életed, a családod, a barátaid, a munkád” – szólt *Szabó Vilmos Béla,* a Tolna-Baranyai Egyházmegye esperese, majd így folytatta: „Megtanítottál a környezeti, a szellemi és a lelki élet szépségeinek felismerésére.”

Kákay Istvánra, a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának igazgatójára Ónodi Szabolcs küzdeni tudása volt nagy hatással.

Dr. Roncz Béla, az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziumának és Kollégiumának igazgatója, az egyház nevelési-oktatási bizottságának elnöke nagyra értékelte, hogy Ónodi Szabolcs a pályafutása alatt elkötelezett volt az evangélikus oktatás mellett.

Potápi Árpád János országgyűlési képviselő, Bonyhád város polgármestere, a gimnázium tantestületének tagja pályatársának nem csupán pedagógusi és igazgatói munkájáról szólt elismerően, hanem politikusi szerepkörében végzett odaadó, elhivatott hozzáállásáról is.

Trucza Szabolcs húsz éve érettségizett e helyütt. Osztályuk volt az egyetlen, ahol osztályfőnöki teendőket vállalt a tanár úr. Megvívták a maguk harcát, s számukra mindörökre „a Tanár úr” maradt Ónodi Szabolcs.

Dr. Csermely Péter professzor, a Nemzeti és az Európai Tehetségsegítő Tanács elnöke személyesen nem tudott részt venni az ünnepségen, ezért méltató levélben írta meg gondolatait: „Sokat tanultunk tőled, Szabolcs. Tanultuk tőled a kollégák és a diákok megbecsülését. Tanultuk azt, hogy csak ép testben lehet ép lélek. De legfőképpen emberséget tanultunk.”

Az ünnepi rétorok között vidám dalátdolgozásoknak és jeleneteknek örülhettek a megjelentek, s emellett az intézmény helyettes vezetői, tanárai adtak áttekintést az elmúlt másfél évtizedről. A teljesség igényével, bár annak lehetősége nélkül felsoroltak néhány programot, amelyet az igazgató kezdeményezett, támogatott.

Így szó esett az első – *Ordass Lajos* nevét viselő – országos retorikaversenyről; a Lotz János országos szövegértési és helyesírási versenyről, valamint a Lotz nyári diákegyetemről; az Arany János tehetséggondozó program matematika-tantervének és -kerettantervének kidolgozásáról, a Csillag programról; az erdélyi, felvidéki, angliai tanulmányutakról; a nyelvi táborokról; a brüsszeli cserekapcsolatról; a földrajzfakultáció újraindításáról; a Világutazó, valamint a Kvíz klubról; az ECDL-vizsgaközponttá válásról; a rendszeres áhítatokról, a hitélet mindennapokba való beépítéséről; a 2000 óta zajló mindennapos testnevelésről; az edzőtáborokról és az atlétikai centrumról.

Sok szó esett az eredményekről, a megyei, országos és nemzetközi tanulmányi és sportversenyeken elért rangos helyezésekről, valamint az elmúlt tizennégy év legfontosabb ünnepeiről és eseményeiről. A gazdasági vezető a tárgyi környezet fejlesztéséről beszélt, a háromszáz főre bővített kollégiumról és a hatszáz főt meghaladó tanulói létszámról, a közel öt hektárra nőtt területről, a csodálatosan gondozott parkról. A technikai munkatársak szintén elérzékenyülten vettek búcsút igazgatójuktól.

A szószólók nem feledkeztek meg arról sem, hogy a rengeteg munkát csak stabil háttérrel, kiegyensúlyozott család mellett lehetett ilyen színvonalon végezni, ezért a feleségnek, Erzsébet asszonynak is kifejezték köszönetüket.

Végül elérkezett a tovább nem odázható pillanat: a tantestület tagjait és a szülőket képviselők átadták a közös búcsúajándékot, köztük egy „Hálalevelet”, melynek szövege szerint „Ónodi Szabolcs (…) elválaszthatatlan kötelékkel tartozik Alma Materünk tanári, testvéri közösségéhez. Vele és általa lett a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium a »megszentelt tűzhelye az örökké való eszméknek és ideális eszményeknek«.”

Kifejezték azon közös óhajukat, hogy Ónodi Szabolcs továbbra is segítse tanácsaival, javaslataival a szeretett iskolájában folyó munkát, s derítse jó kedvre humorával az intézmény munkatársait.

Ónodi Szabolcs igazgató tőle szokatlan elérzékenyültséggel mondott köszönetet az őt ünneplőknek, s búcsúszavai nem csak a saját szemébe csaltak könnyeket: „Vigyázzatok a gimnáziumra!”

Az állófogadáson *Krähling Dániel* nyugalmazott lelkész kért áldást a jelenlévőkre, különösképp az ünnepeltre, akinek pályafutása sikeres és teljes.

■ V. Gänszler Beáta

Ónodi Szabolcs életrajza

1944 – Megszületik Dunavecsén.

1962 – Jeles érettségit tesz a kunszentmiklósi Damjanich János Gimnáziumban.

1966 – Tanári diplomát kap a Pécsi Tanárképző Főiskola biológia–földrajz–testnevelés szakán. Tanítani kezd a belecskai, majd a pincehelyi általános iskolában. (Még főiskolásként nőül vette *Faragó Erzsébetet.* Két gyermekük született, s már öt unokájuk is van.)

1975 – A bonyhádi gimnázium tanára. Elvégzi a Testnevelési Főiskola tanári szakát.

1975–1989 – A Bonyhád járási atlétikai szövetség elnöke.

1981 – Tantestületi vezető tanár.

1989 – Testnevelő szaktanácsadó, szakértő (Tolna megyében épült iskolai sportlétesítményeknél tanácsadó szerep).

1991 – A Testnevelési Egyetem vezetőtanára.

1994 – A Köznevelési Tanács tagja, a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Bizottság tagja.

1996 – Országos szakértő.

1999–2013 – A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium igazgatója.

GYÁSZHÍR

„Aki hisz a Fiúban, annak örök élete van...” (Jn 3,36)

Kerekes Titusz életének 80. évében, *Kerekes Tituszné* életének 81. évében, házasságuk 57. évében befejezték földi életüket. Istentisztelet keretében július 13-án, szombaton 10 órakor adunk hálát életükért a budahegyvidéki evangélikus templomban (1123 Budapest, Kék Golyó u. 17.), majd hamvaikat szűk családi körben a kelenföldi evangélikus templom urnatemetőjében helyezzük el.

A gyászoló család

Szeretetüket kifejezhetik egy szál virággal vagy az istentiszteleten elhelyezett perselybe tett adománnyal, mely összeget a budahegyvidéki evangélikus gyülekezet javára gyűjtjük.

Levélcím: *Kerekes András,* 1101 Budapest, Üllői út 120. E-mail: kerekesand@freemail.hu

HÍREK, HIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉS

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu

Álláshirdetés – Deák Téri Evangélikus Gimnázium

A Deák Téri Evangélikus Gimnázium felvételt hirdet a következő állásokra:

• Pedagógiai asszisztens: 2 fő. Szükséges végzettség: érettségi. Tanári diploma vagy megfelelő OKJ-s végzettség előnyt jelent.

• Laboráns. Szükséges végzettség: érettségi. Kémiaérettségi vagy OKJ-s laboráns végzettség, gyakorlat előnyt jelent.

• Iskolapszichológus, félállásban. Szükséges végzettség: pszichológusdiploma, lehetőleg iskolapszichológia vagy pszichológiai tanácsadás szakiránnyal.

Az állások elfoglalásának ideje: 2013. szeptember 1.

A részletes önéletrajzokat augusztus 10-ig *Gadóné Kézdy Edit* igazgató nevére kérjük a gimnázium címére: 1052 Budapest, Sütő u. 1. vagy e-mailben: kezdye@deakteri.hu. Szükséges mellékletek: iskolai végzettséget igazoló iratok másolata, lelkészi ajánlás.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 7-étől július 14-éig

VASÁRNAP

8.30 / Régió Rádió 1485 – AM 1485 kHz
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
9.30 / Bartók rádió
Musica Sacra (egyházzenei magazin)
Verdi egyházzenéje
10.05 / M1
Biblia és irodalom
Versek, amelyek élni tanítanak
10.25 / M1
Református magazin
10.50 / M1
Református ifjúsági műsor
11.00 / M1
Református istentisztelet
19.50 / Duna World
Kerekek és lépések (magyar ismeretterjesztő sorozat)

HÉTFŐ

7.35 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
12.45 / Pax Tv
A család – Harcmező és békesziget
Bagdy Emőke előadása
13.26 / Bartók rádió
A Magyar Rádió énekkarának hangversenye
19.35 / Bartók rádió
A Helsinki barokk zenekar hangversenye
19.55 / Duna World
Semmelweis (magyar játékfilm, 1940)
21.20 / Duna World
Csontváry (magyar játékfilm, 1979)
23.00 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(radio17.hu)

KEDD

10.00 / Bartók rádió
Hang-fogó
Lehotka Gábor orgonál
11.07 / Kossuth rádió
A Hely (riportműsor)
12.40 / Duna Tv
Velünk élő Trianon – Egy majdnem betiltott filmsorozat (magyar dokumentumfilmsorozat)
17.35 / Pax Tv
A Deák téri evangélikus múzeum
19.00 / Bartók rádió
Összhang
Weöres Sándor és a zene
20.00 / Corvinus Rádió (Sopron)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(corvinusradio.hu)

SZERDA

12.50 / Duna World
Református ifjúsági műsor
13.00 / Duna World
Református magazin
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”
A református egyház félórája
14.30 / Pax Tv
Körös–Maros Nemzeti Park (ismeretterjesztő film)
20.11 / Kossuth rádió
Belépő (kulturális magazin)
21.20 / Duna World
Hitvallók és ügynökök – Az igazság szabaddá tesz benneteket (magyar dokumentumfilmsorozat)
22.20 / M2
A zenekar látogatása (izraeli filmszatíra, 2007) (84’)

CSÜTÖRTÖK

7.30 / M1
A mi erdőnk
Vendégségben Mezőföldön
9.10 / M1
Balatoni nyár (magazinműsor)
12.25 / Duna World
Magyarország története (magyar ismeretterjesztő filmsorozat)
13.30 / Duna World
Magyarország kincsei: templomok
16.00 / Pax Tv
Pál, a pogányok apostola
19.35 / Bartók rádió
A Merel vonósnégyes hangversenye
20.15 / M1
Good bye, Lenin! (német filmszatíra, 2002) (116’)
21.32 / Kossuth rádió
Laterna Magica
Részletek Ingmar Bergman önéletírásából

PÉNTEK

11.25 / Agnus Rádió
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(agnusradio.ro)
12.05 / Bartók rádió
A Kodály vonósnégyes hangversenye
13.20 / Duna World
Töredékek
Árpád-házi szentek és legendáik
14.30 / Pax Tv
Balaton-felvidéki Nemzeti Park (ismeretterjesztő film) (95’)
20.15 / M1
Sose halunk meg (magyar film, 1992) (85’)
22.10 / Duna Wolrd
Csehov nyomában (magyar dokumentumfilm)
22.30 / M1
MR2 Akusztik+ a MüPából
A Kerekes Band koncertje

SZOMBAT

5.55 / M1
Hajnali gondolatok
8.45 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
9.30 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(radio17.hu, ismétlés: 23.00)
10.00 / Bartók rádió
Súgólyuk (kulturális magazin)
12.10 / Duna World
Múlt-kor (történelmi magazin)
19.05 / Duna Tv
A hamis Izabella (magyar játékfilm, 1968)
21.15 / Duna Tv
A St. Louis-i lélek (amerikai játékfilm, 1957) (130’)
0.20 / M1
Nagyon zene
A Pannonia All Stars Ska Orchestra koncertje

VASÁRNAP

8.00 / Civil Rádió (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(civilradio.hu, ismétlés: 22.00)
8.20 / Duna Tv
Világ-Nézet
Püspökkenyér
10.04 / Kossuth rádió
Evangélikus istentisztelet közvetítése Pécsről
Igét hirdet Németh Zoltán és Ócsai Zoltán
10.50 / M1
Református ifjúsági műsor
14.00 / Budaörs Rádió
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió műsora
(budaorsradio.hu)
19.45 / Duna World
Kerekek és lépések
A Bodrogközben

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (július 7.)

Jézus Krisztus mondja: „Tehát ha valaki a legkisebb parancsolatok közül akár csak egyet is eltöröl, és úgy tanítja az embereket, az a legkisebb lesz a mennyek országában; ha pedig valaki ezeket megtartja és tanítja, nagy lesz az a mennyek országában.” Mt 5,19 (Zsolt 19,9b; Mt 28,16–20; Róm 6,3–8/9–11/; Zsolt 26) Isten törvényei és parancsolatai a legfőbb jót szolgálják az emberiség számára. Nem olyanok, mint a mi emberi rendeleteink és szabályozásaink, amelyeket felülír a kor és a társadalom. Amelyeket, ha már elavultnak tűnnek, megszüntethetünk. A bencés regula ezt tanítja: „Tartsd meg a rendet, és a rend megtart téged!” Ahhoz, hogy Istennek tetsző, helyes életet tudjunk élni, szükségünk van az Úr útmutatásaira, mert nélküle eltévednénk. A törvények és parancsolatok korlátokat állítanak a bűn elé, kijelölik számunkra a helyes irányt. Jézus földi életében erre tanította a tanítványokat, és ma is Isten megismerésére buzdít.

Hétfő (július 8.)

Akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon. Lk 12,48b (1Móz 1,28a; 2Móz 14,15–22; ApCsel 17,1–15) Isten nem egyforma mértékkel méri az embert. Vannak közöttünk olyanok, akiket sokféle tehetséggel áldott meg, mások anyagilag tehetősebbek. Isten sokszor ránk bíz sorsokat, embereket, akik talán beosztottjaink vagy családtagjaink. Kínálja a lehetőségeket, és azt szeretné, ha jól gazdálkodnánk azokkal az ajándékokkal, amelyeket tőle kapunk. Nem baj, ha nem értünk mindenhez, de amiben jók vagyunk és tehetségesek, azt a legjobb tudásunk szerint végezzük el. Arra is figyelmeztet az ige, hogy akik sok talentumot és sok lehetőséget kaptak, azok ne legyenek lusták, és ne elégedjenek meg félmegoldásokkal. Isten olyan, mint egy jó tanár: tudja, mik a lehetőségeink, és tisztában van a képességeinkkel.

Kedd (július 9.)

Csend legyen az én Uram, az Úr előtt! Mert közel van az Úr napja. Zof 1,7a (Lk 12,37; ApCsel 2,32–40; ApCsel 17,16–34) Isten csendességre int, megállásra figyelmeztet. Hányszor feledkezünk bele rohanó napjaink közepette abba, hogy életünk minden napjával közelebb kerülünk a számadáshoz! Vajon amikor annyiféle zaj és ricsaj vesz körül bennünket, meghalljuk-e az ő hangját? Észrevesszük-e az ő jelenlétét? Lehet, hogy ez a mai lesz az utolsó előtti vagy talán az utolsó alkalom, hogy észrevedd, Isten közeledik hozzád! Készülj fel a vele való találkozásra!

Szerda (július 10.)

Nektek pedig még a hajatok szálai is mind meg vannak számlálva. Ne féljetek…! Lk 12,7 (Jón 2,3a; ApCsel 16,23–34; ApCsel 18,1–22) Isten számon tartja az övéit. Milyen jó ezt tudni akkor, mikor betegség nehezedik ránk, amikor nyomorúságos helyzetbe kerülünk, és úgy érezzük, elhagyott minden erőnk. Aggódunk a holnapért, és félelem van a szívünkben, pedig Isten gondviselését élhetjük át napról napra. Ma is lehetőségek sokaságát kínálja fel. Elénk tárja a gyógyulás útját, s ha ez törékeny cserépedény testünk miatt nem lehetséges, akkor is mellettünk van, és láthatatlanul is fogja kezünket. Az ő megtartó szeretetét vigyük hírül mindazoknak, akik félelemben élnek.

Csütörtök (július 11.)

Megöntözöd onnan fentről a hegyeket, alkotásaid gyümölcsével jól tartod a földet. Zsolt 104,13 (1Thessz 5,18; Mt 18,1–6; ApCsel 18,23–19,7) Az idén szinte minden gyümölcs az Istent dicséri. Gazdagon roskadoznak a cseresznye- és meggyfák, az almák, körték, szilvák és barackok. Hálásak lehetünk érte Istennek. Amikor ezeket a gyümölcstől roskadozó fákat látom, mindig megkérdezem magamtól: Megérdemeljük ezt a gazdagságot, Uram? S közben nagyon jól tudom, hogy mindez kegyelem. Nem azért, mert megérdemeltük, és nem azért, mert olyan jók vagy szorgalmasak voltunk az elmúlt évben. Nem is kárpótlás ez a korábbi évekért, hanem ez Isten hatalmas és irgalmas szeretete irántunk.

Péntek (júliusz12.)

És egyenes ösvényen járjatok, hogy a sánta meg ne botoljon, hanem inkább meggyógyuljon. Zsid 12,13 (Ez 34,28b; Jn 19,31–37; ApCsel 19,8–22) A legrövidebb út mindig az egyenes. Mindannyian tudjuk ezt, mégis újra és újra figyelmeztetésre szorulunk, mert könnyen kitérőket teszünk az életünk útján. A sebek és a sérülések, amelyeket útközben kapunk, vagy magunk okozunk, ott vannak rajtunk. S ha elhalványulnak is, és be is hegednek, olykor mégis fájnak. Isten azért küldte el hozzánk Jézust, hogy ezeket a sebeket és terheket, amelyek az életúton ránk rakódnak, magára vegye. Ő a gyógyulás útját kínálja nekünk: igazi szeretetet, igazi békességet.

Szombat (július 13)

Mert én tudom, hogy az én megváltóm él. Jób 19,25a (Zsid 2,15; Jel 3,1–6; ApCsel 19,23–40) Jób bizonyságot tesz Isten valóságosságáról. Arról, hogy ő nem kitalált bálvány, szoboristenség, hanem élő, valóságos Úr, aki az ő életét és mindannyiunk életét kezében tartja. Nem olyan tudás ez, amelyről ő beszél, amit az iskolában megtanulhatunk, mint a matematikát, a földrajzot vagy a biológiát. Ez a tudás a hit bizonyossága. Annak biztos tudata, hogy Isten a szenvedéseiben és a legnagyobb kínok közepette is vele van. Ó, bárcsak mindannyiunké lehetne ez a tudás!

■ Szarka Éva

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line**: www.evangelikuselet.hu. • **Hirdetésfelvétel**: hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség**: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu).
Munkatárs: Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu)**. Rovatvezetők**: dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adámi Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Prőhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás**: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja** a kiadó. **Terjeszti** a Magyar Posta Zrt. **Terjesztési ügyekben reklamáció** a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.